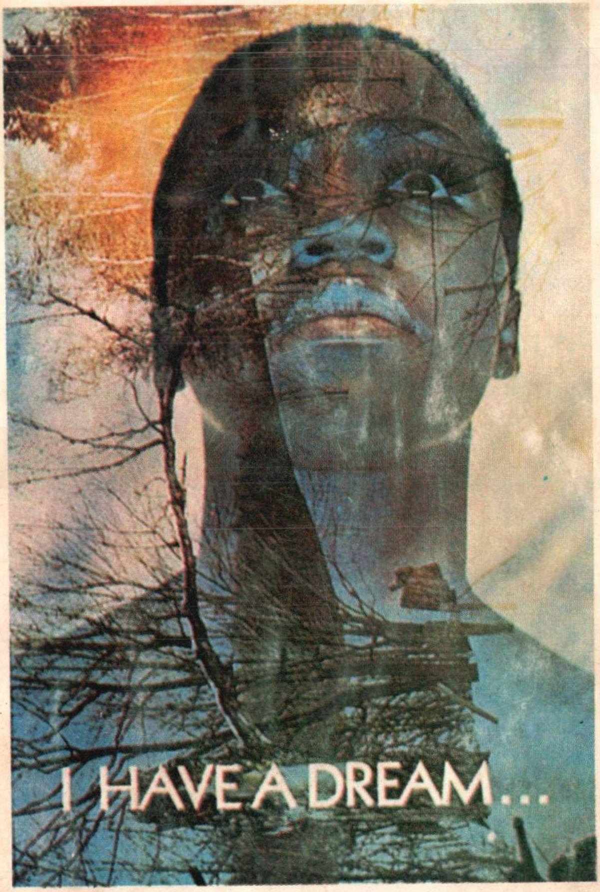

هَٿَ رڪائن ڪان خالي

(ناول)

محمود مغل

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ناري پبليڪيشن جو چوٿون ڪتاب

ھٿ ريکائن کان خالي

(ناول)

محمود مغل

ناري پبليڪشن
حيدرآباد سنڌ.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سڀ حقَ ۽ واسطا ليکڪ وٽ محفوظ آهن

ڇاپو: پهريون.
ڇپجڻ جو سال: سيپٽمبر ١٩٩١ع
ڪاپيون: هڪ هزار
ملهه: ٢٠ رپيه
ڇپائيندڙ: نذير ناز- ناري پبليڪيشن،
443/3 صدر حيدرآباد سنڌ.
ڪمپوزنگ: سنڌ ٽيڪ(SINDH TECH) ڪمپيوٽر
ڪمپوزنگ سينٽر حيدرآباد
ڪمپيوٽر آپريٽنگ: حبيب قادر قريشي- سارنگ رام

HATHA REKHAUN KHAAN KHAALEE
(PALMS WITH OUT LUCK- LINES)
A NOVEL IN SINDHI.
BY. MAHMOOD MUGHAL
PUBLISHED BY. NAZIR NAZ.
NARI PUBLICATION, HYDERABAD
The Writer reserves all rights.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ارپنا

اُنهن جي نالي

جيڪي واپس وَرڻ ۾ الاهي دير ڪري ڇڏيندا آهن.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

محمود مغل

۱۹۷٦ع کان ڪھاڻي ڪيتر ۾، مسلسل لکڻ، محمود مغل جي سڃاڻپ رهيو آهي. تقريبن ۱۵ سالن جي عرصي دوران، سندس ۹۲ ڪهاڻيون، هڪ ناول ۽ ۳۰ ڪالم شايع ٿي چڪا آهن. تنهن کان سواءِ ٻارڙن لاءِ سندس طبعزاد ڪهاڻيون ۽ ترجما، ۳۰ کان مٿي ڇپيل آهن. سندس پهرين ڪهاڻي سهڻيءَ جي "تخليق" نالي آخري ڪتاب ۾ ۱۹۷٦ع ۾ شايع ٿي، جنهن سندس ادبي سفر جي شروعات ڪئي. سندس ڪهاڻين جا هيل تائين ٻه مجموعا شايع ٿي چڪا آهن ۱۹۸۲ع ۾ رابيل پبليڪيشن پاران " ڪوهيڙي ۾ ويڙهيل يادون" ۽ ۱۹۸۵ع ۾ ناري پبليڪيشن پاران "تو سنگ تو بن ڏينهڙا" ڇپائي پڌرا ڪيا ويا. جن مان "تو سنگ تو بن ڏينهڙا" کي سنڌي ادبي سنگت پاران سال جي بهترين ڪهاڻين جو مجموعو قرار ڏنو ويو.

محمود جي ڪهاڻين تي هيل تائين ۱۲ ٽيلي ناٽڪ ۽ ۳ ريڊيو ناٽڪ پيش ٿي چڪا آهن.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪجھ مان چوان

محمود مغل جو ناول "هٿ ريکائن کان خالي" اوهان جي ريکائن سان ڀرپور هٿن ۾ آهي.

هي نوجوان ڪهاڻيڪار هڪ سگهارو قلمڪار آهي، جنهن جي قلم وقت گذرڻ سان حياتيءَ جي ڪيترن ئي ڪنڊن پاسن کي نروار ڪري اوهان سامهون پڌرو ڪيو آهي. محمود لاءِ مشهور آهي ته هو اندر جي وارتائن کي ڪهاڻيءَ جو جسم عطا ڪري، لفظن جو لباس ٿو پهرائي. اهو به چيو ويندو آهي ته هڪڙي ننڍڙي خيال کي ڪمالِ خوبيءَ سان پڙهندڙ ڏي منتقل ڪرڻ محمود جو ئي خاصو آهي.

هي ناول به هڪ ننڍڙي حادثي کان بچاءَ ۽ وري ان حادثي جي ظهور کان پوءِ پنهنجي وجود جي رتيءَ رتيءَ جي سنڀال جي ڪهاڻي آهي. ناري پبليڪيشنس کي اهو فخر رهيو آهي ته اسان پنهنجيءَ وت آهر اوهان تائين چونڊ ادب پهچايو آهي. محمود مغل جون بهترين ڪهاڻيون به اوهان تائين اسان مجموعي جي روپ ۾ پيش ڪيون جن ۱۹۸۵ع جي بهترين ڪهاڻين جو انعام حاصل ڪيو ۽ هاڻي هي ناول به ان پڪ سان اوهان جي هٿن تائين پهچايان پئي ته اهو به پنهنجو ماڳ ضرور حاصل ڪندو.

محمود، جيترو سادو، سباجهو ۽ کُليلُ انسان آهي اوترو ئي کُليلُ سندس قلم جو اظهار آهي. اوهان سندس قلم جي ڪشش ۾ ڇڪجو، مان اوهان جي راءِ جي ڇڪَ جي طلبگار رهندس.

نذير ناز

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ھٽ، رِيڪائون، رُوپ (مهاڳ)

ڪنهن به ليکڪ لاءِ، سڀ کان آسان ڪم آهي ناول لکڻ، ۽ اُن کان به آسان ڪم آهي اُن کي اِسٽارٽ ڪرڻ. بس جا شئي ناول جي رستي جي رڪاوٽ آهي، اُهو آهي سنڌس Wind-up ناول، نظم وانگر هڪ Compact شئي آهي. جتي ماکيءَ لار جي End تائين، اُن ۾ ميناج هوندو آهي، ناول کي به انهن هجڻ گهرجي. ڪلوزنگ تائين مربوط ۽ "يونيڪ" ۽ هٽ ريڪائن کان خالي اُن جو سهڻو مثال آهي.

ناول ۾ جنهن ڪهاڻيءَ، محمود جي قلم ۾ پناهه ڳوليون آهي. اُن جي خوبصورت نائڪا، تنهن چام جي رهندڙ آهي. تندو چام مونکي زرعي يونيورسٽي ۽ گلن واري- نرسري فارمس جي ڪري، بي حسد پسند آهي ۽ محمود جي هن ناول کي، پسند ڪرڻ جو پهريون عجيب منطق مون وٽ اهو به آهي ته، اُن جي هيروئن تندي چام / يعني نرسري فارمس واري شهر جي رهاڪو آهي. اها ته، خير ناول جي نائڪا جي ڳالهه ٿي. پر سنڌيءَ ۾ ڪيترا ايترا ناول آهن جن جا ڪردار، ناول مان نڪري اسان جي حافظي ۽ مٽيءَ ۾ محفوظ آهن؟ وڌ ۾ وڌ- هڪ اڌ (۽ بس). ڪنهن چيو آهي: (شايد مون ئي چيو آهي ته) سٺي ناول جي هڪ وصف هي به آهي ته، اُن جا ڪردار همعمر حالتن، زماني ۽ سماج کي Depick ڪن. اِن حد تائين محمود جي هِن ناول جا ڪردار ڇا پيا ٿا ڪن. ايڪٽنگ؟

(NO)

اوور ايڪٽنگ؟

اهي. نمائنده آهن، پر mind it انهن وٽ ايڪشن! پارٽي لاٽين وارو ڪونهي. اهي رومينٽڪ دنيا جا رهواسي آهن. ناول جي رُوماني فضا ۾ انساني رشتن جون عجيب ادائون ۽ ڪردارن جي گمڀير اداسي، هن ناول جي نيٽ ورڪ کي اُپاريو بيٺل آهن. ناول جي فيبرڪ ۾، نثر اُٽڻ جو ۽ جملن جي نٽنگ جو، محمود جو، پنهنجو انداز آهي. ٿورو الڳ ۽ گهٽو وٽندڙ. هن رو مينٽڪ ناول ۾، هڪ بامقصد پوائنٽ آف ڊپا رچر به موجود آهي. ڪهڙي؟ مون اُن کي پنهجي حد تو ٽي سمجهي ورتو آهي. اوهين به هي ناول ڌيان سان پڙهو، پنهنجي پسند جي پوائنٽ ڳوليو ۽ Enjoy ڪريو.

نصير مرزا
٢٠-٧-٨٨ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اڄ ڪيتري ئي عرصي کان پوءِ، وعدي جو پورائو پيو ڪيان. اوهان سان حُجَت پيو ڪيان. جيڪو عرصو وچ ۾ پيو، تنهن لاءِ ڪهڙن لفظن ۾ معذرت لکان. هنَ ناول لاءِ ڪافي عرصو پهرين پبلسٽي ٿي. پر الائي ڪيئن هوائن جو رخ مٽجي ويو ۽ الائي ڪيترو پاڻي، هيڪلين پلين هيٺيان لنگهي ويو. مان پاڻي موٽائي نہ ٿو سگهان. هوائن آڏار وچڙي ويل لمحن کي واپس نہ ٿي ورائي سگهان. بس حُجَتَ جي آسرو ڪٽي، هي ناول اوهان جن هٿن تائين پهچائي رهيو آهيان.

حياتيءَ ۾، هر حياتيءَ ۾،الائي ڪيتريون اسٽيشنون ايندديون آهن. اسين پنهنجي وجود جي ريل بنان سگنل ڏئي هلائيندا آهيون ۽ پوءِ ڪنهن نہ ڪنهن حادثي جو شڪار ٿيندا آهيون، ڪڏهن بلڪل ختم ٿي ويندا آهيون ۽ ڪڏهن وري سوچَ جي حڪومتَ پاران ڏنل امداد ذريعي ڦاٽل چاڪن کي رفو ڪرائيندا آهيون. درد جو دارون ڳوليندا آهيون.

پر، جڏهن هن سيني ۾ اڱاريءَ جو ڪو نہ ٻہ علاج نہ هُجي. جڏهن آئين اکين جي ڳاڙهاڻ ڪنهن بہ چنڊَي سان نہ لهي. جڏهن ڪوئل جي ڪوڪ ۽ دل جي سار ڪو بہ ورق ورائڻ لاءِ راضي نہ ٿئي تہ اسين هڪدم پنهنجن هٿن ڏي نظر ڪندا آهيون. ان رَتِ ۾ اسان جي هَٿَ ۾ ڪنهن جو بہ هَٿُ بہ هوندو آهي. ۽ يقينن اهي ريکائن کان خالي هوندا آهن. ايندڙ پنن ۾ مون آنَ موسم جو ئي مَوضُ اوهان جي هٿن ۾ پهچائڻ جي ڪوشش ڪئي آهي.چوندا آهن، عمر عزيز جيئن جيئن گذرندي ويندي، هٿن جون ريکائون تيئن تيئن مٽجنديون وينديون آهن، اهو ساڳيو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مسئلو ڪنهن جي ملڻ ۽ وڇڙڻ سان به هلندو ئي رهي. ڪير ڳڻ هجي ته هَتَ امير هوندا آهن، پرجي موڪلائي وڃن ته ريڪائن ڪان خالي ٿيڻ جو عذاب ڪو پَري ناهي هوندو.

توهان به فڪر ڪيو، ڇو ته هر ريڪا جيڪا مَتِجَي ٿي. سا پهرين ۽ جهڙي ته ڪا نه ٿي رهي نه. مولا پاڪ مشڪل ڪُشا، توهان جن هٿن کي ڪڏهن به ريڪائن ڪان خالي نه ڪري.

محمود مغل

سنيوستان هائوس

ج.شورو

٢٢-٧-١٩٩١ع

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

۱

مون اڄ وري خواب ڏٺو آ.

هي خواب ڪيترا نہ پراڻا هوندا آهن، ڪڏهن ڪڏهن تہ انسان جون اکيون ڏري پوندڙيون آهن، نڙي نوٽ ۽ وجود خشڪ ٿي ويندو آ، شايد هو بہ مون وانگر پراڻا خواب ڏسندا هوندا. تڏهن تہ ائين ٿي ٿيندو آ نہ.

مان پنهنجين اکين کي ڪليل رکڻ تو گهران، نہ تو چاهيان اهي بند ٿين ۽ ڪو بيو خواب انهن ۾ وسيرو ڪرڻ لاءِ اچي نڪاءُ ڪري. اهو هڪُ خوف ئي اجوڪي ڏاڙڪي لاءِ ڪافي آهي.

اڄ هڪ ڇوڪريءَ، منهنجي هَٿَ کي جهلي ڪيڏو نہ پريم سان چيو

"مان اوهان سان گڏ هلڻ ٿي گهران."

منهنجي دل چيو پڇانس

"ڪيترين وڪون هلنديءَ ۽ ڪڏهن ڇڏينديءَ؟"

پر چئي نہ سگهيم، هن ڪان هٿ ڇڏائڻ چاهيندي بہ نہ ڇڏائي سگهيو هنم ۽ هن بيحد لاڏ سان منهنجو هٿ جڪڙي چيو

"مان ڪوجهي آن، ڇاڪاڻ ٿي خوبصورت نہ آن، پر منهنجي دل بيحد خوبصورت آ. بلڪل توهان وانگر. اهو بہ ڇاڪاڻ ٿي تہ توهان لاتق ناهيان پر ڇا ڪيان دل مجبور ڪيو آ."

هوءَ مون ڏي تڪيندي رهي، مان آسمان ۾ نهاريندو رهيم.

هوءَ ٽڙڪي اٿي.

"توهان ڪجهہ تہ ڳالهايو نہ، ڪا تہ ڳالهہ ڪيو نہ."

مان هٿُ ڇڏائي، خاموشيءَ سان اٿي آيم.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تون بيحد خوبصورت هئينءَ. هئينءَ نہ. تنهنجو وجود أيلورا جي بُتن جيان خوبصورت جسم جو مالڪ هو، تنهنجو آواز دنيا جي خوبصورت آوازن ۾ شمار ٿي سگهيو ٿي. تنهنجيون اکيون بيحد خماريل هيون ۽ تنهنجا وار الاءِ ڇا هئا.

تون، تون هُئينءَ ان ڪري جو مان هئس، جي مان نہ هجان ها تہ تون ڪٿان هجين ها، جيئن هڪ چوڪنڊي جي هڪ ڪنڊ ٻيءَ سانParallel هوندي آ، نہ هجي تہ چوڪنڊو ٿيندو ڇا؟

زندگي ڇا آ؟

عذابن جو هڪ اڻکٽ سلسلو آ، غمن جي هڪ ريکا آ، جيڪا هٿ تي چٽيل ريکائن جيان وَرنَ وَڪَڙن سان ڀرپور آ، ۽ جنهن جي هڪ هڪ ڏڪ سان انسان جو وجود ڄڻ ٿيا ٿو لڙڪائي. ۽ مان هادي احمد، هٿن ٿيڻ سان جهڙو چٽيل هجان. جنهن تي سيني کان تازو ٿيو ٿو هنيو هجي، پنهنجيُن بيوفاين ۽ شڪوه ترازين جو.

مون تي ننڍپڻ کان ئي ڪرم نوازين جو هڪ سلسلو آ، جيڪو شروع ٿيل آ.

منهنجي گهر ۾ منهنجيون ڀينر منهنجن ڪزنز کي پنهنجو ياءُ ڪنديون هيون ۽ أنهن کي ياتيندي گُهرندي جڄيڪڏهن مون تي نظر پئجي ويندي هئي تہ ان قرب جي ڄڻ رُونگ ڪڍنديون هيون. منهنجي ماءُ

www.sindhsalamat.com   books.sindhsalamat.com

خانداني ٻَڪيڙن ۽ گهرَ جي خرچن کان واندي نہ هوندي هئي ۽ منهنجو وجود ڄمڻ کان پوءِ جلد ئي پنهنجي پيءُ کي وڃائي چڪو هو. عمر جي هن دؤر ۾ مون کي لڳندو آ ڄڻ ان سلسلي جي پهرين ڪڙي، منهنجي پيءُ جو موت ئي هو.

ڪڏهن ڪڏهن، جڏهن اسان ٻار ٻاڻ ۾ ڪيڏندي ڪيڏندي وڙهندا هئاسين ۽ جيڪڏهن ڪو مون کي ماريندو هو ۽ مان ڪنهن ڪنڊ پاسي ۾ ويهي روئيندو هئس تہ منهنجي وڏي ڀيڻ چوندي هئي

”ڇَندڪُ آ، اهڙو جي سدورو هجي ها تہ ڄم سان ئي بابا جو سر کٽين ها ڇا؟ اڇو توهان، پاڻهي روئي روئي بس ڪندو.“

۽ سندس ان جملي سان ئي، منهنجي روئڻ جي ڪري گهڙي ڪن لاءِ بيٺل راند وري شروع ٿي ويندي هئي مون کي شامل ڪرڻ کان سواءِ ئي.

مان سالن جي تفاوت سان ڇائو هئس ۽ سيني ۾ ننڍو هئس. ٻيا چارئ ڀائر وڏا هئا ۽ ڪمائيندا هئا، پوءِ ڪڏهن ڪڏهن جڏهن مان ڪنهن ڊزائن جو ڪپڙو پائيندو هئس يا وار ڪٽائيندو هئس تہ وڏو ڀاءُ ڪَرڙِين نظرن سان ڏسندو هو

”اهڙي ٽرڙي ڊزائن پائبي آ، هان ... ظهير کي ڏنا ٿني ڪينئن سبرائيندو آ ڪپڙا، سڄي خاندان ۾ هن جي پسند جي هاڪ آ ..... ۽ تون آهين ..... توکي تہ ڪير پڇي بہ ڪونہ.“

مون کي ڄڻ اندر ۾ پاڻي پرجي ايندو هو، اڄان ڪجهہ ڏينهن اڳ ئي تہ ظهير منهنجي ڊزائن جي ڪاپي ڪئي هئي، پوءِ هن سُٺو ڪيو هو ۽ مون ٽرڙائپ ڪئي هئي.

۽ هوڏانهن امان ترسُ کائيندي هئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

”چو ٿو اهڙيون حرڪتون ڪرين هادي، هيڏو ڏانگهو اچي ٿيو آهين. ائين نہ ڪرين تہ ڪو، ڪير تو تي ڪرڙي نظر رکي. مان بہ چا ڪيان، پٺيان تہ ڪونهي جنهن تي منهنجو حڪم هلندو. توهان پڻ هٿ آن، ..... هو تني چارئي ڪمائيندڙ آهن، ڪين ڇا چوان؟ ڪجهہ ڪچندس تہ بہ ڀلي ٿيندس، اڄان ٽيون ڏينهن ٿي وڏو ڀاڻهين ڀيو چوي تہ هن وار ڪيئن لهرايا آهن، مشتاق ڪي ٿي ڏسو ... هن جا وار ڪيئن آهن. ڀاءُ اسان جو آ پر نہ ڏهڻ جو نہ ڪُهڻ جو.“

۽ مان امان سامهون چئي وجهندو هئم

”هنَ مشتاق بہ تہ مون سان گڏ ٿي حجامت ڪرائي، ساڳي ڪَٽَ آ ٻنهي جي، اَدا ائين چو ٿو چئي.“

”نہ ابا ڪجهہ تہ فرق هوندو، نہ تہ چريو ٿيو آ چا؟“

۽ مان هميشہ امان وٽان اُٿي ايندو هئم، پنهنجي ڪمري ۾، در بند ڪري هميشہ پنهنجو پاڻ کي آئيني ۾ تڪيندو هئم.

”هن چهري کي غور سان ڏس هادي، شايد دنيا ۾ ان کان وڌيڪ ڪنهن تي ٽُڪ ٽُڪ نہ ٿيندي هجي.“

۽ پوءِ رُتون بدليون تہ مون بہ جيئڻ جا انداز ڳولي ورتا، اهو گهر هئو تہ ٻين لاءِ، مون لاءِ هڪ سراءِ هو، جنهن ۾ صرف رات گذارڻ ويندو هئم، نہ تہ مون الاءِ ڪيترا ڏنڌا سکيا، ڪاليج مان ايندو هئم تہ منجهند جو ٽائيپ تي، اتان اچان تہ ميوزڪ ڪلاس تي. منهنجي گهر وارن جي معاشي حالت تي منهنجو ٽائيپ سکڻ بوجهہ هو، چو تہ ان سان هنن جي لکاپتي هجڻ تي شڪ پئي ٿيو پر مون اهو ئي ڪيو جيڪو چاهيم. ان گهر سان لاڳو نہ هوندي بہ ڪڏهن ڪڏهن جي ڪو جملا ڪنن ۾

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وگهرائي وجهندو هئو تہ مان بلڪل چتو ٿي پوندو هئس ۽ ان چتڪتائي جي دؤرن ۾ مان پنهنجو پاڻ کي ڏک هڻڻ ۽ پتين ۾ ٽڪر هڻڻ سکيس. اذيت پرستيءَ جو هڪ دؤر هئو جيڪو مون تي لهي آيو هو، پوءِ ان مهل سڀ مون وٽان پڇي ويندا هئا، تان جو منهنجو جسم ٿڌو ٿيندو هو، اکيون پرجنديون هيون، مان خوب رڙندو هئس ۽ روئي جڏهن من جي مونجهہ جهڪي ٿيندي هئي تہ آئيني ۾ ڏسي مرڪندو هئس.

۽ وقت مٿان لهندو هو صحيفي جيان. مون تي ڏکن ۽ دردن جو چڻ وحي نازل ٿيندو هو ۽ تن لمحن ۾ دل چوندي هئي "هن ساوڻي رت ۾ ڪو تہ هجي جيڪو منهنجي پيڻگهہ کي بہ لوڏو ڏئي" پر وري ذهن جهٽڪي ڇڏيندو هئس "هادي، ڪير وهاڻي لاءِ offer ڪرئي نہ تہ مهربانيون مجي ، هَٿُ مٿي هيٺان ڏئي سمهي پئجانءِ، ڪهڙي ضرورت آ ڪنهن کان ڪنهن بيک وٺڻ جي."

اداسيون شخصيتن کي جنم ڏينديون آهن، منهنجي منهن جو روپ آئيني ۾ بدلجي ويو، هُو هاڻي مون کي خوبصورت ليکڻ لڳو، هر هر مرڪي منهنجو آڌرياءُ ڪندو هو، منهنجو چهرو پرجي ويو، اکين ۾ چمڪ ۽ وارن ۾ نرمي اچي وئي، شايد مان بہ جوان ٿي ويو هئس.

پوءِ منهنجين خاموشين مون لاءِ لفظ چونڊيا ، منهنجيءَ نڙيءَ مون لاءِ خوبصورت آواز. ۽ انهن پلن ۾ مان الاءِ ڪيئن تو سان ٽڪرائجي ويس.

انهن ئي ڏينهن ۾ الاءِ ڪيئن اسانجو پروگرام ٿي ويو اوهان وٽ اچڻ جو.

تنهنجي ماءُ، منهنجي ماءُ جي سوٽ هئي، سالن ۾ ڪڏهن ڪڏهن ڪو اچڻ وڃڻ ٿيندو هو نہ تہ بس رڳو خطن وسيلي ٿورو ٿورو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لکيو گهڻو پيا چاهيندا هئا سين. منهنجن گهر وارن هن پيري خاص تياري ڪئي هئي، ڪين اتي مڙني ڪجهہ ڏينهن رهڻو هو، مون کان وات – تڪائي تي پر مون انڪار ڪري ڇڏيو، ميوزڪ ڪلاس جو بهانو ڪري جان ڇڏايم. هُو سڀ هليا ويا، مان گهر ۾ آخر اڪيلو رهجي ويم ۽ هوائون وري جڻ تيز ٿي ويون، اهو اوپرو گهر هڪدم پنهنجو ٿي ويو. مان دل کولي ڳائڻ لڳم. سمهڻ،کائڻ، پيئڻ، سوچڻ تائين هر شئي لاءِ آزاد هئم، نہ روڪ ٽوڪ هئي نہ ڪا ڪرڙي نظر. مان گهران ٺي ڪونہ ٿي نڪتم. شامون هيون تہ گلابي، صبح هئا تہ آسماني.

۽ اهڙيءَ ئي هڪ شام جو فون جي گهنٽي وڳي هئي.

"هلو" مان ننڊ مان اٿيو هئم، آواز هميشہ کان وڌ ڳرو هئو.

"هلو، ڪير؟" پريان نفيس ترين مگر خوبصورت آواز هئو.

"هادي"

"هُو ... ماسي جن چيو آ، تہ توهان هليا اچو" پريان ٽڪڙ ۾ جملو چيو ويو.

"ڪهڙا ماسيءَ جن؟" مون وارن ڪي ناهيو.

"توهانجي ماءُ وارا"

"پر، انهن اوهان کي ڪٿان چيو" الاءِ ڇو نڙي ڪڙي ٿي وئي، منهنجي ازلي چِت-ڪتائي جڻ موٽي آئي.

"هُو هتي تہ آيا آهن اسان وٽ."

"ٽنڊو جام ۾" منهنجي واتان نڪري ويو

"پيو نہ تہ ڪٿي؟ اوهان کي گهران نڪرندي، ٽنڊوجام جو چئي هُوسڙيءَ ويندا ڇا؟"

پريان بہ ڪو رهزن انسان هو، مان الاءِ ڪيئن ٿي ويم ، مانوڻ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

٧

پيس ڏي ڏسندي چئي ڏنم

"ڪم ڪهڙو آ جنهن لاءِ ياد فرمايو اٿن"

"اهو نہ ٿن ٻڌايو، بس توهان هليا اچو"

هن فون بند ڪري ڇڏي، هي آواز هو الاءِ ڇا؟...... ريڪا جهڙو هو.....نہ تہ نِيتُو سِنگهہ جهڙو هو.... نہ...... پر منهنجو ڪهڙو ڪم، ڪهڙو بہ هجي

، مون کي ڇا،،، پر هئو ڏاڍو مٺو، ڏاڍو خوبصورت.... ڀلي هجي....پر مان ڇا تہ هان تہ هوءَ ڪير پئي ڳالهائي؟.... ڪيرَ بہ هجي ..... پڪ خوبصورت هوندي.....نہ نہ، خوبصورت هجي ها تہ ڪو ايڏو سٺو آواز ۽ لهجو هجيس ها، هر خوبصورت ماڻهو، واهيات آواز ۽ لهجي جو مالڪ هوندو آ، جيئن منهنجي گهر جو هر هڪ فرد آ. هوءَ پڪ بدصورت هوندي، ڪوجهي، .... ڪاري.

مون اُوهان جي گهر جو در ڪڙڪايو، دَرَ تي هَٿُ رکندي ياد آيم، گهٽ ۾ گهٽ اٺ سال ٿيا هئا مان ستي نہ آيو هئس. امان وارا جڏهن بہ آيا هئا، مان ساڻ نہ ايندو هئومان، گهر جي ڏاکڻ اهائي ساڳي هئي، ترڪندڙ، پاٽي ماريل. هي اهو ئي هنڌ هئو جتان مان ننڍي هوندي هڪ ڀيرو ڪريو هئس ۽ رتو رت ٿي ويو هئس. ان زماني ۾ هن ڏاڪڻ ۾ عجيب قسم جي ڌپ هوندي هئي، هاڻي الاءِ ڪٿان اتي هلڪي هلڪي خوشبو هئي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

در مان هڪ ننڍڙي ٻاهر نڪتي.
"پير صاحب جن آهن"
مون هن ڏانهن غور سان ڏٺو، هيءَ شايد سيني ۾ ننڍي آ.
"ڪير بابا جن"
"جي"
"امي ته ڪونهن"
۽ ان مهل ئي، در جي ڪُليل تاڪيُن مان منهنجي پيڻ جي نظر مون تي پئجي وئي.
"ائي هليو آ هادي، هتي وري ڪهڙا پيو پنهنجي اخلاق جاImpressions وجهين، سڌو سنئون اندر گهڙي آءُ ۽ بس."
ننڍڙي در تان هٽي وئي، مون ڪلهي تي ٿيلهو سنڀاليندي، گهر ۾ اندر قدم رکيو.
اديءَ ويندي ويندي امان کي سڏيو ۽ پاڻ ڪمرن ڏي هلي وئي.
گهر سڄي ۾ چڻ چوپول مچي ريو "هادي آيو آ، هادي ٻاهر بيٺو آ."
ڪمرن کي چاريءَ وارا در لڳل هئا، اندر جو ڪو منظر نظر نه ٿي آيو، مان اتي ئي در ٻاهر بيهي رهيم. ڪافي وڏو ورانڊو هئو ۽ ان مهل ئي در کليو، ماسي ڪمري مان ٻاهر نڪري آئي.
"اڙي هادي اجان اتي بيٺو آهين"
مون هن جي پيرن تي هٿ رکيا، هن منهنجي پيشاني چُمي.
"حد ڪئي ٿئي، اندر نه ٿو اچين، ڪو ڊاريو آهين ڇا؟"
هوءَ مون کي اندر وٺي آئي، اتي امان منهنجي اچڻ جو ٻڌي به ليٽيل هئي، مون سندس پيرَ ڇُهيا، هوءَ مرڪي اٿي.
"تڪجي پئي آن انڪري ٻاهر نه آئي مانءِ."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجي دل چيو، چوانس، اوهان مون لاءِ هميشه کان ٽڪل آهيو، پر ڪجهه نه چيم.

"آ، ويهه هتي."

ماسيءَ ڪرسي ريڙهي، مون چئن ئي پاسي نظر ڦيري، الاءِ ڪيترين چوڪرين اتي ويٺل هيون، مون انهن ڏانهن نهاري ڪنڌ سان Bow ڪئي ۽ ويهي رهيم.

"تون ته الاهي وڏو ٿي ويو آهين، ماشاالله، ڳورو چٽو........ڏاڍو سٺو نڪري پيو آهين هادي"

ماسي مون ڏي پر شوق نگاهن سان نهاري رهي هئي، مان شولڊر بئگ جي ڪڙن سان ڪيڏندو رهيم. پريان منهنجي پيڻ جو آواز آيو "پهرين ملاقات پر هي هميشه اهڙو ئي لڳندو آ."

"ڇ پوءِ؟"

هڪدم اهو آواز اُڀريو، ساڳيو فون وارو.

"پوءِ"

منهنجي پيڻ پنهنجين خوبصورت اکين ۾ نفرتن جا رنگ پريا، سندس چَپَ عجيب نموني سان مرڪڻ لڳا، مون هن تان نظرون ڪٽي، پاسي ڏي نهاريو، اها تون هئينءَ. شايد منهنجي سڄي Bio-data کان واقف ٿي چڪي هئينءَ. تنهنجين نظرن ۾ مون لاءِ ترس هو ۽ ان مهل ئي منهنجي ذهن ۾ آيو "هي رحم، سئنڊوچ ۾ پيل بيدي يا ياڄيءَ جيان نفرتن جي ٻن ٿلهن سلائيز جي اندر هوندو آ، پوءِ چڪُ هڻ ته ٿورو ذائقو ڏيندو ۽ پوءِ وري نفرتن جي ڊبل روٽي هوندي ۽ ڏند هوندا."

منهنجيون اکيون وري ڦرڻ لڳيون، پاڻ کي سنڀالڻ لاءِ ماسيءَ کي چيم

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"مان هَتُ مُنهن ڌوئڻ ٿو گهران."

"اِچ، مان توکي تنهنجي ڪمري ۾ وٺي هلان، تون ٻنگ رک پوءِ جيئن وڻئي تيئن ڪر."

سون ٻنگ ڪنيو، ماسيءَ پوريان هليمر ته لڳو اهي نظرون پٺيءَ ۾ سوراخ ڪري ڇڏينديون.

اتي آيمر ته خبر پئي ڪمر ڪو به ڪو نه هئو، بس ماسيءَ ملڻ ٿي چاهيو، سو گهرايو هئائين.

سڀ ٿي روز ڪو نه ڪو پروگرام ڪندا هئا، ۽ مان ڪمري ۾ بند رسالن ۽ گانن سان ورنو دل بهلائيندو هئمر. ماسيءَ ڪيڏو نه چيو پر مان اهوئي مردمر بيزار.

هڪ ڏينهن مون ٻڌو، تو اديءَ کي چيو پئي "هي شخص ڇا شروع کان ئي ايڏو بور آ."

"پيو نه ته، ٻنهي Super class جو، ڪڏهن نه ڪنهن سان ڳالهائيندو. پاڻ کي الاءِ ڇا پائيندو آ"

"پوءِ توهان سمجهايوس نه ٿا "

"ڇا سمجهايونس، ڪنهن جي ٻڌي به نه. ٿورو چوندا سينس ته پتين ۾ ٽڪر هڻندو، رتو چاڻ ڪندو،پاڻ کي. ٿانوَ ڀڃندو ۽ الاءِ ڇا ڇا ڪندو."

"الا" تنهنجي لهجي ۾ تاسف هو.

"پيو نه ته Complete mental case آهي."

پريان تو الاءِ ڇا سُرپاٽين ۾ چيو، ۽ منهنجي دل هڪدمر تيز ڌڙڪڻ لڳي. "هن الاءِ ڇا چيو هجي... پر ڇا به چوي منهنجو ڇا ؟...

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مع ڪٿي يار، هُوءَ توکي سٺي لڳڻ لڳي آ. سندس ڳلن جا گلاب، وارن جا وَرَ ۽ اکين جو خمار مون موهيندڙ آهن. اگر تہ اهڙي ڪا نہ هئي، هڪڙي قتل انب جهڙي هوندي هئي، هاڻي تہ الاءِ ڇا ٿي ويو اٿس ..... پر هاءِ هادي..... ڪونہ سترئين پٽ. اُن ڪان اڳ ڇا سهڻيون ڇوڪريون ڪونہ ڏٺيون اٿئي؟ هن ۾ وري ڪهڙي خاص ڳالهہ آ ..... ۽ جي ڳالهہ هجي بہ تہ ڇا ٿي؟... هُنَ کي تُنهنجَن ڪارنامن جي مڪمل رپورٽ مليل آهي، هڪ بدنام ترين، واهيات انسان، جنهن جا الاءِ ڪيترا اسڪينڊلَ هُنَ جون سکيون پيئنر ٻڌائينديون آهن، اُنَ سان ڇا هُوءَ محبت ڪندي؟.....بيوقوف آن تون ..... گڏهہ آن بلڪل.

ہ ڏينهن لنگهيا، هڪ دفعي، ڊائننگ ٽيبل تي فيشن تي بحث هلندي، ماسي هڪدم چئي ويٺي "توبنهن، اڄڪلهہ جا ڇوڪرا ڪيئن نہ ڪُرُو ڪَٽَ ٿيو وتن. اڳيان جَهِلو پيو لڙڪي، ڪَنَ صاف، پويان ڏاڙهي جو پُڇُ."

منهنجي وات مان نڪري ويو "ائين تہ ناهي ماسي، الاهي سٺو تہ لڳندو آ، هونئن بہ فيشن آ، شل نہ هئي... هڪَ ڪيو تہ پيو ضرور ڪندو."

"نہ هاڻي ائين بہ ناهي، الاءِ ڪيترا ڇوڪرا نہ ٿا ڪن"

اديءَ منهنجي ڳالهہ کي رَدُ ڏنو، مان نہ چاهيندي بہ چپ ٿي ويس، ۽ ان مهل تہ هڪدم چئي ڏنو "هونئن هادي صحيح آ، ڇوڪرا الاهي سٺا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لڳندا آهن ان Hair-Style ۾"

أنَ مهل اِهو جملو مون لاءِ الاءِ ڇا هو، ....هيءَ ڪيرَ آ، جيڪا مون لاءِ ٿي ڪجهہ ڳالهائي. تنهنجي ڳالهہ هڪُ جيڪ پاڻ هئي، سڀ تنهنجي ان يڪ مشت فيصلي کان مطمئن ٿي ويا ۽ منهنجيون نگاهون تو ڏي اُٿيون، تو مون ڏي ٿي نهاريو پئي، ڇڻ نظرن ئي نظرن ۾ چوندي هجين"اسان سان گڏ هوندين تہ شڪست نہ ٿيڻ ڏيندا سون.آخر تنهنجو پاسو وٺي اهوثابت ڪيو آ."

۽منهنجين نظرن ڇڻ چيو هجي

"مان ٿورائتو آن تنهنجو، جو شايد ڪرم نوازين لائق مان گهٽ ئي هوندو آن."

مون تو سان پاڻ نہ ٿي هلڻ چاهيو.الاءِ گهر وارا اوهان وٽ ڇو اڪي پيا هئا جو اهو دؤرو ڪجهہ طويل ٿي ويو هو، مون ڪي تنهنجين اکين ۾ الاءِ ڇا ٿي نظر آيو، مان اندر ئي اندر ۾ گهٽجڻ لڳم، هن ڇڪر جي مان لائق ناهيان، ٿي سگهي ٿو هوءَ بہ ٻين وانگر مون سان وقت گذارو ڪندي هجي.

مان ڇاٽي واٽي توکان پري ٿيندو ويم،توسان قربت جا موقعا الاءِ ڪيترا ملندا هئا، مان لنوائي ويندو هئم، أنَ هنڌ تان ئي اُٿي ايندو هئم جنهن جي آس پاس تون موجود هجين.

اُن ڏينهن شام جو، مون ڪمري جون دريون کولي، رڪارڊر تي عطاالله نيازيءَ جو رڪارڊ لڳائي، پاڻ دريءَ تي منهن رکي اکيون ٻوٽي ڇڏيون.

دعا سلام تي بندگي هتان دي، وڃين آکين يار سڄڻ ڪون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تيڏي ناز نواز ميڪون ياد آنديهن، مين تان ڏيران ڏيوان مگتون
تي هجر فراق تي ڏاڍيان دردان، اڄ پيڙهه لڳي هم سن سن ڪون
آکين جيوين هو سان تي ملڻا آسان، تان ڏاڍيان لائيان تنتون.

ڏکُ اندر ۾ لهندو ويو، منهنجي دل جي پير، ڏونڪن جي حوالي هئي، ۽ ان مهل ئي ان لهندڙ شام ۾، اديءَ وارن هڪ ڏک سان ٽئپ بند ڪري ڇڏيو، مون اکيون کولي ڇڏيون.

”سيپني کي خبر آ، تون انتها درجي جو بور ماڻهو آهين، پر ان جو مقصد اهو نه هرگز نه آ نه تون هن گهر جي هيڪلي ٽئپ تي ٢٤ ڪلاڪ ئي قبضو ڪيو ويٺو هجين.“

اها تون هئينءَ، مان سڌو تي ويٺم، ڪجهه چوڻ بجاءِ ٽئپ جو سوئچ ڪڍي تو ڏي وڌايم.

”چو؟“ تنهنجيون اکيون مُرڪيون پئي.

”توهان ڪٿي ويو، هِتو وڃي.“

”ڪٿي آءَ“ اديءَ هٿ وڌايو، تو روڪي ڇڏيس.

”نه، هِت ئي ٻڌنداسين ۽ هن جي موجودگيءَ ۾ ئي ٻڌنداسين.“ تو پنهنجو مخصوص لهجو ڏاريو.

”هن وٽ ته اهو ئي مٺو نيازي هوندو

بانو بتيان وي ماهي ساڪون مارو سنگلان دا
پتل بٽانيئي سونا بٺسان عملان دا“

اديءَ ٽوڪ طور شعر پڙهيو.

”ته ڇا ٿيو، تون ويهه مان ڪئسٽ ڪٽين تي اچان“

تو اديءَ کي ويهاريو، مون ٽئپ ڪٽي پلگُ هنيو.

”اڄ ڪاڏي گهمڻ ڪونه ويٺو ڇا؟“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"نہ، ڪجھہ پاڙي واريون هتي ئي امان سان ملڻ آيون آهن"
اديءَ اخبار پٽي ڏني، مون بہ وڌيڪ ڪجهہ ڪچڻ مناسب نہ سمجهيو، ڪجهہ لمحن جي خاموشيءَ ڪان پوءِ تون ڪجهہ ڪئسٽون ڪٽي آئينءَ.

"اڇي Select ڪر." تو ڪئسٽن جو ٿهو اديءَ ڏي اڇليو.

"ءِ تون"

"مان پنهنجي پسند جو گانو ڪٽي آئي آن، تون گول تيستائين مان پڌي ونان، پوءِ هڪ تون پڌرائجانءِ پنهنجي پسند جو ءِ هڪ ساي پڌرائيندو، ٺيڪ آ"

تو اديءَ ڏي نهاريو، هن جون اکيون ڪئسٽن پر هيون صرف ڪنڌ سان هائو ڪيائين،تو مون ڏي نهاريو، مان نگاهون نہ چورائي سگهيس. تو مرڪي ڏنو. اها هڪ مرڪ گهڻو ڪجهہ ڳالهائي رهي هئي.

تو لڳايو، لتا جي خوبصورت آواز پکڙجي ويو

آپ مُجهي اَچي لگني لگي،
سپنِي سَچي لگني لگي
نين ساري رَن جَگني لگي،
آپ مجهي اچي لگني لگي
اکيون کو ڀيدکولنا آگيا،
مَيري من کو پِي ڊَولنا آگيا،
خاموشي کو بولنا آگيا،
ديکو گيت مَيري مُکُ پِي سَجنِي لگي،
آپ مُجهي اَچي لَگني لگي.

اهو گانو نہ هو الاءِ ڇا هو، تو ان کي ڇهن ئي ڇهن پر ڳايو پئي،

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مون جيڏي مهل تي ڏنو تہ تون اديءَ کان پُڇيري وينئي هئينءَ ۽ مستقل مون ۾ نهاري رهي هئينءَ، جڻ مون کان سنئون سڌو محبت لاءِ اقرار گهرندي هجين. مون هر دفعي تو ڏي نهاري ڪنڌ هيٺ تي ڪري ڇڏيو، ڇا ڪيان هُنَ جي شوريده سريءَ ڪي، هنن جذبن جي بغاوت ڪي.

ٻ پوءِ منهنجو وارو آيو تہ مون وري بہ نيازيءَ جو رڪارڊ لڳايو
دَونَون ڪو آ سَڪي نہ نڀَاني محبتين
اب پڙ رِهي هيَنِ هُمر ڪو پلَاني محبتين
گُذري رُون ڪَي زَخم پي اب تَڪ نهين پرَي
ڦر اور ڪيا ڪسي سي بڙُهاني مَحبتين
ڪن ڪن رفاقتون ڪي دئيِ واسطي مگر
اسَ ڪو نہ ياد آئين پُراني محبتين.
اديءَ ڳ نيءَ جي وچ ۾ ٽشپ بند ڪرڻ گُهري، تو روڪي ڇڏيس، شايد تو ڪي جواب ملي ويو هو مان هڪدم ڪمري مان نڪري آيم.

اُنَ رات جو ڊائننگ ٽيبل تي هيڪلو ماني کائيندي، مون سيني لاءِ جڏهن واجهايو هو تہ خبر پئي هئي، هُن سيني کي پاڙي واريون پنهنجي گهر وٺي ويون هيون. نوڪرَ مون لاءِ ماني ڪڍي هئي. مون هن کان سيني لاءِ پڇيو تہ هُن ٻڌايو تہ تون گهر وينئي آهين. الاءِ ڪا ساهيڙي اُچتي هيئي جنهن جو انتظار پئي ڪيئي شايد.

مان خاموشيءَ سان نڙي پريندو رهيم انهن ئي لمحن ۾ تون پنهنجي پليٽ کڻي آئينءَ.

”مان شريڪ ٿي سگهان ٿي“

”ڇو نہ“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تو ڪرسي سَيرَي، ماني ڪدي هئي ۽ اتي ئي منهنجي پر واريءَ ڪرسيءَ تي ويهي رهيو. الاءِ ڪيترا لمحا خاموشيون هيون، بس چمچا هيا سي کڙڪيا پئي.

”توهان واقعي سنجيدا طبيعت جا آهيو يا پوز ڪندا آهيو“

”جي.“ مان سچو ڳڙٻڙائجي ويو هئس ”ڇا مقصد؟“

”مقصد اهو ته اسان کان سُنا ته اهي ٿانوَ آهن، جو هڪ ٻئي لاءِ ڪو آواز ته پيدا ٿا ڪن.“

”ڇا ڳالهايان“ منهنجو آواز وري ڏرڻ لڳو.

”ڪا به ڳالهه... موسم، ٿڌ، گرمي، ڪا به ڳش.“ تو مرڪيو.

مون سواليه نگاهن سان تو ڏانهن ڏٺو.

”اهو ئي ته موسم ڪيئن آ، ماني سُٺي تيار ٿيل آهي يا نه، يا مان چو نه وٺي آن....... جڏهن ته سڀ گهر وارا ريل آهن.“ تنهنجي مرڪ گهري ٿي وئي.

”اهو توهان جو ذاتي معاملو آ، مان ان ۾ ڪيئن ٿو دخل ڏئي سگهان.“ مون ٻاٽيءَ ۾ ڪ پريو، هاڻي ته نڙي جڻ خشڪيءَ جي تهَن اندر هجي.

”پر ماڻهو رسمِ دنيا سمجهي ئي ڪٿي پچندو آ.“

”مان رسمِ دنيا جو گهٽ ۾ گهٽ قائل آن.“

”تڏهن اڻين Rude آهيو.“

تنهنجو اهو جملو مون لاءِ الاءِ ڇا هئو، مان هڪدم گرم ٿي پيس، ان کان پهرين جو تون ڪجهه وڌيڪ چوين مان اتان اٿي هليو ويس.

رات جو سيني دير تائين ڪچهري ڪئي، ۽ تقريبن ٻين ٻجي جڏهن سڀ سمهڻ تي ويا ۽ مون اجان هنڌ ۾ ليٽي رلي مَس وڏي هئي ته تو سڏ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪيو

”هادي“

”جي“ مون رلي ڀري ڪئي.

”پاڻي“ تون هٿن ۾ پاڻيءَ جو گلاس ڪنيو بيٺي هئينءَ.

”پر مون تہ نہ گهريو هو“ منهنجي واتان نڪري ويو.

”توهان ئي تہ گهرايو هو.......... ڏهيو“

تنهنجيون اکيون عجيب انداز ۾ ٻڙي رهيون هيون، پهرين انهن ۾ ڪو ولولو هو، پوءِ مايوسي. مون ڏٺو، پريان تنهنجي ماءُ منهنجي سمهڻ واري ڪمري جي ڪليل در جي بلڪل سامهون پنهنجي کٽ تي هنڌ وڇائي رهي هئي، مون کي سڄي ڳالهہ سمجهہ ۾ اچي وئي. هڪدم تو کي سڏيم، تون مٿي جو جُڪي هئينءَ.

”فوزيہ، ڪٿي اچو پلا.“

تون هڪدم وري آئينءَ، گلاس ڏئي تو هنڌ ۾ رليءَ جي ڀيڪڙ ۾ ڪا شئي لڪائي.

”هي پڙهجو پليز“

پوءِ جڏهن سڀ وڃي پنهنجن هنڌن ۾ ڌانئيڪا ٿيا تہ مون ڏٺو، اها هڪ ڪاري رنگ جي ڊائري هئي جنهن ۾ تو پنهنجي هڪ هڪ جذبي کي لاٿو هو، تو اقرار ڪيو هو اُن ۾ مون سان محبت ڪرڻ جو، ۽ بقول تنهنجي ”مون ڏاڍو پاڻ کي روڪيو، پر هي دل وحشي منهنجي پُهچ کان نڪري ويو آ ۽ مان مجبور آن.“

اها ڊائري اڌ لکيل هئي، ۽ باقي خالي پنجن مان ڪيترن تي لکيل هو

”هادي، مان اوهان سان گڏ هلڻ تي گهران.......... هلڻ تي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪهران.“

اها خواب جي ابتدا هئي.

ٻئي ڏينهن صبح جو ننڊ مان اُٿي مون ڏٺو، تون سامهون پنهنجيءَ ماءُ جي هنڌ تي ليٽي مون ڏي ڏسي رهي هئينءَ. مون تو ڏي نهاريو ته ڪَنڌُ ڦيري ڇڏيئي. منهن ڦيريندي به تنهنجا ڳلَ ڳاڙها ٿي ويا هئا، مان هَنڌَ مان نڪتم ته تون ڪمرو ڇڏي وئينءَ، مون نيرن ڪئي، الاءِ ڪيترا گهنا ويهي ٻُڌا، تون نظر نه آئينءَ تان جو منجهند مهل تون سانيءَ تي ڪجهه لمحن لاءِ نظر آئين، شرمايل، نظرون جهڪيل، ڄڻ پنهنجي رات واري حرڪت تي شرمنده هجين.

مون يڪو ويٺي سوچيو، تو کي جواب ڪيئن ڏيان. هونئين ته ڪٿي ڪيڏي ڪيڏي مهل ڳالهائيندا هئاسين، سو به تون ٿي ڪجهه پُڇي وٺندي هئينءَ، مون ته ڪڏهن به تو کي ڪو نه سڏيو هو.

آخر همٿون ميڙي تنهنجي ڊائريءَ ۾ چٽ لکيم

”توهان مون لاءِ ڇا آهيو، ڇا لکان. ڊائري واپس ڀيو ڪريان، ٿي سگهيوَ ته سياڻي جڏهن سڀ گهمڻ وڃن ته گهر رهجو، پاڻ ۾ ڪجهه ڳالهائيندا سين.“

هاڻي اها ڇني ڏيڻ جو مسئلو هو، مون الاهي سوچيو پر ڊائري واپس نه پهچي ڪري سگهيس. ۽ رات جو ڪچهري ختم ٿيڻ مهل مون کي هڪدم هڪ خيال آيو، پنهنجي ڪمري ڏي ويندي مون تو ڏي نهاريو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"فوزيہ، جي مائنڊ نہ ڪيو تہ مون کي پاڻي گلاس پهچائي وڃو."

تو هاڪار ۾ ڪنڌ لوڏيو، ۽ اندر ڪمري ۾ وڃين، منهنجي دل ڄڻ سيني مان ٻاهر نڪرڻ لڳي. ڪجهہ لمحا رکي تو گلاس آندو تہ مون تو ڏي نهاريو، تون وري بہ مون کان شرمائي رهي هئينءَ. منهنجي اندر جو مرد ڄڻ ٻُلَ ڏيڻ لڳو. گلاس وٺي مون تنهنجي منهن کي ويجهو کان تڪيو،

"محبت جي شروعات بہ ڪرين ٿي ۽ شرمائين بہ ٿي."

تو هلڪو مرڪيو، اها هڪ آسُودي مُرڪَ هئي،

مون ڊائري تو ڏي وڌائي،

"هن ڇانگهي کي، هي نازڪ وجود اڪين ٿي آ. "

مون تہ ڏي نهاريو هو، تو خاموشيءَ سان، ڊائننگ ٽيبل تي ڪِريل گيهہ جي جميل داغ کي پنهنجي نُنهن سان ويئي کوٽيو، الاءِ ڪيترا ئي لمحا خاموشيءَ جي حوالي ٿي ويا هئا. پوءِ مون ئي ڳالهايو

"هي فيصلو ڪجهہ عجيب آ توهان جو، منهنجومقصد آ اسان ٻنهي جو."

تو پنهنجي ويڪرين اکين ۾ حيراني ڀري مون ڏي نهاريو هو.

"ڇو"

لفظ ڇٽي، تو نُنهن جي هڪ ئي سَٽَ سان، اهو جميل گيهہ ميز تان پري ڪري ڇڏيو هو. اهو هڪ لفظ نہ هو، تو ڄڻ ڪنهن ترار جو وار ڪيو هو.

"ان ڪري جو تون ۽ مان هڪ ٻئي جا اُبتڙ آهيون، مان هڪ بدنام ترين انسان آهيان. الاءِ ڪيترا اسڪينڊل مون سان وابستہ آهن،

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هڪ مخصوص سرڪل آ، جيڪو صرف منهنجي براين کي پڪيڙڻ تي مون لاءِ چڻ مامور هجي، تنهنجو منهنجو ڪهڙو ساٿ؟. مائنڊ نہ ڪرين تہ چوان تہ تون بہ ڪجهہ ڏينهن ساڻ هلنديون، پوءِ ڇڏين وينديون آخر انسان آهين."

"نہ مان تو لاءِ فرشتو آهيان"

تو مرڪيو هو مون تو ڏي نهاريو هو.

"فرشتا ڇا ڇڏڻ نہ ڄاڻندا آهن؟"

"نہ تہ، هو تہ ڪجهہ بہ ڪو نہ ڪُڇندا آهن، بس عمل پيا لکندا آهن. مان بہ تنهنجي هر عمل ۾ شريڪ هوندم هر ڪا ڳالهہ نوٽ پئي ڪندم تو کي پين وانگر Tease نہ ڪنديس."

مون کي سمجهہ ۾ نہ پئي آيو ڇا چوان.

تو مون ڏي نهاريو هو، نظرون مليون تہ هڪدم چئي ويٺين

"مان تو لاءِ آن، تون جي خراب بہ آهين نہ تہ دنيا لاءِ، مون لاءِ نہ. دنيا سان پنهنجو رشتو الڳ مون سان الڳ.........ٺيڪ."

مون ها ۾ ڪنڌ لوڏيو، نڙي جڻ ڪنهن گهٽي ڇڏي هئي.

"تون مون لاءِ جي آهين بہ نہ تہ عجب جي نشاني آهين، مون سان تہ ڪنهن بہ پريم ڪو نہ ڪيو آ..... امان بہ ڌتڪاريو ٿي هوندو... ان ۾ ميان تو ڪجهہ سُلوڪ منهنجو بہ آ. جيڪو اِنَ روئيي جو ڪارڻ آ، پر ايترو بہ نہ جيترو مان کي ملي ٿو."

"مان ڄاڻان ٿي، سڀ خبر اٿم. سڀ ڪا ڳالهہ سوچي سمجهي مان هن راهہ تي چڙهي آن..... تنهنجي طبيعت بہ ڄاڻان ٿي... بس هڪ ڳالهہ سمجهُ ۽ دل ۾ ويهارِ، ماڻهو جيَ گاڏيءَ ۾ چڙهندو آ نہ اڪيلو، تہ همسفرن جي ڪاڻ ٿورڻي هوندو آ. ڪَمُ تي سفر تائين پهچڻ ٿي هوندو آ

www.sindhsalamat.com		books.sindhsalamat.com

نہ، سو ماٺھو ڪيئن بہ پُھچي“

تہ ڊاڍو تکڙو پيو ڳالھايو، ۽ الاءِ ڪيئن مون اُنَ مهل، تہ ڏي ڏسي چيني ڏنو

”تون مون سان فلرٽ تہ ڪو نہ پئي ڪرين“

تنهنجو سچو مُنهن وساجي ويو هو، مُرڪ گم ٿي وئي هيئي، چَپَ چڻ هڪدم نوٽ ٿي ويا هُجنئي. مان پشيمان ٿي ويم تنهنجي هٿ کي جهلي چيم

”مان معافي وٺڻ سخت ناپسند ڪندو آن، يقين ڪر مون اڄ تائين تمام گهٽ اهو لفظ واتان ڪڍيو هوندو، اڄ تو کي ٿو چوان، معاف ڪري ڇڏ.“

مان ميز تان اٿي ڪڙو ٿيم، تنهنجو هٿ دٻائي اتان تيزيءَ سان اندر هلي ويم. ڪمري ۾ پهچي مون ڪڙڪو ٻڌو، تون مون پويان اندر آئي هئينءَ. مون ڏي ڏسندي چيئي

”اٿين ڪيترا پيرا ڪندين ۽ گهٽيون معافيون وٺندين.“

مون ڪجهہ نہ ڪڇيو هو، تو ويجهو اچي منهنجي وارن کي ٽلڪي ڏني هئي ۽ ٻاهر هلي وئي هئينءَ.

انهن ڏينهن ۾ آتينو، منهنجو يارُ، مون کي الاءِ ڪيترا مرڪندا، چهڪندا روپ ڏيکارڻ لڳو. هي مان هئم جنهن جي لاءِ ڪنهن جون نظرون ڳولا ڪن. ڪو خوبصورت وجود منتظر هجي. واهہ ڙي مالڪ....
يا تہ ڪو بدصورت نہ ٻاتيندو هو، يا هي هيڏيون مهربانيون. مان جهٽ پٽ ۾ خوش مزاج ٿي ويو هئم. سيئي حيران هئا تہ هن هاديءَ جو ڦرڪو ڪيئن ڦريو آ، هي آدم بيزار انسان ٻاڻ ماڻهو ڪيئن ٿي ويو، ۽ سندن ان

www.sindhsalamat.com		books.sindhsalamat.com

عجب تي مان ليڏين اکين سان تو ڏي ڏسندو هئس، ۽ تون ڇپن ۾ مرڪندي هئينءَ. ڇڻ چوندي هجين

"مون نہ چيو هو تون ضرور بدلجندين."

اوچتو امان وارن جي واپسيءَ جو پروگرام ٿي ويو، جنهن ڏينهن روانگي هئي تہ تو صبح جو سوير منهنجي ڪمري جي دَرَ تي ناڪ(Knock) ڪيو هو. مان انَ رات عجيب عذاب ۾ هئس. گذريل ٻن ڏينهن کان تو سان ملڻ نہ ٿيو هو، ڪو موقعو ئيَ نہ مليو هو ۽ اڄ صبح تي روانگي هئي. ان مهل مان چادر وجهيو ليٽيو پيو هئس، الاءِ ڇو دل چيو اها تون هوندينءَ. مون چادر پري ڪئي، تون پيرن کان بيٺل هئينءَ.

"تون در نہ کڙڪائيندي ڪر، تنهنجي اچڻ کان اڳ ئي هتي هُڪ واسُ اچي ويندو آ، پوءِ اهو کڙڪو ڪهڙي ڪم جو"

تو خفيف مرڪيو هو، هٿ ۾ چانهن جا ٻہ مگ هُيَئي، هڪ مون کي ڏئي تون خاموشيءَ سان پيرن وٽ اسٽول تي ويهي رهينءَ.

"اتي ڇو ٿي ويهين"

الاءِ ڪيترا لمحا تو مون کي ۽ مون تو کي ٽڪ ٻڌي پئي ڏٺو، خاموشيون وڌنديون ويون، وقت ٽهندو، ڪڏندو ڊوڙندو رهيو. تو نڙيءَ تي هٿ رکيو، منهنجي وات مان نڪري ويو

"سُورُ ٿئي ٿو"

"نہ"

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تو اچاريو، آواز ڪجهه پريل هيئي.

”مان سمجهندو آن تہ صرف منهنجو آواز ئي ننڊ مان اٿڻ کان پوءِ ڳرو هوندو آ، هتي تہ تو سان بہ اها ڪار آ.“

مون مرڪيو، چاهيم ماحول ڪجهه خوشگوار ڪيان.

”تون پنهنجو مڪمل خيال رکجانءِ، ماني وقت تي کائجانءِ ۽ ڪجهه نارمل ٿيڻ جي ڪوشش ڪجانءِ“

تو هڪدم چڻ ڦاٽ ڪاڏو.

”تون تہ ٻن ڏينهن ۾ چارج وٺي مڪمل وائف ٿي وئي آهين.“

مون مرڪيو، هيءَ ايترو چوڻ لاءِ ايڏو جلد موٽ وٽ آئي آ. تون هڪدم شرمائجي وئي هئينءَ.

”تون ڏاڍو ڪمينو آهين“

”اها اڌوري راءِ آ، مڪمل نہ ڪندينءَ“

”مان صرف راءِ مڪمل نہ ڪندس، پر تو کي بہ مڪمل ڪندس.“

تو مرڪيو هو، الاءِ ڪيترا لمحا سرڪي ويا هئا. مان چانهن جا ڍُڪَ ڀريندو رهيم، مگ خالي ٿيو تہ تو وٺڻ لاءِ هٿ واڌيو، مون مگ پاسي کان رکي خالي هَٿَ سڌا ڪري ٔوڌايا، تون ڪجهه لمحن لاءِ ٻيهجي وئي هئينءَ ۽ پوءِ هَٿَ وڌائي منهنجي هٿن تي رکي ڇڏيا هيئي. مان عجيب ديوانگيءَ سان تو کي ڏسندو رهيم، تون عجيب ڪيفيت جو شڪار هئينءَ ڪجهه قربتون هيون ۽ ڪجهه فراق جو ڏڦ.

”مان، تو لاءِ آن، تنهنجو ٿيڻ جي ڀرپور ڪوشش ڪندم، تون مون لاءِ منهنجو ٻارن جي انبوهه ۾ اڪيلو هُونديَ، پسنديده رانديڪو آهين، ساهه ۾ ساندڻ جهڙو، مان تو کي ڪيئن ڀڄندم.“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پوءِ تو وٽان آيم تہ چا نہ ٿي ويو، مون اندر. مون ميوزڪ ڪلاس ڇڏي ڏنو، ٽائپنگ سکڻ ٺان هٿ ڪنيم، سڄو سڄو ڏينهن گهر رهڻ لڳم. سيني حيران هئا پر مون کي تہ هڪ ئي احساس هئو، سڻو ٿيٺو آ ۽ سڻو ٿي ئي هُنَ سامهون ويٺو آ.

ان عرصي ۾ ڪڏهن ڪڏهن فون تي تنهنجو آواز نصيب ٿيندو آ، ڪجهہ لمحن لاءِ. جڏهن تون فون ڪندي هئينءَ ۽ مان رِسيو ڪندو هئم، ۽ ڪٿي اديءَ کي سڏيندو هئم. ان هڪ لمحي لاءِ تہ الاءِ ڪيڏي مهل فون ڪرين، مان سڄو سڄو ڏينهن فون جي پرسان ويٺو هوندو هئم، هر گهنٽي جڻ دل جو رِسيور کڻائيندي هجي.

ان ڏينهن تنهنجو فون آيو، گهر ۾ ڪو ئي نہ هو. فون کنيم تہ تنهنجو "هلو" ٻڌي منهنجو گلو جڻ خشڪ ٿي ويو.

تو وري سڏيو "هلو، ڪير آ بابا"، تو ڪو ٻار سمجهيو هو.

"هادي"

ڪجهہ لمحا چپ هئي.

"توهان ڪيئن آيو"

"بلڪل ٺيڪ."

"ٻيا سڀ"

تو شايد پنهنجي موضوع تي ڳالهائيندي شرم پئي محسوس ڪيو.

"گهر ۾ ڪو ئي بہ ڪونهي." مون جملو ڏِڪَي ڪڍيو.

"ڪاڏي وياهن چا؟"

"ها، گهمڻ ويا آهن."

"هتي بہ ڪو ئي ڪونهي ڪو، سڀ ڪم سان ويا آهن."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجو ڇڻ سڄو وجود خوشبوئن ۾ ويڙهجي ويو.

"پوءِ تون مون سان الاهي ڳالهيون ڪر."

"توهان وري به هُنن سان ڪو نه ويئو، حالانڪه مون کي پَڪَ هئي توهان پاڻ کي بدلائي هنن سان ڪمپني ضرور ڪندا." تنهنجي لهجي ۾ شڪايت هئي.

"مان جي وڃان ها تہ تنهنجو فون ڪير رِسيو ڪري ها.... هان.... مون کي تنهنجي فون جو الاهي انتظار هو." مون ڇڻ ڦاٽ ڪاڏو.

تون ڪيترا ئي لمحا چپ هئينءَ، مون ئي ڳالهايو

"يقين ڪر فوزي، مان الاهي بدلجي ويو آن، گهٽائي ڪم ڇڏي ڏنا اٿم، سڌرڻ جي ڀرپور ڪوشش پيو ڪيان."

"مون کي خبر پوندي آ پئي، فون باقي ڇا لاءِ ڪندي آن."

تنهنجو لهجو مون لاءِ ڇا هو؟.... الاءِ ڇا هو، جيترو ڳڙُ وجهين پئي شايد اوترو ئي چاهت مون کي مٺي پئي لڳي.

"مون ميوزڪ ڪلاس ڇڏي ڏنو آ، ٽائپنگ بہ بس ڪيم... نيڪ آ نہ. ان کان سواءِ هاٽي اميءَ، آپا، ادا سيني جي ڳالهہ بڌندو آن، پنهنجي پاران ميڻ جي ڪوشش ڪندو آن. نيڪ آ نہ." پنهنجو پاڻ کي بلڪل بار پئي لڳس.

"بڌ، هادي، رسيور پنهنجي ڳل تي رک، مان تو کي ڀڀي ڪرڻ تي گهران." مون رسيور ڳل سان لڳايو، پريان تو مائوٿ پيس کي چميو، منهنجو ڪنُ جڻ وڃي ويو.

"انئين چو ڪيئي؟" مان ڏاڍو خوش هئم چپ ڇڻ خودبخود مُرڪندا هجن.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"تون مون کي ڏسڻ مهل نه بلڪل بار ٿو لڳين، شفقت لاءِ ترسيل"

" ۽ تون مون کي منهنجي ماءُ جيڪا شايد ائين نه ڪندي هجي."

"تون مڪمل ڪمينو آهين"

"چڱو ٿيو تو اڄ پنهنجي راءِ ته پوري ڪئي."

"اڄ نه مون کي الاءِ ڇو تون صبح کان ڏاڍو ياد آئين، معمول کان گهٽ. منهنجي دل الاهي ساڙو ڇيو، اڄ تو سان ڳالهايان، خوب ڪچهريون ڪيان."

"ان ڪري گهر وارن سان گڏ نه وڃڻ تي ڪاوڙ ظاهر ٿي رهي هئي"

"نه ته، اهو ته مڙئي شو هو."

"ته سرڪار شو آف به ڪندي آ."

"ڪنهن ڪنهن سان."

اسان الاءِ ڇا ڇا پئي ڳالهايو، وري چپ ٿي وياسين، ٻنهي طرفن خاموشيون هيون.

"ٻڌ، مان تنهنجا ساهه ڳڻي سگهان ٿي."

"۽ مان تنهنجي اکين ۾ نهاري سگهان ٿو."

"مون کي ڪيترو ياد ڪيو هيئي اڄ؟"

منهنجي آواز ۾ مون لاءِ الاءِ ڇا هيو، منهنجو آواز خود مون لاءِ اجنبي هو.

"تون وسرندو به آهين." تنهنجي آواز ۾ خمار هو.

"پراڻا ڊائلاگ هئي ڳالهه ٿار نه، سنئون سڌو ڪجهه ته چئو نه"مون الاءِ تنهنجي واتان ڇا ٿي ٻڌڻ گهريو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

”تون هتان ويو هئين نہ، تہ مون انهن صَوَفن جي هَٿين کي بہ چميو هو جتي تو هٿ رکيو هو.“ تون جملو چئي چپ ٿي ويٺي هئينءَ.

مون اٽڪي اٽڪي چيو ”هن مهل خبر ٿئي منهنجي ذهن ۾ ڇا آهي؟“

”ڇا هي“؟

”اوهان پنهنجي گهر جي ڪُشادي پڌر مان
پرين جي پکين کي اُڏاري نہ ڇڏجو
ڏئي پيار دل مان ڌڪاري نہ ڇڏجو
اسان کي او سهڻا وساري نہ ڇڏجو.“

”منهنجو پيار تو کي ماريندو ڇا؟“

”نہ، اهو تہ هاڻي حياتي ٿي ويو ا.“

”خدا تو کي سلامت رکي.“

”تون مڪمل ڇوڪري آهين يار، مٽان واري ٿيندڙ، دعائون ڪندڙ.“

”۽ تون مڪمل ڇوڪرو، ضدي، اڪڙُ.“

”پٺي مڪمل آهيون تڏهن تہ هڪٻئي لاءِ خلقيل آهيون.“

”هاڻي فون رکان.“

”ڪير آيو اٿئي ڇا؟“

”نہ، پر مٽان اچي وڃيون.“

”ڀلي.“

”ٻڌ، پاڻ کي اڪيلو نہ پانئجانءِ، ربُ ڪو بہ غم ويجهو نہ اچڻ ڏيندو، مان تہ روز تو لاءِ دعائون گهرندي آن، هاڻ تہ مان نماز بہ شروع ڪئي آهي.“

”چڱو، هاڻي اجازت.“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مون چاهيو ٿي ان ڪان اڳ جو تون فون رکين، مان رکان.
"هادي، موڪلائيندين ڪو نہ."
تنهنجو آواز نہ هو ڇڻ خوشين جو ڪو خزانو هو. مون مانڪ ڪري مائونٽ پيس چُمي ڇڏيو هو، پريان تو بہ ائين ئي ڪيو هو.

محبتون فاصلن ۽ وقت جي درمياني وقفن ۾ ونڊجنديون رهيون، تو مون کي بقول تنهنجي دل جي گهراين سان گهريو هو ۽ مون پنهنجو هر جذبو ۽ ان ڪارڻ خلقيل هر رشتو، تو ناليِ ڪيو هو. مان تو سان ملڻ نہ اچي سگهندو هئس. بس ڪڏهن ڪڏهن فون تي پيو ڳالهائيندو هئس، ۽ انهن لمحن ۾، انهن جداين جي پلن ۾ مون کي لڳندو هو تون مون کان ڇڄي وينديءَ، الڳ ٿي وينديءَ ۽ تو کي منهنجي ان خوف تان ڪل اينديِ هئي.
"ڇريو آهين ڇا؟"
تو ڪليو هو، الاهي خوبصورت. اهي ئي لمحا هئا شايد، جن ۾ مون تو کي فون تي ڳالهائيندي پنهنجي اندر جي ان خوف کان آگاهہ ڪيو هو.
"نہ، آهيان نہ، جي تو ڇڏيو تہ ٿي ويندس."
منهنجو لهجو نہ هيو ڇڻ ٻَنَ ڇٽي رهيا هئا، ۽ منهنجو وجود خالي ڏارن ۾ تبديل ٿي رهيو هو.
"هادي، سُڌرندين ڪو نہ. اُجان نہ تو ڇڏين اهي ڳالهيون."

مان چپ هئم الاءِ ڪيترا لمحا چُپُ هئي.

”وري ڪنهن ڪجهہ چيو تني چا؟“ تو ئي ڳالهايو.

”پرينهن ادا بلاوجهہ ذليل ڪيو، سيني سامهون ڏاڍا دڙڪا ڏنائين. اهو تہ امان چيس تہ ڏاڙهيءَ سان اچي تيو آ هادي، ائين نهيوَ تو سيني سامهون هن کي ذليل ڪرڻ، تڏهن بس ڪيائين.“

تون بلڪل چپ هئينءَ، مون چڻ تو وٽ فرياد داخل ڪيو هو ۽ هن مهل شنوائي هجيم.

”چاٿان تي مان، تنهنجي گهر جو ماحول تو لاءِ سازگار ناهي.“

”ڏس نہ مون الاهي ڪوشش ڪئي آ، تو چيو تہ مون هنن سان گڏجڻ جي لاءِ سڀ ڪجهہ ڪيو آ، سيني جي ڳالهہ مڃي آ، هنن جي هر ڪا زيادتي برداشت ڪري ويو هوندم، بڌاءِ ان کان وڌيڪ چا ڪيان؟“

”چا تو ڪري سگهين پيو؟“

”چا چوانءِ، منهنجو شايد مقدر ئي اهڙو آ، ڪڏهن بہ تہ ڪو پيار ڏيندڙ نہ مليو آ، بس هڪ پاڙي ۾ ماسي رهندي هئي ان ئي پاتئيو، ۽ تو کي خبر آ فوزي، مان هن دنيا جو نالائق ترين ماڻهو هوندي بہ هر جمعي تي ڪوشش ڪري هن جي قبر تي ضرور ويندو آن. تون ئي بڌاءِ جيڪو چاهڻ وارو مليو سو بہ ڇڏي ويو ڪو ٽڪيو ئي ڪو نہ.... بس ان ڪري سوچان تو هاڻي تو آهين سرمايہءِ حيات. متان تون بہ ڇڏي وڃين.“

”مان چا چوانءِ، تو کي مون تي الاءِ چو نہ تو اعتبار اچي.“

”ڏس فوزيہ، سڀ پيڙيون ساڙي ڇڏيون اٿم، ڪجهہ نہ بچيو آ. هاڻي تہ ڪا بہ شئي پنهنجي لاءِ نہ رکي اٿم، خبر تني... مان جي ڪنهن دڪان تي پين وٺڻ ويندو آن ۽ دڪان وارو انَ ۾ مسُ وجهي، خالي پنو اڳيان ڪري، نب چيڪ ڪرڻ لاءِ چوندو آ نہ، تہ مان هميشہ تنهنجو ئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

نالو لکندو آن..... منهنجي هر ڪاپيءَ تي پهرئين پيج تي تنهنجو نالو هوندو آ، الاءِ ڏينهن ۾ ڪيترا پيرا مان تنهنجو نالو لکي، ڊاهي ڇڏيندو آن."

"تون ڇا ٿو سمجهين اهو سڀ ٺيڪ ٿو وڃي."

"مون ائين ته ڪو نه چيو." مون مرڪيو.

"هادي مان آريز(Aries) آن، منهنجي ڪمري ۾ ورگو (Virgo) جو Birth- Sign لڳل آ، سڀ پڇندا آهن اهو ڇو لڳل آ، مان ڇا چوان ته ڇو آ."

"منهنجي Birth- Sign جو تو وٽ ڪهڙو ڪم؟" مان آهستي آهستي شوخ ٿيندو ٿي ويم.

"تنهنجو پوءِ منهنجن خيالن ۾ ڪهڙو ڪم؟"

"ڇو اتي به مان ئي هوندو آن ڇا؟"

"نه ڪو بيو هوندو آ." تون چڙي وئي هئينءَ.

"ڪير آ اهو ڪمينو؟، اڌ آ يا مڪمل؟"

"مڪمل ئي آ"

"پوءِ ته وڏو....."

تو منهنجو جملو ڪٽيو هو

"منهنجي Birthday تي ايندين؟"

"نه"

"ان ڪان هڪ ڏينهن اڳ ، جنهن تي مون لاءِ سال ختم ٿيندو."

"نه"

"ڇو؟"

"مان اڳ به تنهنجي گهر گهٽو نه آيم، هاڻي آئي اچان مهينو ڪن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مَسَ ٿيو آ، ائين ڪيئن اچان."

"مان ان ڏينهن تو کي ڏسڻ ٿي گهران، سالُ تہ تو کي ڏسي ختم ڪيان نہ." تنهنجو لهجو نہ هو الاءِ ڇا هو.

"پوءِ مان هيئن ٿو ڪيا، تنهنجي گهر جي گهٽيءَ مان لنگهندم، تون وقتُ ڏي، ان مهل گئلريءَ ۾ اچجانءِ هڪبئي کي ڏسي وٺون تہ پوءِ مان موٽي ايندم."

"ڪيڏي مهلَ ايندين؟"

"جيڏي مهلَ چوين"

"صبح جو سوا ڏهہ"

"ٺيڪ ، تون هيئن ڪجانءِ، تہ وٽ هُو ميرون ڪلر جو جوڙو آ نہ."

"ڪهڙو؟"

"اهو ئي جنهن ۾ تو مون سان پهريون ڀيرو ها ڪئي ئي."

"ها"

"سو پائجانءِ، هلڪو ميڪ اپ هجني ۽ ها وار ضرور کليل رکجانءِ."

"ھي تون مون کي تيار ٿو ڪرين يا مانيءَ جو مينُو ٿو ٻڌائين."

"ڪل نہ، مذاق نہ اڏاءِ منهنجو..... ڪو تہ روپ هجي مون لاءِ جنهن تي مون کي پورو حق هجي."

"چڱو سرڪار حاضر، ۽ توهان مهرباني ڪري اڇي سلوار قميص پائيندا."

"ڇو؟"

"ان ۾ سٺو لڳندو آهين." تون چئي شرمائجي وئي هجين.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"سلامت رهين."
"اها دعا نہ ڪندو ڪر، پنهنجي لاءِ رکي ڇڏ."
"تون سلامت هوندين، تہ مان هوندم نہ."

اُنَ ڏينهن تي تہ وٽ اچڻ لاءِ تيار ٿيم پئي تہ خبر پئي، ادا ڇٽي ويو هو هاديءَ کي ڇٽجو ڪاڏي وڃين نہ، گهر ضرور هجي. امان نياپو پهچائي مطمئن ٿي وئي ۽ الاءِ ڪيتري دير سوچي مان تو ڏي هليو آيم. سوچيم ادا جا جيڪي مهمان ايندا سي منجهند جو مانيءَ تي ئي ايندا، سوا ڏهين تہ سان ملان، ٻارهين بجي تائين گهر پهچي ويندم، هن کي محسوس بہ ڪو نہ ٿيندو ۽ مهمانن جو آڌر ڀاءُ بہ ڪري وٺندم.

تہ ڏي آيم تہ ٺيڪ سوا ڏهين تہ گنلريءَ ۾ مُنهن ڪيو، مون هيٺ درزيءَ جي دڪان تي ويٺي تہ ڏي نظر ڪئي، تُون ان مهل الاءِ ڇا هئين، ان جوڙي ۾ ان سان گڏ منچنگ ميڪ اپ ۾ تون ڇا نہ هئين، الاءِ ڪيترو عرصو گذريو تون اتي ئي بيٺي رهين. مون ڪنڌ جهڪائي ڇڏيو ۽ ڇٽن ئي پاسن تي دڪانن ۾ جڻ اکيون ئي اکيون هجن، تون اتي ئي بيٺل هئين تہ مان اتان نڪري آيم. نڙي الاءِ ڇو پرجي آئي هئي. اکين ۾ جڻ تون اٽڪي پئي هئين. مان ڪيڏو نہ مجبور هئم پر اها راهہ بہ تہ مون پاڻ ڳولي هئي.

گهر موٽيم تہ ادا باهہ ٿيو پيو هو، ڪيس سندس بيعزتيءَ جو احساس هو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

”چٺي ويو هئم توهان کي نواب صاحب ته گهر هُجِجَو... ويا ڪاڏي هئو؟“

”ڪم سان ويو هئم.“

”ڪهڙا ڪم رُلي مٿاٿُوَ؟“

”هئو ڪو.“

”بس هئو ڪو“ هو گجيو“ خبر هئي مون کي تنهنجن افعالن جي، تڏهن ته مان پاڻ هلي آيم، منهنجي مهمانن کي رِسيو ڪندي تو کي هونئن ئي پرو چڙهندو آ.“

مان ڪنڌُ جهڪائي بيٺو رهيم، هو هليو ويو ته امان آئي، مان ائين ئي بيٺو رهيم، ”ڪيڏانهن ويو هئين، صبح نياپو ته ڏنو هئومانءِ.“ هن منهنجي منهن ۾ نهاريو

”ويو هوندو رول تي.“

اديءَ رڙ ڪري مان ڳالهايو، مان چپ رهيم.

”هادي چو ٿو ڪندا ڪٽا ڪرين پنهنجي راهه ۾. اجان هنن جي ڪُلهن تي آهين، ڪهڙو ڪمائين ٿو، هو تو کي پڙهائين ڳڙهائين ٿا. هنن جو حق آهي تو تي.“

”مون ان کان انڪار ته ڪو نه ڪيو آ. مان ته هميشه ماني کارائڻ مهل حاضر هوندو آن، اڄ نه هئم، سو به مهان اجان آيا ته ڪونهن. ايندا ته مان موجود آن.“

” هاڻي تنهنجي موجودگي ڪهڙي ڪَمَ جي، هاڻي ادا پاڻ آيو آ. تون وڃ، وڃين پنهنجي اَڏُ رول پورو ڪري آءُ.“

اديءَ هڪ ٻيو تيرُ هنيو مان جڻ پڙڪي اٿيم.

”مان تنهنجو ته نه ٿو ڪاوان، تون چو ٿي ايترو ڳالهائين.“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"شرم ڪر مون تي دوڙا نہ ڦوٽار، ڪم نہ ڪرڻو ٿئي تہ ادا کي سڌو سنئون چو نہ ٿو چئين."

مون کي خبر ڪو نہ هئي، ادا ڪو چپ چپات ۾ منهنجي پريان اچي بيٺو هو ۽ اديءَ ڇاٽي واٽي اهو سڀ ٻڌالهايو هو. هو مون ڏي نهاريندو رهيو، سمجهيم چماٽ هڻي ڪڍندو، پر بس ڪري هليو ويو، اديءَ رڌڻي جي دريءَ مان مون ڏي نهاري ٺوڪ طور مرڪيو، امان ٿڌو ساهہ کنيو.

"ڏاڙهيءَ سان اچين ٿيو آهين، الاءِ ڪڏهن سُڌرندين"

مان چپ ڪري هليو ويم، منجهند جو ماني کارائي واندو ٿي مون گهر کان ٻاهر جو رخ رکيو. ۽ ٽتل ڏينهن ۾ هڪ باغ جي ڪند ۾ ويهي مون خوب رنو." هي سڀ ڇاهي جيڪو مان پوڳيان پيو، ۽ ڇا ان سڀني شين جي مان لائق آن ۽ ڇا اڄ ايڏو ڪو ڏوهہ ٿيو هو جو هُو ائين چون ها." ۽ ائين ٿي رُئندي مون کي ياد آيو، اڄ ٿنهنجي ارڙهين سال جو آخري ڏينهن آ، ان کي مان ائين چو ملهايان، مون ڳوڙها اگهي ڇڏيا، کيسي ۾ ڏنم ٻارنهن روپيا پيل هئا، ڇپن تي مرڪ تري آيم

"ڪم تي ويو."

اهو باقي وقت مون ڪُليَل آسمان هيٺ تو سان الاهي ڪچهري ڪئي، شام جو هڪ فروٽ ڪيڪ ورتي ان جا ٽُڪَرَ ڪري، مون باغ ۾ آيل تقريبن هر ٻار کي ڪيڪ کارايو.

ان رات مان گهر الاهي دير سان آيم، ڏهَہ ٿي ويا هئا. گهر ٻاهر آيم تہ در کليل هو، سوچيم ربُ خير ڪري، وري الاءِ ادي کو نشون ٻارڻ ٻاربندي الاءِ ڇا. گهر اندر پهچي مان دالان ۾ ٿي ليٽي پيم، اندر چؤپول متل هو، الاءِ ڪهڙا مهمان آيل هئا. حق تي در کليل مليو هو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مان اتي ئي چپ چاپ پنهنجي رهيس. اندران اديءَ جي کِلڻَ ۽ ادا جي ٺهڪن جا آواز پئي آيا.

الاءِ ڪيترو وقت گذريو ۽ ان مهل مون ٻڌو

"هادي اڃان ڪو نه آيو ؟"

اهو ماسيءَ جو آواز هو، مان ڇرڪجي پيم، هيءَ هتي ڪيئن؟ ۽ متان تون به آئي هجين. پر صبح ته مون تو کي ڏٺو هو، تون ڪيئن هونديءَ هتي.

۽ اتي ئي مون تنهنجو آواز ٻڌو "ايندو سڄڻ سائين الا منهنجو ايندو ڍولڻ سائين"

تو سڏون پئي جهونگاريون ۽ ان مهل اديءَ چيو

"ڍولڻ سائين اچي نه اچي، تون پتو ته اچل، تنهنجي واري آ."

"ايندو ڇو نه، پر چال ڇا جي آ؟" تو کليو پئي.

"جيستائين اچي، تيستائين ته رنگُ اچل."

اديءَ به ٺهڪ ڏنو ۽ ٻاهر الاءِ ڇو مان وري وڃڻ لڳم

"پاڻ کي سنڀال هادي، ڇا تو تيئي؟..... هوءَ اندر اديءَ سان ڇو ٿي کِلي..... ڇو نه کلي؟..... پر مان جو اداس آن.... ته ان جي هُن کي ڪهڙي خبر؟........ تون هن جي خوشين کان سڙين ٿو ڇا... نه ته .... هونئن اهو وسار نه ته انهن ڇهن ئي تو کي مُرڪڻ سيکاريو آ........"

۽ مان ڪيئن ڇڻ اندر ڏُڪندو آيم.

"اڇهو آيو اٿوَ."

ادا ماسيءَ جو ڌيان مون ڏي ڪيو، مان سندس پيرن ڏي جُهڪيس

www.sindhsalamat.com   books.sindhsalamat.com

”ڪٿي آهين تون..... يڪو ڪم.“

”اهو نہ پڇوس، چوندو ڪم سان ويو هئس ۽ جي پُڇَندَئوس نہ، تہ ڪم ڪهڙو هو تہ هڪدم چوندو هئو ڪو.“

ادا جي جملن سان چئن ئي طرفن ٺهڪن جون صدائون بلند ٿي ويون، ۽ انهن لمحن ۾ ئي مون نهاريو، تہ مون ڏي ڏٺو پئي. انهن نظرن ۾ الاءِ ڇا هو، الاءِ رحم، الاءِ محبت. مان چپ چاپ اتان اُٿي ڪمري ڏي هليو ويم.

ان رات اوهان سڀ ڪچهريءَ ۾ لڳا پيا هُئا. مون ماني گرم ڪري، ٻاهر ميز تي رکي ۽ اجان پاڻيءَ جي بوتل فرج مان ڪنيم پئي تہ گهڙيال ٻارنهن جا ڏڪَ هنيا. منهنجون نظرون تو ڪي ڳولڻ لڳيون، تون اندر ادا سان ڳالہ ويني هئينءَ. تنهنجي چَمرَ جو ڏينهن شروع ٿي چڪو هو ۽ مون کي مبارڪ ڏيڻي هئي نہ، پر تون تہ اندر هئينءَ. مان ماڻ ڪري گِرَهَ ڪٺڻ لڳس، تڙي جڻ گهنٽيل هئي، ان وقت اندران تنهنجو آواز آيو.

”اڄ شهلا، ڀاڻي ڀي اچون.“

تو شايد اديءَ کي سان ڪٺڻ تي گهريو، ڪجهہ لمحا رکي تون ۽ ادي، فرج ڏي هليا آيئو. ويجهو ئي مان ڊائننگ ٽيبل تي وينو هئم.

”ماني پئي ڪاڏي رجين، ليٽ ڊنر.“

تو ٺرڪ طور مرڪيو، مون ڪجهہ نہ ڪڇيو، ڪنڌ هاڪار ۾ لوڏي ڇڏيم.

”توهان ڪڏهن وقت تي ڪو ڪاڏو، ڪاڏو بہ آشي؟“

تو ٻيو جملو اڇليو، لڳم سخت ناراض آهين.

”نہ چئينس، اڄ ادا اگ ئي ڪيس الاهي ڏڙڪا ڏني چڪو آ.“

اديءَ کي الاءِ ڇو مون تي قياس پئي آيو، شايد تو سامهون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مهربان ٿي هئي.

"منجهند جو ماني ڪارائڻ مهل نه هوندو ته ادا ڪيئن نه ڪاوڙبو."

تو شور سان مون ڏي نهاريو، ڄڻ چوندي هجين "اڃان نه سڌريو آهين."

مون مانيءَ سان هٿ ڪڍي ڇڏيو ۽ ان مهل ٿي دالان ۾ ليٽيل ماسي رحيمان الاءِ ڪيئن بڙ بڙ ڪئي.

"ابو مانيءَ تي هئو امڙ، بس صبح جو ڪنهن ڪَمَ سان نڪري ويو هو، انهن ڏاري... پوءِ سادي پارنهين موٽي آيو هو."

اما مڪ نوڪرياڻي هئي جيڪا ڪيڏي مهل ڪو جملو منهنجي لاءِ چئي ويندي هئي، مان آيم ته ليٽيل هئي ۽ مون ڪيس نه اٿاري، پاڻ ماني گرم ڪئي هئي، شايد ان تي راضي هئي. تو حيرانيءَ سان مون ڏي نهاريو هو، مان مان ڪري اٿي اندر هليو آيم. اندر ڪمري ۾ اوندهه هئي، مون بيڊ تي، ليٽي اکيون بوٽي ڇڏيون، اکين جو ڪنڊيون ڳرم پاڻيءَ ۾ پچڻ لڳيون ۽ ان مهل تو مون کي ٻانهن کان جهلي لوڏيو

"پاڻي هاڏي."

اوندهه ۾ تون پاڻيءَ جو گلاس کنيو بيٺي هئينءَ، مون خاموشيءَ سان تو ڏي نهاريو "تون مون سان جڏهن به رات گڏ هجين، ڪٿي به هجين، مان تو لاءِ پاڻي ضرور کڻي ايندي آن، هتي وسري ويٺي ڇا؟"

مون گلاس جهلي تو ڏي نهاريو.

"سڀ سُڃا پيا آهن، تو ريج هلي." مون سُرٻات ڪيم.

"نه ويندم مان."

تو منهنجي ٻانهن جهلي، مون ڪنڌ ڦيري ڇڏيو.

www.sindhsalamat.com		books.sindhsalamat.com

”ڪير ڏسي نہ وٺي“
منهنجي ٽڙي ڳهٽيل هئي.
”يلي ڏِسي“
تنهنجي لهجي ۾ ضد هو، منهنجو ڪنڌ اڃان بہ ڦريل هو، تو هٿ وڌائي منهنجو ڳِل ڇهيو، اهو آلو هو.
”هادي منهنجي جان “تو منهنجو منهن جهڪڙي ورتو“ روئين پيو..........“
”نہ تہ“ مون ڳيت ڏني.
”ٻار آهين صفا.... ائين ڪبو آ، مرد آهين، روئين ٿو.“ تو مون کي ڪُلهن کان جهلي ورتو.
”منهنجي ڪنهن جملي ڏک ڏنئي ڇا؟“
”نہ“ مون نهڪار ۾ ڪنڌ لوڏيو، تون منهنجي پلنگ تي منهنجي پرسان ويهي رهئين.
”منهنجي دل چيو تون اهو پهريون ماڻهو هجين جيڪو مون کي رات جو مبارڪَ ڏئي. پر تو کان پهرين ادا اهو ڪيو تہ مان چڙي پيس.“
”مان ڪيئن مبارڪ ڏيان، ها ادا جي موجود گيءَ ۾.“
”۽ مون کي اها بہ خبر نہ هئي تہ تو ڪو خواهمخواهہ ڳالهو ڪاڏا آهن.“
”اها تہ روز جي خوراڪ آ.“
تو مون ڏي غور سان ڏٺو.
”مان خبر ٿئي چو آئي آن، هڪ تون صبح جو جلدي، بس بہ لمحا بيهي هليو آئين نہ، تہ سِڪَ پوري نہ ٿي، وري مان تو سان جنم ڏينهن گڏ گذارڻ ٿي چاهيان.“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"مان هاڻي مبارڪ ڏيانءِ."

"ڏي"

مون تو کي ٻانهن ۾ جڪڙي ورتو، تنهنجي پيشانيءَ کي چيم، تون منهنجي ٻانهن تي آهلجي پئينءَ.

"تو ماني به پوري نه کاڌي نه."

"نه" مون تنهنجين اکين ۾ نهاريو" تو ڪانءُ ئي نه ڏني."

"مان آئينديءَ اٿين نه ڪندم، هتي اچڻ سان تنهنجن گهر وارا تنهنجي افعالن جون لسٽون ڪنيون نه ته مان به چڙي پيم."

"تون ناراض نه ٿيندي ڪر، پيو آهي ڪير جيڪو منهنجو خيال رکي، مان هت هر هر پيو اهو سوچيندو آن، ته ڪڏهن تو کي به ڪنهن ٻئي جي ڳالهه تي اعتبار نه اچي وڃين ۽ مان تو کان پري نه ٿي وڃان."

تو منهنجي ٻانهن کي ٽيڪ ڏني، منهنجي ٺونٺ تي پنهنجا وار پکيڙي ڇڏيا. مون هڪ هٿ سان تنهنجن وارن کي مُنهِ ۾ پري ورتو.

"مون کي تون ڪهين ٿو."

تو مرڪيو، مون تنهنجي وارن کي ٿورو مٿي ڪري، مُنهن اُنهن ۾ لڪائي ڇڏيو.

" ۽ مون کي هي سڀ آسائشون، جيڪي صرف تو وٽ مون لاءِ آهن."

"۽ مان سڄي ساري ته تنهنجي آن."

"مون کي خبر ناهي ڇا، بس هي گهر وارا الاءِ ڇو مون کي نه ٿا ليکين، نه ته مان ته هاڻي....." تو منهنجو جملو ڪٽي ڇڏيو.

"ڇاڻان ٿي، مان سڀ ڄاڻان ٿي."

۽ پوءِ تو ۽ مون سڄي رات هڪٻئي کي ائين هڪ ٻئي جي ٻانهن

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

۾ ويهي تڪيو هو نہ. الاء چو، ان رات تہ ڪنهنجو ڪو بہ ڊپ نہ هو، الاء چو.

پوءِ الاءِ ڪيتريون راتيون آيون، منهنجي زندگيءَ ۾ تنهنجي ساٿ سان پرپور، تنهنجي خوشبو هوندي هئي ۽ منهنجو وجود ڄڻ نڪ جون ٻہ ناسون، خوشبو واسڻ لاءِ آتو. مون ڇا نہ ڪيو تو لاءِ، وس پڇيم ها تہ شايد ساهہ بہ تو تي واري ڪيان ها. پوءِ خبر پيم، مان سيني جي سامهون پٽرو ٿي پيو هئم، ماسيءَ کي مون بابت خبر پئي هئي، مون توهان جي گهر اچڻ ڇڏي ڏنو، هاڻي تہ فون بہ گهٽ ڪندو هئس.

هڪ ڏينهن خبر پئي، ماسيءَ فون ڪري مون کي گهرايو هو، امان چيم ضرور وڃان. توهان وٽ آيم تہ هن تو کي شايد ڪيڏانهن موڪلي ڇڏيو هو.

"ويهہ" ماسيءَ غور سان مون ڏي نهاريو.

"مون ڪجهہ ٻڌو آ، سو صحيح آ؟" هن جون نظرون نہ ڄڻ ايڪسريز هئا.

"ڇا جي باري ۾؟"

"توهان جي باري ۾" هن ٽوڪ نہ ڪئي هئي، سنجيده هئي.

"جي" مون ڳيت ڏئي ڪنڌ هيٺ ڪري ڇڏيو.

"ڏس هادي، مان ظالم ماءُ ناهيان، اولاد مون کي جند جان کان وڌ پيارو آ. مون کي آهي بہ گهڻو عزيز، فوزي ماشاءَ الله هاڻي جوان آ، ان کان پوءِ نازي آ، تنهن لاءِ ڪهڙي تڪڙ. اها اڃان ٻار آ.... تون ٻڌين پيو نہ منهنجي ڳالهہ؟"

"جي..... جي جي." مان هڪدم ڳڙٻڙائجي ويم.

"ڏيان سان ٻڌ" هوءَ مرڪي "پاڻ کي ڪنهن لائق ڪر، هن دنيا

www.sindhsalamat.com   books.sindhsalamat.com

۾ ڪنهن به گڻ اوگڻ کي انسان نه ڏسندو آ، سواءِ پئسي جي. پاڻ وٽ پنهنجو ڪجهه ذاتي پئسو ڪر، ڪجهه ملڪيت هٿ ڪر. ڪجهه ٿيءُ پوءِ مون کي ڪو اعتراض ڪونهي. ڪجهه ٿيءُ ته فوزيءَ جو هٿُ به ڏيانءِ نه."

هن وڏيڪ الاءِ ڇا ڇا پئي چيو، مون کي ته ڇڻ ڪجهه ٻڌڻ ۾ نٿي نه پئي آيو. هي ته ڪو بهار جي موسم جي وچ هو، خوشبوئن جو ساٿ هو ۽ لمحن جي سُرڪون هيون.

"ڏس آخر آهيان نه خوبصورت. نه هجان ها ته ڪو تنهنجي ماءُ قبول ڪري ها ڇا؟... هونئن تون ٿي ٻڌاءِ آهيان ته ڪنگلو، جي اها خوبصورتي به نه هجيم ته شايد ڪو اڪ ڪُتي ڏسي." مون مرڪيو، تو ڪي ان مهل الاهي چيڙايم پئي.

"ڪير اڪ ڪُتي به چو؟"

"ها، تون جو ويٺي آهين پَٽَنَ لاءِ."

"بيو نه ته" تو مرڪيو، هن مهل شرمايئي پئي.

"هَتَي فوزي، ڪيڏو نه خوبصورت لڳندو.... تون مان گڏ جهار جا ڏاڪا لهنداسين، ايئر هوسٽس پاڻ کي خدا حافظ چوندي ۽ مان هن کي چڏي تو کي تڪيندم پيو....."

"سڪٿن جيان" تو جملو ڪٽي شرارت سان مرڪيو.

"اُونهون، ڳالهه جو ڪارو منهن نه ڪر، .... ها، ته پوءِ هڪڙو بار تو کي چولي ڪان جهليندو، هڪڙو آنگر جهليندو ۽ هڪڙو ڪَچَ ۾

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ويهي، ڳچيءَ ۾ پيل هار سان کيڏندو ۽ مان تو کان ٽڪڙو ڏاڪا هيٺ لهي ويندم ۽ تون......"

"مان ڏڪُ هٿي کڏنديمانءِ، ڪمينا." تون سڄي ڳاڙهي ٿي وئي هئينءَ.

"بس ايتري ۾........... اجان ته جيڪي ٿي عدد تون گهر ڇڏي ايندينءَ انهن جو ته ڪو ذڪر ئي ڪو نه ٿيو آ....."

تو هڪدم منهنجي وات تي هٿ رکيو، مون تنهنجو هٿ چمي ڇڏيو

"تون ڪميني هجڻ سان گڏ واهيات به آهين."

تون صفا عجيب ٿي وئي هئينءَ. شايد مستقبل جا سپنا اکين ۾ لهي آيا هُيَئي.

"سائنڻ، اڄ کان اوهان منهنجي حڪم تي هلندؤ. جيئن مان چوندم تيئن ڪندؤ، ڪو به انڪار نه ٿيندو، ڪا به نه، نه ٻڌان."

"حاضر" تو هاڪار ۾ ڪنڌ لوڏيو.

مان الاءِ ڇو ڳالهائيندي چپ ٿي ويو هئم، تو مون ڏي نهاريو پئي.

"عيد تي ايندين؟"

"خبر به ٿئي نه ڪندم پوءِ به پڇين ٿي."

"ڇگو فون تي ڳالهائي ونجانءِ."

"ڪوشش ڪندم... ٻڌ، تون چوڙيون پائيندي آهين عيد تي."

"نه"

"ڇو نه؟"

"الاءِ ڪڏهن سوچ نه ڪئي ٿم ان باري ۾." تو مون ڏي غور

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سان نهاريو ٿي، الاءِ ڇا ٿي نهاريئي، مون ۾. مون پٽون ڪوليو ان مان پنجاهه روپيا ڪڍي ٿو ڏي وڌايم.

"ڇا هي؟" ٿو سواليه نگاهن سان ڏٺو.

"سرڪار، هن عيد رات تي تون مينڌي ٻه هڻندينءَ، چوڙيون ٻه پائيندينءَ..... اها تنهنجي منهنجي ساٿ جي پهرين عيد رات آ نه، جيستائين مان ساڻ هوندم تون هر عيد رات ائين ڪجانءَ."

"چگو؟" ٿو پئسا ورتا.

"تنهنجي ڪمري ۾ ڪنڊ وارو پلنگ آ نه، ان تي ويهي چوڙيون وغيره پائجانءِ، ۽ چنڊ رات جو ائين ڪان نائين بجي تائين ڊائننگ ٽيبل تي ضرور ويهجانءِ، مان اتي توکي محسوس ڪندم، تصور ۾ ئي توکي چوڙين ۾ پريل ڏسندم، توکي ائين ئي پيار ڪري ڇڏيندم."

"۽ مان هوائن مان پنهنجو حصو ضرور وٺندم."

تو مرڪيو هو ۽ مون تنهنجي هٿ کي هلڪو ڇهيو هو.

"هي هٿ، مينديءَ ۾ ڪيڏو نه خوبصورت لڳندو."

تو منهنجي هٿ کي جڪڙي ڇڏيو هو.

"ڪيڏو ٻه لڳي، هوندو ته تنهنجو نه، تنهنجن هٿن ۾ جو هوندو."

پوءِ، ڪيتريون نه عيدون گڏ گذريون، تنهنجيون منهنجيون ڪيتريون نه رفاقتون هليون. مان وقت سان وڙهندو رهيم، توسان ساٿ ڏيندو، تنهنجين چاهتن کي ساڻ ڪٽندو، مان پوءِ هر فاصلو لتاڙي آيم.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اڳ واري زندگيءَ جو پاڇو به مون تي ڪونه رهيو. پوءِ آهستي آهستي وقت آيو ته مان به هن گهر جو گهٽ حيثيت وارو ئي سهي پر فرد ٿي ويم. سيٺي منهنجي سٽرڻ تي حيران هئا، پوءِ ادا به پنهنجو بزنس مون کي سيکارڻ شروع ڪيو. هاڻي مان به اڇي جوان ٿيو هئم، هڪ مڪمل مرد. ادا جي نفرت ختم ڪا نه ٿي هئي، ڪجهه جهڪي ٿي هئي. شايد هاڻي هن کي به ڪنهن پنهنجي جي ضرورت هئي.

مون ڏاڍو چاهيو هو پر پوءِ به پنهنجي ڪاوڙ ۽ خاموشي ختم ڪري نه سگهيو هئم. بس اهي تنهائيون ئي ته هيون جن ساٿ نه پئي ڇڏيو.

تون اسان جي گهر آيل هئينءَ، هتي اچڻ ساڻ ئي توکي بخار ٿي پيو هو، مان گهر نه هئم، پوپيان امان وارن توکي ڪنهن ڊاڪٽر کي ڏيکاريو هو. مان آيم ته خبر پئي سِٽو تو وٽ آيم، تون سيني تائين چادر وجهي ليٽي پئي هئينءَ.

"ڪيئن آ طبيعت؟" مون رسمن پڇيو، پريان ادي جو ويٺي هئي.

"ٺيڪ آ." تو هلڪو مرڪيو، مون تنهنجي ڪَرائي ڇُهي.

"هي بخار لهڻ گهرجي."

منهنجو لهجو نه هو الاءِ ڇا هو، مون کي پاڻ خبر ڪانه هئي، ان ۾ ايترو پيار ڪٿان اچي ويو هو.

"لهي ويندو." تو دل سان کِليو هو.

مان نڪري آيس ۽ شام جو ننڊ ڪري ڪمري مان ٻاهر نڪتم ته تون سامهون لان ۾ ويٺي هئينءَ، بلڪل فريش، ڄڻ ڪا شيءِ ئي ڪو نه ٿي هُيئي.

"ڪيئن آهين هاڻي؟" ان مهل اتي ڪوبه نه هو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"تنهنجي آواز جيان ڳري."

"منجهند جو هلڪي تي وٺي هئينءَ ڇا؟"

"ها الاهي تيز بخار هو."

"پوءِ لٿو ڪيئن؟"

"بس لهي ويو." جڻ چوندي هجين، تو جو چيو هو ته ڪيئن نه لهي ها. هونئن اها هوندي به حقيقت هئي، مان بيمار هوندو هئس، تون رڳو فون تي ايترو چوندي هئينءَ، "اها بيماري لهڻ گهرجي." ته بس همراهه منڻ پر تيار. اسان ته جڻ هڪٻئي کي ڪهڙي به بيماريءَ مان ٺيڪ ڪرڻ لاءِ آخري علاج هوندا هئاسين.

"تو سان گڏ رفاقتون به خواب مثل هونديون آهن."

"هونهن." تو مون ڏي تڪيو، ان سهل ڊرائنگ روم ۾ اڪيلا هئاسين، هاٺي هاٺي ادي ڪنهن ڪم سان ٻاهر هلي وئي هئي ۽ مون کي توسان ڳالهائڻ جا ڪجهه لمحا مليا هئا.

"ڀيو نه ته وري، اندر الاءِ ڇو هڪ هڪ لمحي لاءِ پيو سڪندو آ."

"تون وجوديت جي ڪيتري قائل آهين."

"معنيٰ ته."

"انسان کي ڪيتري حد تائين ڇاهي سگهندي آهين؟"

"اهو پاڻ کان پڇ."

تو مرڪيو ان مرڪ ۾ شرم جو مڪسچر به شامل هو.

"هڪ ڳالهه پڇانءِ؟" مان الاءِ ڇو سنجيده هئس.

"پڇ."

"مان جي فزيڪلي فٽ نه هجان، ڪا به بيماري هجيم، ڪيترو به

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

اُونهين تہ بہ تون مون ساڻ هلنديئي؟"

تو مون ڏي غور سان ڏٺو هو.

"اهو تون ٿو پڇين؟"

"ها، مان ٿي ٿو پڇان ۽ جواب ضرور ٿو چاهيان."

"تون بيماريءَ جي ڳالهہ ٿو ڪري، مون تہ توکي سپني اُوڳٽن سان ڪنيو هو نہ پوءِ اهڙا سوال ڇو ٿو ڪرين؟ تون ڪيئن بہ هجين ڪهڙي حال ۾ بہ هجين مون کي کپين ٿو."

تو ان مهل پنهنجن ڪنن ۾ پيل والين سان وينئي ڪيڏيو. اهي والِيون تنهنجو منهنجو هڪ معاهدو هيون، مان جيستائين بہ ساڻ هوس م تيستائين توکي اهي والِيون ضرور پهريل هونديون، مون تو ڏي غور سان تڪيو هو تو بہ ان مهل مون کي ٿي پني ڏٺو، تنهنجيون اکيون ان مهل مون تي ٿي اٽڪيل هيون.

ڪجهہ ئي ڏينهن ٿيا مون کي نڙيءَ ۾ چُڀڪو محسوس ٿيو هو، ڊاڪٽرن کان چيڪ ڪرايو هئم تہ خبر پئي هئي، ڪا وڏي گڙٻڙ آ. هتي علاج نہ ٿيندو، ٻاهر وڃڻو پوندو. هاڻي تہ ڪيڏي ڪيڏي مهل ٽُڪ ۾ هلڪو رَتُ بہ اچڻ لڳو هئم. مرض اڃان شروعاتي حدن هو. مون ڪنهن سان بہ ڳالهہ ڪونہ ڪئي هئي، بس دل چيو هو ۽ توکا پڇي ورتو هئم.

انهن ئي ڏينهن ۾ امان ۽ ماسيءَ وارن جو پنهنجن مائٽن ڏي هلڻ جو پروگرام ٿي ويو. سپني جو اهو حڪم ٿيو تہ هادي هنن ساڻ ويندو. مان هنن سپني سان گڏ روانو ٿيس. صبح جو سَويرَ واريءَ گاڏيءَ تي نڪتا هئاسين. تون گاڏيءَ ۾ چڙهي رهي هئينءَ تہ مون سُرہاٽ ڪيو هو،

"دريءَ کان ويهجان."

اديءَ برٿ وچي والاري هئي، امان وارا پنهنجي ڪچهريءَ ۾ لڳي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ويا. تون دريءَ کان ٿي وينين‏ءَ، مان ٻاهرئين پاسي کان ڦري آيس. امان وارن کان لڪي، گاڏيءَ جي اوٽ ۾ بيهي مون توکي تڪيو. ان مهل پرهَ ڦُٽي رهي هئي ۽ تنهنجو خوبصورت چهرو، ان بِلُو شيڊ ۾ الاءِ ڇا پئي لڳو.

"ڪيئن آهين تو جانِ مَن؟" مون شرارت سان مرڪي، جهيڻي آواز ۾ پڇيو.

تو اشاري سان چيو "ٺيڪ آهيان."

"ڳالهائين نه ٿي؟"

تو عجيب نموني سان مون ڏانهن تڪيو، ڄڻ ٻن ڪيفيتن جو شڪار هجين.

"ناراض آهين؟"

تو ناڪار ۾ ڪنڌ لوڏي اشاري سان چيو، "هليو وڃ"

مان وائڙو ٿي ويس،

"ڇو؟"

تو ڪنڌ جهڪائي ڇڏيو مون غور سان توڏي نهاريو.

"ڪنهن روڪيو اٿئي ڇا؟"

"امان منع ڪئي آ ته اُتي هلي هاديءَ سان ڳهٽو فري نه ٿجانءِ، چڱو ناهي."

تون هٿ سان دريءَ جي پرڇ کي ڪوٽڻ لڳين‏ءَ، منهنجي دل چيو توکي چوان مون ڪيترا نه خواب ڏٺا هئا رات پيٽ ۾ ته اُتي ڪيترا نه موقعا ملندا تو سان تنهائيءَ ۾ گڏجڻ جا. اُتي منهنجي هڪ ڇوڪري پيڻ ڪيل هئي، مان هن سان توکي ملائيندس. تون هن سان دوستي رکجانءِ ۽ بهاني بهاني سان هن سان گڏجي مون سان ملڻ اچجانءِ، پر ڪجهه به

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تہ نہ ٿيو. مان اُنَ هنڌ تان هٽي ويس. چپ ڪري پنهنجي دڳي تي اچي ويٺس.

ان هيڏي ساري سفر ۾ مون ڪيڏي نہ عذاب کي پوڳيو. جيڏي مهل بہ ڪنهن شيءِ شڪل جي پڇڻ لاءِ اوهان جي دڳي تي آيس ٿي تنهنجو رُخ ڦري ٿي ويو. مان دَرَ کان اچان پيو تہ تون دريءَ کان ٻاهر پئي ڏسڻ لڳين. دريءَ کان اچان پيو تہ تون اندر پئي نهارين.

اتي پهچي، مان ڪيئن نہ پڻ–چڻ جو شڪار ٿي ويس. تون هُنَ سيني سان گڏ هوندي هُئينءَ، خوش، مطمئن، لمحن سان سرشار، ۽ مان هيڪلو، مٿئين ڪمري ۾ ليٽي رڪارڊ پليئر سان وينو ڪيڏندو هئس. هيٺ توهان جا گوڙ هوندا هئا ۽ مٿي منهنجيون خاموشيون. هتي سيئي مون کان الاهي ڏچندا هئا تہ هن هاديءَ کي جُوڄڪي ايندي آ تہ ڪنهن جو بہ لحاظ نہ ڪندو آ، هن کان پري رهو. انهن لمحن ۾ روبينہ، منهنجي پيٺ ٿي منهنجي ويجهو ايندي هئي.

”هوءَ ڏاڍي کلمک آ هادي ياءُ.“ هن اکيون ٽمڪايون، ”توهانجي پسند واقعي گهٽ ڪانهي.“

هوءَ مون وٽ مٿي آئي هئي، مان ائين ئي ليٽيو رهيس.

”هيٺ لهو نہ، هي يڪو مٿي ويٺا ڇا ٿا ڪريو، بس رڳو ماني کائڻ لاءِ هيٺ لهو ۽ بس. هت رڳو ماني کائڻ آيا آهيو ڇا؟“

هوءَ لاڏ سان منهنجي ٻانهن جهلي هيٺ هلڻ لاءِ ضد ڪرڻ لڳي. دل چيو، چوانس هوءَ هُجي هن گهر ۾، مون کان پري، تہ مان ڪيئن گذارو ڪري سگهندس. انڪري تہ هيٺ نہ ٿو اچان، پر هن کي ڇا چوان ها.

”تون هاڻي واندي ٿي آهين ڇا، رُبي؟“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"نه واندي ته مان الاهي دير کان هيم، پر فوزيه سان ڪيرم وٺي ڪيڏيم."

"منهنجي يادگيري نه آئي هُيئي؟"

دل الاءِ ڇو تنهنجي ذڪر تي ڪجهه وڌيڪ اٿل پُٿل ڪرڻ لڳي هئي.

"آئي هئي، سوچيم هُوءِ به آ، اوهان کي به ڪيڏڻ لاءِ وٺي اچان، اوتهنئين به جوڙون پارٽنر ڪُٺل هو، پر هُوءِ ئي ڪونه مڃي، پوءِ مجبورن ظهير کي ڪيڏايو سين."

"ڇو نه مڃيائين؟" منهنجو آواز الاءِ ڪٿان پئي آيو.

"اوهان کان شرمائيندي هوندي." هن مُرڪيو.

منهنجو اندر ڇڻ ٻُرڻ لڳو. توکي کهڙي خبر ڇَري پيئڻ، هتي چا پيو ٿئي. ۽ ان مهل ئي هيٺان سڏ ٿيو، فلم ٿي هلي وي سي آر تي، هاديءَ کي وٺي آءُ. منهنجي دل نه پئي چيو پر ماٺ ڪري روبينه کي وٺي هيٺ لهي آيس.

چاچا مجيد، روبينه جي پيءُ، شايد هاٿي ماني کائي هَٿ ڌوتا هئا. ٽوال سان اُگهندي، مون ڏي ڏسي عجيب نموني سان ڪليو.

"ڪٿي آهين ميان؟"

"اتي ئي هئم"

"الاءِ، جيڏي مهل پُڇ، خبر پئي مٿي آ، ڳانا وينو ٻڌي، هيٺ هيڏو طوفان مچيل آ. سيئي ڪزنز گڏ ٿيا آهن.... تون مَٿي اڪيلو ٿو رهين، ڪجهه عجيب نه ٿو لڳئي؟"

"هن کي عجيب نه لڳندو آ چاچا." اديءَ مون ڏي نهاري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مُرڪيو" تنهائي پسند. مڙئي گهٽو آ. هونئن به ماڻهن ۾ اچي منجهي پوندو آ."

"جانور آ ڇا جو تون اٿين ٿي چئين؟" چاچا جي وات مان بي ساخته نڪري ويو.

"الاءِ مان ڪيئن چوان."

ٺهڪن جو هڪ طوفان اٿيو. مون کي مجبورن پنهنجو پاڻ تي ڪلٽو پيو، ان مهل نظر ڪجي وئي، پريان تون ڪمري ڏي وڃي رهي هئينءَ.

"Any_way هلو ته هلي Movi ڏسون."

رُبيءَ ڳالهه بدلائي ۽ سڀني هاڪار ڪئي ۽ ڪمري اندر گهڙيا.

اندر چاچا مجيد مون کي پاڻ سان گڏ صَوفي تي ويهاريو. اتي چار صوفا گڏيا رکيا هئا. چاچا ۽ مان وڏي صوفي تي ويهي رهياسين. اندر اونداهي هئي، مون کي اجرڪ ويڙهيل هئي، مان صوفي تي متي ٿي وينس. اونده ۾ نظرون واقف ٿيون ته خبر پئي، بلڪل پرسان، تون مون واري صوفي ۽ پرواري صوفي جي هَٿين کي ٽيڪ ڏني، هيٺ گلم تي ويٺي هئينءَ. مون اجرڪ چڱي طرح پَڪيڙي، هڪڙو گوڏو تنهنجي متي جي ويجهو آندو ۽ اجرڪ ٻانهن تي ويڙهي، ٻانهن ان اندر سرڪائي، هَٿ تنهنجن وارن تائين آندو. چئني پاسي نهاريم، سڀ فلم ۾ محو هئا. مون تنهنجن وارن کي ڇهيو، تو ٽيڏي اک سان مون ڏي نهاريو ۽ ڇپن ٽي ڇپن ۾ مرڪندي رهئينءَ. منهنجو هٿ تنهنجن وارن ۾ مُنجهي پيو. تو منهنجي گوڏي تي ٽيڪ ڏني ڇڏي. سڀني کي اهوئي پئي لڳو ته تنهنجي ٽيڪ هٿين جي پُٺ کي هتي. الاءِ ڪيئن پئي فلم هلي، الاءِ ڇا پئي ڏيکاريائون، مون کي ڪا خبر ڪانه هئي. ايترا ڏينهن ٿيا هئا تو لاءِ ترسندي، مس مس ته ڪو پيار جو ڇهاءُ مليو هو. تون الاءِ ڪيتري دير

www.sindhsalamat.com	books.sindhsalamat.com

ائين ويني رهين٣. مون لڳو تہ تو بہ فلم نہ پٽي ڏٺي، ان ڇهاءُ کي محسوس پٽي ڪيئي. پر هڪدم الاءِ ڇا ٿي ويو، تو پنهنجو ڪنڌ پري ڪري ورتو ۽ مون کان ٿورو پريرو ٿي وينين٣. ڪنهن کي بہ محسوس نہ ٿيو، جي ڪنهن ڏٺو بہ هوندو تہ اهوئي سمجهيو هوندائين تہ تو پاسو ورايو آ. اتي ڇا ٿي ويو هو اُن جي تہ صرف مون کي ئي خبر هئي نہ. مون کي الاءِ ڇا محسوس ٿيڻ لڳو، لونڊڙيون جهڙيون سڙڻ لڳيون. مون اتان اٿڻ پر ئي پنهنجي لاءِ بهتر ڀانئيو ۽ ان مهل ڇا ڇا نهاريو.

"ڪاڏي"

"متي."

"ڇو فلم نہ وٺين ڇا؟"

"نہ، ننڊ پئي اچي."

"ڏاڍو بور ٿي ويو آهين هادي."

هن ڪِلَ ڪِلَ ۾ جملو هنيو، ان مهل الاءِ ڇو مون تو ڏي نهاريو، تنهنجن ڇپن تي اُن وقت هلڪو هلڪو زهر پرڪيل هو.

متي اچي مون کي الاءِ ڇا ٿي ويو، منهنجي دل ڇيهو ڇيهو پت پر ٽڪر هٿان، متو ڦاڙيان پنهنجو. رَتُ وهايان. ان مهل ئي نڙي سڙڻ لڳي، مون ٽُڪَ اچلي، اڌُ ڳاڙهي اڌُ اچي..

"ها..... هادي ڏس پت، پنهنجي رنگين فلم. هاڻي تو سان تي فلمي حالت ٿيئي، پر هوءَ ائين ڇو ٿي ڪري؟.... مجبور هوندي... ڪهڙي مجبوري اٿس؟؟؟.... ٻين سان جو کلي ڳالهائي ٿي.. اهي ٻيا آهن، تو پاڻ کي ڏٺو آ؟؟؟..... ڪٿي هُو ڪٿي تون... ڪجهہ شرم ڪر.... هن سان تو برابري ڪرين......."

انهن سوچن ۾ ئي الاءِ ڇا ٿي ويو. منهنجيون اکيون ٻوٽجنديون

www.sindhsalamat.com	books.sindhsalamat.com

ويون، هوش آيم تہ ڏٺم. سپ مون مٿان جهڪيل هئا ۽ چاچا مجيد نبضَ ڏسي رهيو هو.

"ڪيئن آهين؟" هو مرڪيو، هڪ مخصوص مرڪ جيئن ڪو عام ماڻهو مريض کي ڏسي مرڪندو آ.

"ٺيڪ آهيان."

منهنجو آواز الاهي ڳرو هو ۽ ٺيڪ ان مهل بہ منهنجي ذهن پر تنهنجو چيل جملو لهي آيو "تنهنجي آواز جيان ڳري."

"چا ٿيو هو مون کي؟"

"ڪجهہ نہ، الاهي بخار نڪتو هو، رُبي مٿي اهو ڏسڻ آئي تہ اوهان سُتا يا نہ، تہ توهان بيهوش هئا."

اها تون هئينءَ، چاچا پانهن چيو تہ تو جهلي، منهنجي ڪرائي ٺرڻ لڳي.

"مان بيهوش ٿي ويو هئم." مون کي ڪِلَ اچي وئي. مان ايڏو سخت جان هادي، جيڪو بقول گهر وارن جي جانور هو، سو ايڏو نرم جان ڪيئن ٿي پيو.

"هادي ياءُ." رُبي الاءِ ڪڏهن مٿان کان اچي بيٺي هئي.

"پُٽ." مان مرڪيم، محسوس ڪيم تہ اڪين جون ڪنڌون ڙري پرجن ٿيون، مون منهن ڦيري ڇڏيو.

"هاڻي ڪيئن آ طبيعت؟" هوءَ ڏاڍي فڪرمند ٿي لڳي.

"الاهي ٺيڪ آهيان بابل."

ان مهل تو ڪرائي ڇڏي، سيئي مون مٿان ڇڻ لهي آيا هئا. مون پاڻي گهريو، بہ ٽي ڍُڪَ پيري رُبيءَ ڏي نهاريم،

"گهڻو وقت ٿيو آ؟"

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"ٽي ٿيا آهن."

"امان جن ڪيتي آهن؟"

"ستا پيا آهن، اسان اٿارين ڪو نه."

"ڇگو ڪيو."

چاچا مجيد ڪڏهن جو هيٺ لهي چڪو هو، مون سيني ڏي نهاري مرڪي ڏنو.

"توهان سڀ وڃو وڃي آرام ڪريو، I AM SORRY مون ارهان سيني کي ڇگو خاصو ڊسٽرب ڪيو"

"نه يار، حد ٿو ڪرين." ظهير مٿان جهڪيو" تون اڄ تائين به اهو ئي ساڳيو آهين هادي، ننڍي هوندي کان ذرو به ته ڪو نه بدليو آهين."

"اها ئي ته هڪ عادت اٿم، مان ذرو به ڪو نه بدلجندو آن."

ٻئي ڏينهن ٽي تو رُبيءَ سان گڏ. مٿي مون سان ملڻ لاءِ پهرين قدم رکيو هو، مون تو ڏي نهاري ڪنڌ هيٺ ڪري ڇڏيو. تون ڪجهه لمحا مون ڏي ڏسندي رهينءَ، رُبيءَ تو لاءِ ٻئي ڪمري مان ڪرسي آندي، تو ڪرسي ريڙهي منهنجي پلنگ جي ويجهو آندي. رُبي، اسان ٻنهي کي اتي ڇڏي ڊاڪٽر واري دَرَ وٽ وڃي بيٺي. شايد اهو ڏسڻ لاءِ ته ڪير مٿي اچي ته ڪو نه ٿو ۽ شايد تو ڪيس سمجهائي مٿي آندو هو. "ڪاوڙيل آهين؟" تو مرڪيو، رواداريءَ واري مرڪ.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"نہ تہ" مون تو ڏي نهاريو" تو ڪيئن ڀانئيو؟"

"لڳي پيو تہ تون مون کان ناراض آهين."

"مان ڇو هوندم"

"ڇو تون نہ هونديئن؟" تنهنجو لهجو هاڻي ڪجهہ شرير ٿي رهيو هو.

"بس"

"ڇو بس؟" تنهنجيون اکيون ٽمڪيون پئي، مون چُپُ ڪٽي ڇڏي.

"تو اڃان اها عادت ڪو نہ ڇڏي آ. ڳالهہ کي هڪدم ختم ڪرڻ جي، بس ڇئي، پنهنجي جملي کي خاتمي ڏيڻ جي." تنهنجا چپ وري بہ مرڪيا پئي.

"اها ڇا، مون تہ ڪا بہ عادت ڪو نہ ڇڏي آ."

منهنجي وات مان نڪري ويو، تو مون ڏانهن غور سان نهاريو.

"تہ تون لوڪ بہ ڪندو آهين."

"ڪڏهن ڪڏهن، هونئن گهڻو ڪري ٻڌڻ تي گذارو ڪندو آن."

"گڏ.... متي رهي رهي، ڳالهائڻ سکي ويو آهين."

"پتين سان ڳالهائي ڳالهائي ڪجهہ هري ويو آ نہ."

"تو کي ڪنهن مجبور تہ نہ ڪيو آ، جو اچايو ٿو ائين ڪرين."

"مان مجبور ٿيندو بہ ناهيان."

الاءِ ڇا هو مون اندر، لڳم پئي هي ٻاڦ ٻاهر نہ نڪتي تہ وجود جو ڀڪٽو نہ اڏامي وڃين.

"تہ تون ڪاوڙيل آهين، مون تي." تو هڪدم پاڻ سنڀاليو.

مون هنڌ تي ٽيڪ ڏني، اتي وينم "نہ تہ."

"نہ تہ نہ سهي."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تہ هڪدم منهنجي سڏ تي ويهڻ تي، مون کي شايد سهارو ڏيڻ تي چاهيو، مان سڏ ٿيڻ تہ منهنجي وارن ۾ هٿ وجهي، منهنجي ڳلن کي ڇهيني. ڪن جي ويجهو چپ آڻي، هلڪي سرگوشيءَ ۾ چيئي

"مون کان ناراض ٿيڻ تنهنجي وَس ۾ ناهي، هتي مان مجبور آن، تون چو نہ ٿو ان ڳالهہ کي سمجهين؟"

"تہ مون تو تي ڪهڙو زور ڪيو آ. اڄُ ڇهين رات آهي، مان ٺيڪ طرح سان ستو بہ ناهيان. تون پاڻ ئي نہ ڪٿي آئين ۽ نہ ئي سمهڻ کان پهرين خدا حافظ چيئي."

"ڪيئن چوان ها، هتي تہ امان چئن ئي طرفن نگاهہَ تي رکي. اهو....."

۽ ان کان اڳ جو تون ڪجهہ چئين، ماسي روبينہ سميت مٿي چڙهي آئي.

"ڪيئن آهين هادي؟"

"ٺيڪ آهيان."

مون نگاهون چورائي ورتيون تي، تو کي هتي مٿي ڏسي، ماسي الاءِ ڇا محسوس ڪري ۽ شايد تون پاڻ بہ ڪجهہ شرمسار هجين. پر تو ڏي ڏٺم تہ تون مڪمل اطمينان سان ويٺي هئينءَ. ماسي ڪجهہ لمحن لاءِ هلڪو سلڪو ڳالهائي هيٺ لهي وئي، تو ڪجهہ نہ ڪچيو، هُن پويان ويندي، مون کي ڏسي مرڪي ڏنئي. ان مهل مون کي اها مرڪ بلڪل Formal لڳي، جڻ ڪير عيادت ڪري اٿي ۽ ضرور مرڪي. ذهن ۾ ترپا تنهنجا لفظ" هتي تہ امان چئن ئي طرفن نگاهون تي رکي" پوءِ هن مهل تون ڇو مٿي آئي هئينءَ. هن مهل ڇا امان جو نگاهون هتي ڪو نہ آيون هيون؟، يا هوءَ مٿي اچي تو کي مون سان گڏ ڪو نہ ڏسي وئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هئي، پر نه... شايد تون به عام عورتن وانگر مرد جي محتاج هئينءَ.

پوءِ مٿي منهنجو سڄو وقت سوچن ۾ گذرڻ لڳو
مان ڇو آيم هتي، ڪهڙو ڪم هيو منهنجو؟؟؟، مون ڪي نه اچڻ گهرجي ها هتي، پر مون ته سمجهيو هو هن سان گڏجڻ جو سٺو چانس ملندو، ان لاءِ آيم. پر... شايد اهو به ممڪن نه هو، مون لاءِ ته ڏينهن رات هڪجهڙا ٿيندا ٿا وڃن. هي ڪهڙو عذاب آ، جنهن جو مان بغير ڪنهن ڏوهه جي سزا وار ٿيو آن.
ان رات، ها ان رات، سپ وي سي آر تي فلم ڏسڻ لاءِ هيٺ مڙيا ويٺا هئا. مون کي چيائون ته مون پهرين ها ڪئي، پوءِ سوچيم اجايو ته هيٺ لهندم، وري ذهني پيڙا پوڳيندم، ڪهڙي ضرورت آ، هونئين به مٿي ۾ ڪافي سور هو، مان هيٺ نه ويم.
ڪجهه لمحن کان پوءِ رضيه مٿي چڙهي آئي، اها هتان واري گهر جي خاص نوڪرياڻي هئي. جسم جي وڏيل سٽيل، عمر جي ننڍي، فلم هلڪي ۽ اها نه ڏسي؛ سوال ئي پيدا نه پئي ٿيو. اڄ الاءِ ڪيئن فلم تان مُڙي هئي. مٿي، هيٺ وارن لاءِ وهاڻا ۽ چادرون ڪڻڻ آئي هئي. هن کي ڏٺم ته الاءِ ڇو ڪيس هڪ ڪوپ چانهن ٺاهڻ جو چيم، هوءَ ها ڪري هيٺ هلي وئي. مون جهيڻي آواز ۾ ٽيپ رڪارڊ هلائي ڇڏيو.
ان مهل ٻڌم، هيٺ فلم ۾ ڪو شاديءَ جو سين پئي هليو، رضيه ان سين جي ڏاڍي شوقين هئي هوءَ موجود نه هئي ته ڪنهن ڪيس اندران سڏيو پئي.
"اچان ٿي، هادي صاحب چانهن گهري آ، هو ڪوپ پهچائي اچان ٿي."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هن رڙ ڪئي ۽ رڙ سان متي چڙهي آئي، عجيب وحشت جو انداز هئس، مون کان بيٺي بيٺي پڇڻ لڳي

"گهٽي ڪند."

"تون وچ، تنهنجي فلم خراب ٿيندي هوندي، مان پاڻ وجهي ڇڏيندم."

"نه اوهان ڀڃايو."

"هڪ چمچو."

هوءَ ملائڻ لڳي.

"ڪمال آ تنهنجو، هِڪُ فلم لاءِ مرين به پئي ۽ پئي طرف ڪم به ڪرين ٿي."

هوءَ شرمساريءَ ۾ مرڪڻ لڳي، مرڪندي چانهن ڏئي در ڏانهن واپس مڙڻ لڳي ته انڪي پئي، اتي تون بيٺي هئينءَ.

هوءَ تڪڙي تڪڙي ڏاڪا لهي وئي، تون ڪجهه لمحا اتي ئي بيٺي رهينءَ. مون کي ڪو اندازو ئي ڪو نه هو ته تنهنجي اندر ڇا ٿي رهيو هو، تو مون ڏي عجيب نظرن سان نهاريو،

"هوءَ هتي متي تو وٽ ويٺي هئي."

"نه ته، هاڻي ئي آئي هئي، بس ٻه سيڪنڊ به مَس بيٺي هوندي، جو تون آئينءَ."

ڪيترا لمحا چپ هئي، مان چانهن جا ڍُڪَ ڀريا، تون مون ڏي ڏسي ڪجهه سوچيندي رهينءَ، آخر چڻ ڦاٽ ڪاڍئي

"هو ڪيئن به آ. ڪٿي نوڪرياڻي چو نه هجي، آهي ته ڇوڪري نه، ۽ تون.... تون ڇا هتي مشهور ناهين.... پوءِ به تو هن کي پاڻ سان ويهاريو... هيٺ وارا ڇا نه پيا چون......"

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تون الاء چا چئي رهي هئين، الاء مان چا ٻڌي رهيو هئم، ڪا خبر نہ هئي. ها، جي هئي بہ تہ اها تہ هن مهل ڪو حادثو ٿيو هئي، ڪا شئي ڀڳي هئي.

منهنجا چپ ڦڙڪيا، چا چوان؟؟؟ پر ان ڪان اڳ ئي تون تڪڙي هيٺ لهي وئينءَ. هي چا هو، مون ڪهڙيون ڳالهيون چو ٻڌيون، مون ڪي چو هن ائين چيو؟، تہ تون بہ، تون بہ فوزيہ محمد خان، ائين نڪتينءَ.

پر نہ... هوءَ ائين نہ آ، ضرور هينئين ڪجهہ چيو هوندس، تڏهن تہ گرم ٿي آ. ڏڪُ پڳو هوندس ڪو مون مان. مون ڪي هن سان ائين نہ ڪرڻ گهرجي ها... پر مون ڪيو چا؟؟ مون ڪي رضيہ ڪي متي گهرائڻ نہ ڪهندو هو.. پر چا ٿي پيو جي مون ائين ڪيو. ڪو غلط ارادو تہ منهنجو ڪو نہ هئو، هوءَ نوڪرياڻي آ سڄي گهر جي، جي هُنَ منهنجوڪم ڪيو تہ چا ٿي پيو؟... فوزي پاڻ ظهير وارن سان پلي ڪيرم ڪيڏي، تاش جون بازيون ٿين، اتي ان لاء ڪا روڪ ٽوڪ ناهي... هن فوزيءَ جو دماغ ٿو خراب ٿئي چا؟، يا مان محڪوم آهيانس... نہ، پر مان هن جو محڪوم آهيان، اهي بہ اڪيون ئي تہ آهن، جيڪي پيار مان ڏسن ٿيون، اهي بہ ڪسجي وينديون؟؟؟، نہ... نہ نہ.... مان هن ڪان معافي وٺندم ... پر چا جي؟، چا ڪيو آ مون؟،... ڪٿي ڪجهہ بہ ڪو نہ ڪيو هجيم، هوءَ رُٺي تہ بچيو چا... ائين پاڻ ڪي ڪيراءِ نہ هادي.... هوءَ منهنجي چاهت آ، اهو ڪيرائڻ ڪهڙو.... ذهن چڻ مطمئن ٿي ويو.

ٻئي ڏينهن، مون جيئن ئي هيٺ اچي تو لاء نهاريو تہ تو، ڪامران ۽ الطاف سان ڪنهن ڳالهہ تي وينئي ڪليو. مون تي نظر پيئي تہ ڪلَ بيهجي وئي. ان ڳالهہ کي سيني محسوس ڪيو، مان لنوائيندو، نيرن لاء

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڊائننگ ٽيبل تي هليو ويم، نيرن ڪندي مون ٻڌو، تو ناهيد کي چيو پئي "ڪانءُ جي ي جي ڌيءَ تان پنهنجا پير اچا ڪر. اُتي ته ڪهڙو فرق پوندو، رهندو ته ڪانءُ ئي نه."

تو جملو چئي، مون ڏي نهاريو هو، ناهيد . ڊ جملو نه سمجهيو هو تو سان بحث ڪرڻ لڳي. پر هن چا تي چيو، مو کي ڪا خبر ڪو نه هئي بس ايترو احساس هو ته اهوجملو تو چيو هو جيڪو تو کي نه چوڻ گهرجي ها.

مان نيرن ختم ڪري، جلد ئي اُٿي مٿي هليو آيس.

مون کي پاڻ سمجهه پر نه پئي آيو، هي ٿئي چا پيو ٿو، تون شايد هاڻي مون مان ڪَڪ پئي ٿي ٿئين، پر هاڻي ته مان الاهي سڌري ويو آن، هاڻي هوءَ ائين چو ڪندي؟. پر ان پر ڏوهه منهنجو به آ. مون ئي هن کي مٿي تي چاڙهيو آ.

اندر ئي اندر پر جڻ منهنجيون اکيون کُلڻ لڳيون.

اهو سڀ هئو به ته سچو نه. ڪيڏي نه ڪاڻِ پئي ڪڍي مون تنهنجي. هر لمحي جو اهو خوف ته تون ڇڏي نه وڃين، مون کي چا نه ڪرائيندو هو. مان ته هر هر پيو تنهنجن ڪنن کي ڏسندو هئم ته ڪٿي تو اهي واليون اچلائي ته نه ڇڏيون. شايد مون تنهنجي ئي غلامي قبول ڪئي هئي، پر مان ايتري حد تائين ڪرندم، مون کي ان جو احساس نه هو. مون ته هن جو هر لاڏ رکيو آ، پوءِ هوءَ جي مون سان ائين ٿي هلي ته مان ڪيس ڇڏي چو نه ٿو ڏيان... مان هن ڪانسواءِ رهي سگهندم؟.... چو نه... پر نه، مان اڳ جهڙو ته رهيو ناهيان، تنهائيون هاڻي ته هن جي تصور سان آباد آهن، هوءَ ويندي ته ڪير آباد ڪندو انهن کي؟... ۽ جي مان هاڻي برباد ٿيم ته چا رهندو مون وٽ.....؟

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مون تو کي رُبيءَ هٿان گهرايو، تو مٽي اچڻ کان انڪار ڪيو،
"هوءَ چوي ٿي، امان ناراض ٿي ٿئي." رُبيءَ مون ڏي نهاريو،
"هادي ڀاءُ، ماسي اوهان تي الاهي ٿي ڪاوڙجي. ان ڏينهن به چئي پئي ته هن هاديءَ جي طبيعت ڏاڍي ڪِني آ. هيڏو سارو جوان مڙس ڳالهائڻ جو سليقو ڪونهيس."
"تو پاڻ ٻڌو." دل کي ڇڻ اعتبار نه آيو.
"ها، هو رضيه کي اوهان چانهن ناهڻ لاءِ چيو نه، ان تي اهو سڄو بکيڙو مچيو. هو ته الاءِ ڇا ڇا پئي چوي. خود توهان جي امان به الاءِ توهان کي ڇو ٿي غلط ٿي وٺي." هن جي وڏين وڏين اکين ۾ اداسيءَ جا ڇڻ ڪورا هئا.
"ڇري آهين ڇا؟" مون بظاهر مرڪيو" اجايو ٿي اداس ٿئين. هُو جي سمجهن ٿيون اُئين ته وڃي سمجهن، تون ته نه ٿي سمجهين نه."
هن ناڪار ۾ ڪنڌ لوڏيو، نيڻ پرجي آيا هئس.
"ڏس منهي پيڻ،" مون هن جو ڳل ڇهيو" تون فوزيءَ کي وٺي آءُ، مان هن سان ڳالهائڻ ٿو گهران."
"هوءَ نه ٿي اچي، هادي ڀاءُ."
"تون ڪوشش ته ڪر نه."
۽ الاءِ ڪيترن ڪلاڪن کان پوءِ تاڪ منجهند جو تون هن سان گڏ ڏاڪا لتاڙي آئي هئينءَ. مٽي اچي تو ڇٽن ٿي پاسي نهاريو هو، اهي ٿي پتيون هيون، جن ۾ مون تو سان گڏ رهڻ لاءِ، رهاڻيون ڪرڻ لاءِ سپنا اٿيا هئا ۽ هتي ٿي تون مان اجنبي هئاسين. تون ڪرسي ريڙهي ويهي رهينءَ.
"ڪاوڙيل آهين؟" مون شروعات ڪرڻ چاهي.
"نه ته." تو رکو جواب ڏنو، ڪجهه لمحن لاءِ اکيون مليون، مون تو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڏي غور سان نهاريو،

تو نگاهون پري ڪري ورتون.

مان چپ ٿي ويس، تو ئي ڳالهايو

"هتي گهرايئي؟"

"تو کي ڏسڻ ٿي چاهيم."

"تنهنجي سوچ ئي اهڙي هوندي آ. هي به ڪو وقت آ ڏسڻ جو."

هي جملو نه هو ڪو تير هو، مان جڻ مٿان ڪري پيس، اچوڪي ڏينهن ۾ هي پهريون نشتر هو جيڪو تو هنيو هو، نڙي گهٽجي وئي، الاءِ ڪيترن لمحن جي خاموشيءَ کان پوءِ چئي ڏنئي

"تون مان الڳ نه ٿا ٿي سگهون؟"

"ڇا؟" منهنجا ڪَنَ ڦاٽڻ لڳا، هي تو پنئي چيو، ۽ مون لاءِ پنئي چيو. اکين اڳيان ڄڻ اونداهه اچي وئي. مون ڇُنجهيُن اکين سان تو ڏي نهاريو.

"تو کي خبر آ تون ڇا چئي وئينءَ؟"

لفظ ڄڻ پَکندا، پُرندا، ٻاهر اچي رهيا هئا.

"ها سڀ ڄاڻان ٿي.... ڏس نه... امان ۽ ماسي ٻنهي تو کي خراب ٿيون چون، ڪو به تو کي صحيح نه ٿو چوي، پوءِ مان ڇا ڪيان اڪيلي؟"

"مون سان تنهنجي ماءُ ڳالهايو هو، هن AGREE ڪيو هو مون سان....."

"ڪيو هو، آهي نه، ماضيءَ ۽ حال جي فرق کي ڏس." تو مرڪيو، تلخ مرڪ.

مون پاڻ سنڀاليو.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"ڏس فوزي، مان صحيح ناهيان، هن مهل تو Tense کيو نه ته ڪجهه ڪلاڪن کان پوءِ نڙيءَ مان رَتُ اچڻ شروع ٿيندو، مون سان ائين نه ڳالهاءِ، ڏس.... مون لاءِ صرف تنهنجو وجود ئي ڪو آسرو آ، اهو نه ڇڏراءِ....."

"تون سُترين ئي ڪو نه ٿو، مان ڇا ڪيان." تنهنجو لهجو ڏاڍو رِکو هو. "ڇا ڪيو آ مون؟" مان ڇڻ ڦاٽي پيس" تون روز رات جو مون کي هر هنڌ سمهڻ کان پهرين پاٽي ڏئي ڇُمي ويندي هئينءَ، خدا حافظ چوندي هئينءَ، هتي نه آئين، مون ڪجهه نه چيو. تو ڳالهائڻ ڇڏي ڏنو، مون ڪا به ڳالهه نه ڪئي. تون مٿي نه ايندي هئينءَ. مون اڄ ڪانسواءِ ڪڏهن تو کي گهرايو حالانڪ ڪنهن جي نظر به تو ۾ مون ۾ ڪا نه هئي. مون ڪجهه نه چيو. اجان تون ڇا ٿي گهرين؟"

منهنجي نڙي پرجي آئي، گلو صاف ڪرڻ لاءِ ٽُڪَ اچليم، اها ڪجهه ڳاڙهي هئي. ربيءَ روئي ڏنو، تنهنجو منهن ڪجهه لمحن لاءِ سانورو ٿي ويو، پوءِ پاڻ لاپرواهي ظاهر ڪرڻ لاءِ نگاهون چوراڻي ورتئي. مان تو سان پنج سال گڏ رهيو هئم، تو کي مان نه سڃاڻان ها ته بيو ڪير سڃاڻي ها.

"تون اجايو ٿو گرم ٿئين." تو نُنهن ڪرڙيو" هميشه ماٺهو گڏ ته نه هلندو آ نه، وڇڙجي به ته ويندو آ نه."

"پر ڇو؟...... ڇو وڇڙي؟"

"تون پنهنجو انداز ڏسين ٿو، هيترن ڏينهن ۾ تون هيٺ نه لٿين، ڪنهن سان مرڪي ڪو نه ڳالهائيئي. ڪنهن کي لفٽ ڪو نه ڏنئي. اهي افعال آهن تنهنجا. هر ڪو ڪَڪ آ تو مان. سڀ تو کي خاندان جو بور ترين ڇوڪرو چون ٿا. مان ڪيستائين ۽ ڪنهن ڪنهن سان وڙهان؟"

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"مان ڪوٺو بلڪل ناهيان فوزي، مون کي شور شرابو برداشت ڪو نه ٿيندو آ. اهو تون پهرين ئي ڄاڻين ٿي ۽ هوندي به جيڪي ڪمهني مان تو سان ڪندو آن. سا مري پوان ته به پنهنجي ئي سان نه ڪندم."

"تون امان سامهون مون سان نه ڳالهائيندو ڪر، هوءِ Mind ڪندي آ."

تو جملو چئي، ننهن ڪرڙيو، مون غور سان تو ڏي نهاريو.

"مان بلڪل ائين ڪندم، جيئن چوندينءَ، بس تون رڳو چڙ نه."

"چڱو نه ٿي چڙيانءِ، بس تون رڳو خيال رک، هي رضيه وارو اسڪينڊل جو ڪڙو ٿي ويو آهي، تو خلاف. ائين ته نه ڪر." حالانڪ تو ڪوشش ڪئي پئي ته اهي جملا پيار مان ڳالهائين، پر تنهنجو لهجو تنهنجي اندر جيئن اڻ پورو ۽ انڪاري هو.

"مان سڀاڻي هليو ويندم هتان."

مون تو ڏي تڪيو، دل چيم تو پُڇندينءَ "ڇو"، روڪيندينءَ ته نه وڃ، پر تو ڪجهه به نه چيو، بس ننهن ۾ ڏسي چيئي

"ڀلي وڃ."

منهنجو اندر ڀُري ويو.

"مان وڃان؟"

تو ڪنڌ مٿي ڪنيو.

"ڀلي."

تون تيزيءَ سان اُٿي هلي وئينءَ، مون رڪارڊ آن ڪيو ۽ پلنگ جي پُٺ کي ٽيڪ ڏئي چڙيم.

هَر دَم ڏُک ميڏي اندر ڪُون، ميڪون ويڙها ڪاوَڻ آوي

يا فريد اُتي ڪِي وسنا، جتي دلبر نظر نه آوي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سامهون ٿي پيرن کان، پلنگ جي ٽيڪ ۾ آئينو لڳل هئو، مون غور سان ان ۾ نهاريو

"ختم ٿي ويو آهين يار." هن ڄڻ مون سان ڳالهايو." هُو لمحا جيڪي تون زوريءَ ڇڏي پٺڀو هئين، اهي تنهنجو مقدر هئا هادي، موٽنئي پيا ، ڪاڏي ڀڄندين."

مون ٽيڪ ڏني هئي تہ رُبيءَ وهاڻو پنهنجي هيٺان ڏنو هو، مون هن ڏي تڪيو، هي هڪڙو ماڻهو تہ هئو، منهنجي ڏکن جي ڪنڊ ڪنڊ کان واقف. مون ڏانهنس نهاريو تہ اکين جا پاسا ڄڻ پڇِي پيس، مون ڪيس ٻانهن ۾ ڀري ورتو.

"ٻار آهين ڇا؟ ڇا ٿيو جو روئين ٿي. ڪجهہ نہ ٿيو آ رُبي، ڪجهہ ٿي تہ نہ ٿيو آ."

منهنجي وجھ جو ٻڌي، سيني الاهي روڪيو، پر مان سيني کان نہ روڪيو ٿيم، ۽ ان مهل دل جي ڪنهن نرم ڪنڊ مان، ڄڻ بار بار ڪو چوندو پيو وتي

"هادي، هُو جي روڪني تہ يقينن تون سامان پيڪ ڪري بہ نہ وڃين."

جنهن مهل مون ڪمري ۾ سامان ٿيلهي ۾ وڌو پئي، تہ تون اندر اچي ڪمري ۾ ليٽي پئي هئينءَ. مون تو کان نظرون پري ڪري ورتيون.

"آهستي آهستي ڏسڻ کان اڳ ٿي ڪجهہ ٻاڻ ڪي پري ڪري هادي، ڪجهہ ٽريلر تہ هن ڏيکاريو ٿئي، فلم پوري ڏسڻ کان اڳ ٿي ڪجهہ تہ اندازو لڳاءِ."

تون ليٽي پئي هئينءَ تہ تنهنجا وار وهاڻي تي پکڙيل هئا. تو هڪ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هٿ سان انهن کي رېڙ ٻنند ۾ ٻڌو پئي، مون تو ڏي نهاريو، تو مرڪيو، ڦڪي مرڪ.

"هن مهل هڪ شعر تو ياد اچيم.

"ڪهڙو؟"

"اندر اداس هوندو، منظر اداس هوندو.
جيسين ملي نہ سگهندو، دلبر اداس هوندو.
مون کي هو جنهن ڏِڪاريو، سو گهر اداس هوندو،
ڪو ديوتا نہ داسي، مندر اداس هوندو."

مون تو ڏي نظر پري، يار هادي، هيءَ شايد تنهنجي وڏي ۾ وڏي ڪمزوري آ. تو شعر ٻڌي عجيب مرڪ مرڪي، ڇڻ منهنجي دل رکندي هجين. اتي ٿي پلنگ جي مٿان، تنهنجي پريان، منهنجا جوراب پيل هئا. مون اهي ڪٽندي، تنهنجي وارن کي هلڪو ڇهيو، تو مرڪيو ۽ مان اتان نڪري آيم.

"پاڻهين کي وڃڻ لاءِ موڪلجانءِ"

ٻاهر امان بيٺل هئي، مون ويندي ويندي، هن جا پير ڇهي "ها" ڪئي. ٻاهر دالان ۾ سيني کان موڪلائيندي، مون تو لاءِ الاهي واجهايو. هونئين جڏهن ٻہ مان تو وٽان رخصت ٿيندو هئس تہ تون ڪنهن نہ ڪنهن بهاني سان ٻاهر ضرور ايندين هئينءَ، مون کي درَ تي ضرور ڇڏيندي هئينءَ، اڄ ڪو نہ نڪتينءَ. منهنجيون نظرون پٽڪنديون موٽي آيون. حالانڪ پڪ هئي تون نہ ايندينءَ، پر پوءِ بہ هٺ اکين کي ڪير روڪي.

پوءِ تو وٽان آيس تہ پاڻ کي ڪيڏو نہ سمجهايم

"هن جي ڪاڻ نہ ڪڍ هادي، هوءَ اونهين بہ هاڻي هيرَ ٿيندي ٿي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

وڃين، وٺيس ته ڳهلي نه وٺيس ته نه، تو کي تي ڇا ويو آ؟.... اڳي تون کنهن کان ڪنجندو هئين ته ڪجهه لفظن تي. هوء هيڏا سارا تير تُفنگ تي هٿي پوء به هن پويان لُور لُور ٿو ڪندو وتين. ها.... شايد مون هن کي چاهيو آ نه، شايد ان ڪري..... پر چاهت جو مقصد اهو ته نه آ ته انسان پاڻُ بلڪل ڪيرائي وجهي... جيئن تون پيو ڪرين.... ته ڇا ڪيان، هن کي ڇڏي ڏيان.... ڇڏي وري ڪيئن ڏيانس.. هوء ته آخري سهارو آ. هن کان سواء رهي سگهندم؟ چو نه رهندم.... پر ڪهڙي حياتي؟... رڙهندڙ، گسجندڙ... پر جيڪڏهن اهو ئي مقدر آ ته ڪهڙو فرار... هن حد تائين، مان پنهنجو پاڻُ پهتو آن. ڪهڙو مقدر تي ڇڏي ڏنو اٿم....مان هن کي موٽائيندم، هن جو اهو ئي سبب آ نه ته هن جي ماءُ نه مڃيندي ته مان امان کان زندگيء ۾ پهريون ۽ آخري ڀيرو ضد ڪري، هن جو هٿ گهرائيندم. امان چو نه مڃيندي، هڪَ ته خواهش پوري ڪندي."

مون خواب اُٿيا پئي، منهنجين اکين ۾ وري به رنگن لهڻ جي ڪوشش پئي ڪئي. ۾ ڪي ڪي لمحا پوائنتا اچي ويندا هئا، جيئن رنگين فلم هلندي، ان جا رنگ گسجي وڃن ۽ ڪارا پَنا ڪجهه لمحن لاء اسڪرين کي والارين.

اوچتو اوهان موٽي آيا.

شام جو مان گهر وينو هئم. ڪجهه لمحا ئي گذريا هئا جو مون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪپڙا مٽايا هئا، راند تي وڃڻ لاءِ ڪٽِ ڪئي هئم. بيل وڳي ته مون "هائو" چئي ڪجهه دير لاتي، ۽ ان وچ ۾ چڻ ڪنهن بيل تي آڱر رکي نہ ڪٽڻ جو فيصلو ڪري ورتو. مون نوڪر کي دَرَ تي موڪليو ۽ پاڻ اُتي ئي ويٺو رهيم، الاءِ ڇو اهڙن ماڻهن تي مون کي چڙ ايندي آ، جيڪي ڪجهه لمحن لاءِ به انتظار ڪري نہ سگهن. شايد منهنجي سڄي زندگي انتظار ئي هئي.

در ڪليو ۽ توهان اندر گهڙيئو.

تو گيٽ اندر گهڙي، پنهنجي مخصوص انداز سان وارن کي جهٽڪو ڏئي، مُنهن تان پري ڪيو. منهنجيون اکيون ڄڻ ٻرڻ لڳيون، تو پويان سيني گهر وارا، گهر اندر گهڙي رهيا هئا. مان اتان اٿي ڪڙو ٿيم. اُتي ئي امان جو آواز ٻڌم، نوڪر کان پڇائين پئي

"پرُو، هادي گهرَ ۾ ڪونهي ڇا؟"

"آهن جيجي... اندر ئي - وي ويٺا ڏسن."

هن سيني جي پيرن جا ڪڙڪا ويجها ايندا ويا، مون کي الاءِ ڇا ٿيڻ لڳو. " تنهنجي سامهون اچان يا نہ...." ۽ الاءِ ڪيئن لمحن ۾ ڪجهه سوچي، مان پوئين دَرَ کان گهران ٻاهر نڪري ويم.

رات جو الاهي دير سان موٽندي، مون سوچيو تون سمهي پئي هونديئن، سڀ تقريبن ننڊ جي آغوش ۾ هوندا. اندر آيم تہ ڳالهائڻ ٻولهائڻ سان ڄڻ چوٻول متل هو، مان سڌو ڪمري اندر آيم. اتي تون ۽ رُبي ويٺا هُيَئو. مون موٽڻ چاهيو پر رُبيءَ جي نظر پئجي وئي، تون پلنگ تي ليٽيل هئينءَ ۽ هوءَ ڪرسيءَ تي ويٺل هئي. مون کي مجبورن اڳتي وڌڻو ئي پيو. رُبي ڊوڙي مون ڏي وڌي،

"شاباس آ، هادي ڀاءُ، اسان جي اچڻ جو ٻڌي بہ گهران نڪري

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ويٺو."

"السلام عليڪم." تو سلام ڪيو.

"وعليڪم سلام." مون تو ڏي نهاريو، تو کي شايد زڪام هو. اکين تي پانهون رکيو، تون انين ٿي ليٽي رهين. مون رُبيءِ ڏانهن شرمساريءَ سان نهاريو

"مان گهر نہ هئس.

"اهو پرويز جو چني پيو تہ توهان ان مهل ٽي - وي ويٺي ڏٺي."

"ڪوڙ ٿو هٽي ڪميند ...."

منهنجي زبان رڪجي وئي، هي تہ منهنجو لقب هئو، مون ڪنهن پٺي کي ڪيئن پٺي ڏٺو. تو لمحن لاءِ پانهن پري ڪري مون ڏي نهاريو وري منهن کي ڍَڪي ڇڏيئي.

"۽ توهان پهرين بيل تي اندران "ها" جي چيو هو."

منهنجي جڻ چوري جهلجي پئي هئي، ڪجهہ ڪڇي نہ سگهيس، ماٺ ڪري بيهي رهيس.

"ڪير ڪير آيو آ؟" ڳالهہ ڪا تہ چورڻي هئي.

"سيئي آيا آهن."

"ڏاڍو سٺو."

"تڏهن رِسيو ڪرڻ ڪان بہ پڄي ويا هُئَو."

"اها ڳالهہ ناهي، چري."

مون هن کي ٻهلايو، ۽ ان مهل تو وري مون ڏي نهاريو جڻ چوندي هجين، جيڪا بہ ڳالهہ آ مان سڀ سمجهان ٿي.

مان ماٺ ڪري ڪمري مان ٻاهر نڪري آيس. ٻاهر اڇي امان ۽ ٻين مهانن سان مليس. نظرن ڪجهہ وڪريل هيون، منهنجي ماءُ شايد

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڀريون پيرو مون کي ڪومايل محسوس ڪيو.

"بيمار آهين ڇا هادي؟"

"نہ امان."

منهنجي پنبڻن ۾ وري ڪا شئي اٽڪڻ لڳي، امان سان مان تمام گهٽ اڪيلائين ۾ ملندو هئس، نہ هو منهنجي بدتهذيبين جي ڪري مون کي گهڻو ملڻ ڏيندي هئي ۽ نہ ئي مان ڪڏهن وٽس هلي ويندو هئس.

"ڪجھہ پريشان ٿو لڳين تڏهن پڇيم." هوءَ اطمينان سان سوپاري ڪَتَرُڻ لڳي، مون هن ڏانهن غور سان نهاريو.

"مان اوهان کي هڪ ڳالھہ چوڻ ٿو گهران."

"چئو."

هوءَ ڄڻ ٻي ڌيانيءَ سان منهنجي ڳالھہ ٻڌي رهي هئي، مون سندس نظرن ۾ واجهايو.

"مان فوزيہ سان شادي ڪرڻ ٿو گهران."

هوءَ سڄي ڄڻ ڏُڪي وئي.

"تون ٺيڪ تہ آهين نہ؟"

"ٺيڪ نہ هجان ها تہ توهان سان اهڙي ڳالھہ ڪيان ها."

مون ڪنڌ جهڪائي ڇڏيو، هوءَ سوچ ۾ پئجي وئي. منهنجا چپ ڇُريا.

"مون اوهان کان ڪڏهن بہ، ڪجھہ بہ نہ گهريو آ امان، پر هن لاءِ مان اوهان سان وڙهي بہ سگهان ٿو."

"لهجي کي سخت نہ ڪر، مان وري بہ تنهنجي ماءُ آن، تنهنجو ڪجھہ تہ خيال هوندم." هن ڪنڌ ڪڍي مون ڏي نهاريو.

"سَوري." مون چپ پڪوڙي ڇڏيا.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"ادي الاءِ مجين الاءِ نہ؟"

"توهان چئي تہ ڏسو نہ."

"مان سياڻ ئي ٿي ڳالهائيانس، پر آهي خر مغز ڏسان ڇا ٿي ڪري. چوندي گهڻو ڪري اهو تہ چوڪرو بزنس پورو سنڀالي تہ پوءِ ئي ڪجهہ ڪبو. هونئن بہ ماشاءَ الله لکن جو مالڪ آهن، تو ڪي پئسي جي ڪهڙي پرواهہ؟"

"ٿئنڪ يو امان، ٿئنڪ يو ويري مچ."

مون امان جي پيشاني چُمي، هن منهنجي وارن کي سنواريو، مان ڪمري مان ٻاهر نڪري آيس. پنهنجي ڪمري ۾ اچي مون، در بند ڪري آئيني ۾ نهاريو. نهارڻ سان ئي اکين مان پاڻي وهي آيو.

"روئين پيو؟" آئيني پڇيو.

"امان اڄ وار سنواريا آهن نہ، شايد ان ڪري ۽ ها هن تہ فوزيءَ لاءِ چوڻ لاءِ بہ ها ڪئي آ."

"هان" شيشو چئي هڪدم چمڪي اٿيو "مبارڪ هجئي."

ڪجهہ ڪلاڪن کان پوءِ مون ٻڌو، تو ڪي بخار ٿي پيو هو. رُبي ٻڌائڻ آئي هئي، گهمڻ وئي هئين تہ اتي ئي ٿيو هيئي. دوائون کاڌي پئي پر هتي وڌي ويو هيئي.

"ڇو ٿيو آ بخار؟" مان تنهنجي مٿان جهڪيس" هان....."

تو اکيون کوليون، مون تو کي ڪرائيءَ کان جهليو، اها وچولي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

درجي جي گرم هئي. تو منهن ڦيري ڇڏيو، مون دل ۾ ڪا شئي، پُرندي محسوس ڪئي. تنهنجي ڪرائي ڇڏي ڏنم.

"دوا ورتي آ ڪا هنُ؟"

"ها، هادي ياءِ، گوريون ڪاڏيون اٿس."

"ڪهڙيون؟"

"ناوِلجين."

"ءِ؟" مون تو ڏي نهاريو، الاءِ ڪيئن چئي ڏنم

"اهو بخار لهڻ گهرجي."

تو پاسو ورائي ڇڏيو. مان ڪمري مان ٻاهر نڪري آيم. هي جملو منهنجي واتان نڪتو هو، پر ڦڪو ڦڪو. شايد منهنجي وجود جي چاشني هاڻي ختم ٿي رهي هئي. لفظ ساڳيا هئا چوڻ ۾ شايد اهي گرميون نہ رهيون هيون.

اهو سڄو ڏينهن، منهنجو وجود ڄڻ ولهہ ۾ هجي، چوڌرف سرد هوائن ۾ گهيرلُ. جذبن جي راسخ هجڻ جي پڪَ ڪان پوءِ بہ مان تو ڪان ڇڄيم پئي. ان ڪا وڌيڪ ڪهڙو ذهن تي عذاب هجي ها.

شام جو گهر موٽندي، مون ڏٺو، تون رُبيءَ سان گڏ لان ۾ ويٺي هئينءَ. پريان، لان چيئرز تي، سامهون ڇانهن رکيو، امان ۽ ماسي ڪنهن ڳالهہ ۾ مصروف هيون. هڪ تہ هن رُبيءَ جي مون کي سمجهہ نہ پئي آئي، جڏهن ڪان تو سان ملي هئي، تنهنجي ئي ٿيندي پئي وڃي. شايد تو ۽ مون ۾ اهو بہ فرق هو تہ جيڪو تو سان ملندو هو تنهنجو ٿي ويندو هو ۽ مون وٽ هڪ پيرو ايندو هو تہ ٻئي دفعي ڄڻ روح ئي نہ ڪيندو هجيس. منهنجي دل چيو تو ڪان طبيعت جو پڇان، پر اُن مهل پريان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ماسي وينئي هئي ۽ هن سامهون مون کي نہ ڳالهائڻو هو، مان ماٺ ڪري اندر هليو ويس.

اڄ هڪ ٻيو ذهني ڌڪو مليو هئم، ڊاڪٽر چيو هو منهنجي نڙيءَ ۾ ڪا وڏي خرابي ٿي پئي هئي مون کي ٻاهر وڃڻو هو علاج لاءِ. مان هن کي چا چوان ها تہ ڪيهڙو علاج ڪرايان؟، دل جو يا نڙيءَ جو. مون هن سان ها ڪئي تہ ٻاهر وڃڻ لاءِ ڪاغذ وغيره صحيح ٿو ڪرايان ۽ هن مهل گهر ۾ چڻ، اندر ٻاهر، ٻنهي حدن ۾ واچُوڙا هئا.

انَ ڏينهن جي رات بہ مون لاءِ جڻ ممنوع هئي. ڪا اجازت نہ هئي، نہ ٿوڪي ڏسڻ جي ۽ نہ ملڻ جي. مان ان ڪمري ۾ نہ اچي سگهيس ۽ نہ ئي اچڻ ٿي چاهيم، جتي تون رهي پئي هجين. اڄ تہ رُبي بہ ملڻ نہ آئي هئي. شايد تنهنجو بخار وڏي ويو هو. صبح تائين منهنجي اک بلڪل نہ لڳي هئي. پرهہ ڦٽيءَ مهل، ڪجهہ اکيون بند ٿيون ۽ ڪولڻ تي خبر پئي، توهان هليا ويا هُيئو، تو ضد ڪيو هو ماءُ سان جلد از جلد گهر پهچڻ جو.

منهنجو اندر جڻ وري ويران ٿي ريو،ڪنهن جڻ ڪن ۾ چيو "اڳ جيڪا آبادي هوندي هئي، سا آهستي آهستي ختم ٿي ٿيندي وڃين هادي، پنهنجي فڪرن کي بہ آهستي آهستي ختم ڪر نہ."

"مون ماسنهن سان ڳالهايو آ، پهرين تہ الاءِ چا پئي چوي. پوءِ مڃي وئي. ايترو چيائين تہ ڇوڪرو بزنس هٿن ۾ ڪٽي تہ ڳالهہ پڪي ڪنداسين."

امان جڻ جملو اڇلي ڇڏيو، هوءَ مون ڏي نهاريندي رهي، مون الاءِ چو ڪنڌ نہ کڻڻ چاهيو. "هونئين هادي آهي منهنجي ڀاڻيجي، باقي مون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪي پسند ڪو نہ ٿئي. هن گهر جو هر ماڻهو تقريبن هن جو مخالف اٿئي."

"پر ڇو؟" مون پڇيو ڏني. هي وري ڇا پيو ٿئي.

"هن جي طبيعت ڪجهہ اهڙي آ. پنهنجي موڊ جو مالڪ آ تو ڪي هاڻي اسان ڇا چئون؟ تو تہ هميشہ ئي اهو رونڻو رونو هرندو تہ مان تو ڪي نہ ٿا پائيون. هل سائين، تنهنجي اها خواهش بہ پوري ٿا ڪيون. ڏسون ڪهڙا اُڄ ڪٿا آهن ان ڇوڪريءَ ۾."

"ادا ڇا پئي چيو؟"

"هو ڇا چوندو؟، بس اهو چيائين تہ جي هاديءَ جي پسند آ تہ ٺيڪ آ، نہ تہ ڇوڪري صحيح ناهي."

"ڇاهي هن ۾؟"

"ڇا ناهي." هوءَ تيز ٿي وئي" مان تو سان بحث ڪرڻ نہ ٿي گهران.. بس ٺيڪ آ جيئن تو چيو تيئن ٿيندو."

هيءَ ڪهڙي خوشي هئي، جيڪا ڏُکَ جي پيڪنگ پيپر ۾ ويڙهجي مون تائين آئي هئي. خبر پيم توهان صبح جو پاڻ رُبيءَ کي بہ پنهنجي گهر گهمائڻ وٺي ويا هو، تو الاءِ ڪيئن هئينءَ، گهٽ ۾ گهٽ هن ڪان تہ تنهنجي باري ۾ ڪا خبر پوي ها. گهر وارن کي الاءِ ڪيئن مون تي رحم اچي ويو هو. شايد منهنجيون اکيون تو لاءِ ڦريل ڏنائون، تڏهن تہ اٿين هڪدم مڃي ويا. هڪ ادا وڏي جو ڊپ هو. سو بہ امان اڳيان ڪجهہ نہ سگهيو هو.

رُبيءَ کي توهان جي گهران وڻيو هو.

اتي پهتم تہ تون دالان ۾ ئي ليٽيل هئينءَ. ماسيءَ اندر آچار وٺي پاتو. دنيا جهان جو شيون اچي پنهنجي اڳيان رکيو هئائين. مان

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ستو اندر هليو ويمر، تون اتي ئي مون ڏي نهاريندي رهين٘ء، مون تو ڏي مرڪي ڏنو، تو خالي خالي نظرن سان مون ڏانهن تڪيو ۽ ان مهل دل جي ڪنهن ڪنڊ ۾ سور ٿيو

"هوء اخلاقن ئي ڪٿي مرڪي ها، هادي."

اندر ماسيء عينڪ اکين تان پري ڪري، پانهن وڌائي. هٿَ سُرڪِي ۾ خراب تيل هنس، پاسن کان خالي ڪُولا پيل هنس. مون سندس پانهن تي هٿ رکيو.

"خوش آهين؟" هن شيشي مٿان نهاريو.

"جي"

""ماٺهين ڪيئن آ؟"

"ٺيڪ آ، سلام پئي چيا، سيني گهر وارن."

هن ڪجهه نه ڪڇيو، انبڙين جا ٽُڪرَ ڪندي رهي، ڪجهه لمحن کان پوء نظرون کڻي ڏنائين ڄڻ پڇندي هجي ته ڪيئن آيو آهين.

"رُبيء کي وٺڻ آيو آهيان."

هن ڪجهه نه وراڻيو، مان الائي ڪيترا لمحا اجايو ويٺورَهيس، رُبي شايد تَڙُ ڪرڻ وئي هئي.

"آرام سان ويهه، وانگو ٿي." ماسي گِهر ڪِيلَ عينڪ هڪ دفعو وري مٿي ڪئي.

"مان پاڻي پي اچان."

مون کسڪڻ ۾ ئي عافيت پاتي، هن جو رَوَيو منهنجي سمجهه کان ٻاهر هو، هي سڀ عجيب فطرت جا ماڻهو آهن.

ٻاهر، تون ڊائننگ ٽيبل تي ٻانهون رکيو، ڪوڪ جا ڊُڪَ پريا پئي، مون تو ڏي نهاري، بوتل فرج مان ڪڍي ڊائننگ ٽيبل تي رکي ۽

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڪرسي چڪي ويهي رهيم. تو مون ڏي نهاري جڻ رسمن مرڪيو
"مان تو سان ملڻ آيو آهيان."
"ڄاڻان ٿي." تو برف جي ٽڪر ۾ هٿ ۾ جهليو.
"شايد آخري ڀيرو، شايد نہ ہہ."
"ڪاڏي وڃين ٿو ڇا؟"
تو مون کي نظرن ۾ ڄڻ توريو، شايد اها پَڪَ پئي ڪيئي تہ هي لمحا جدائين کان پهرين واقعي آهن يا مان وري تو وٽ اچان ها.
"ها، ملڪ کان ٻاهر ٿو وڃان."
"ڪاڏي؟"
"خبر ناهي." الاءِ ڇو مون تو کي ٻڌائڻ نہ چاهيو.
"سبب پُڇان؟"
تو مرڪيو، عجيب مرڪ. ڄڻ ڪلنديءَ تہ چَپَ وڄي وينديءَ.
"مان بيمار آن، صحيح نہ آن، هتي علاج ناهي... ٻاهر ڏسان، الاءِ ڪٿي ڪرايان."
"ڇا ائين؟" تو ڳالهايو، ائين لڳو ڄڻ سُڏڪو هجي.
"اهو نڙيءَ وارو ڇڪر."
"ڇا ٿيو آ، ان ۾؟" تون بوتل کي ٻاهران اگهڻ لڳينءَ.
"ٻانهون وڏيون هيون. ڳچيءَ ۾ ڪنهن... پوءِ ڪڏي ورتائين... ان خال کي پرڻ پيو وڃان."
تون چرڪجي وئينءَ. الاءِ ڪيترا لمحا چُپُ هئي، مون تو ڏي تڪيو
"مان ٿورائتو آن تنهنجو،تنهنجي ساٿ جو، تون مان پنج سال ساڻ هليا آهيون نہ، تو مون کي الاهي ڪجهہ ڏنو آ... مون کي سيکاريو تني تہ نفرتون ۽ محبتون ڪيئن ڪجن ......زندگي گذارڻ لاءِ اهو بہ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ضروري آ تہ انهن ٻنهي جو سليقو هجي."

منهنجي نڙي پرجي آئي. تون خاموشيءَ سان ڪرسيءَ کي ٽيڪ ڏيو، مون ڏي ڏسندي رهينءَ. "نہ ڄاتو هئم، مون کي ائين ٻي سرو سامان هتان نڪرڻو پوندو.... پرمان سمجهان ٿو، اهو ئي بهتر آ... اسان ٻنهي لاءِ تہ مان هتان هليو وڃان.... هڪ ڳالهہ پڇانءِ."

"تو رضيہ واري واقعي ۾ مون تي شڪُ ڪيو هو نہ؟"

"نہ، شڪ نہ ڪيو هو، بس تو تي ٻين جو الزام برداشت نہ ٿي سگهيو."

" ۽ ان ڪري تو مون سان اهو ناڪاري رويو رکيو؟"

"تون تہ منهنجو پنهنجو آهين، مان جيئن پنهنجو خيال رکي نہ سگهندي آن، تيئن شايد تو سان بہ ڪندي آن."

"اهي سڀ Negative رويا، اهي تلخيون، اهي نفرتون، تون پنهنجو پاڻ سان بہ ڪندي آهين؟"

مون غور سان تو ڏي نهاريو، شايد ڇوڻ ڪجهہ ٿي چاهيم، ڇني ڪجهہ ويو هئم.

"ها"

"تون ڄاڻين ٿي منهنجي باري ۾ تہ مان الاءِ ڪيئن آن، ساٿ ڏيندو آن تہ سڄي زندگيءَ جو. حساب ڏيندو آن تہ ان ساٿ جي هڪ هڪ لمحي جو ۽ جي وچڙندو آهيان تہ خصيص ڳالهہ تان ۽ پوءِ مڙي نہ ڏسندو آن، چاهي ڇا بہ ٿي پوي. پوءِ بہ تون مون سان هلندي آهين؟"

"ها هادي" تو وڏو ساهہ کنيو.

"تو کي احساس نہ هوندو آ تہ تو مان تو کي تنهنجي ان رويئي ڪري ڇڏي سگهان ٿو." مون تو کي تڪيو، الاءِ ڇو من تو سان اجان بہ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

محبتون ڪري رهيو هو.

"اهو ئي تہ مان چاهيان ٿي."

"پر ڇو؟... ڪا بہ روڪ ٽوڪَ ڪانهي، ماسيءَ سان امان ڳالهايو آ، هن ها ڪئي آ، پوءِ هي سڀ ڇاهي؟"

"تون امان جي باري ۾ ڪجهہ نہ ٿو ڄاڻين."

"سڀ ڄاڻان ٿو مان، هن مون سان خود ڳالهايو آ، الاءِ ڪيترا ڀيرا مون کان پڪَ ورتي ٿئين. تو ڇا ٿي سمجهين تہ مان ڪوڙ ٿو هڻان؟"

منهنجو لهجو تلخ ٿي ويو، آواز ۾ ڄڻ ليمي جي رَسُ جا ٽيپا هجن، ڪجهہ کٽا، ڪجهہ ڪڙا.

"هن مون سان تہ ڪڏهن اهڙي ڳالهہ نہ ڪئي آهي."

"تہ ان ۾ مان تہ قصوروار ناهيان نہ. هن تو سان نہ ڳالهايو آ تہ ان ۾ منهنجو ڪهڙو ڏوهہ؟ هن بهرحال مون سان ڳالهايو آ ۽ ها ڪئي آ."

"تون ڪڏهن ٿو وڃين؟"

"ڳالهہ ٽار نہ. مون کي جواب ڏي."

تون ڇڙي پيئينءَ، اکيون ڄڻ ٻرنديون هجنيئي "ڇيو تہ مانءَ تہ هادي تہ امان مون سان ڪڏهن بہ سنئون سڌو نہ ڳالهائيو آ. مان ڪيئن ڇوان."

تنهنجا لفظ نہ هئا، ڄڻ ٽانڊا هئا جيڪي اچليئي پئي.

دماغ ڇيو" ايتري حَدَ کان پوءِ بہ.... پوءِ بہ هادي تون هن وٽ اچان ويهندين؟"

دل ڇيو "ها، جو هن کي ڏکارو ڪري موڪلائڻ نہ ٿو گهران."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ان مهل ئي روبينہ تڙُ ڪري آئي. مون هن کي تياري ڪرڻ لاءِ چيو، تہ ڪوڪ جو گلاس خالي ڪري ان مٿان آنگريون پٺي ڦيريون مان خاموش ٿي ويو هئس، تنهنجيون اکيون پڏائين پيون تہ تون چاڻ رُنين‌ٿ. مون کي اندر ۾ الاءِ ڇا ٿيڻ لڳو.

"تو کي ڏک ڏيڻ منهنجو مقصد نہ هئو........ مان تہ پاڻ الاءِ ڪيڏانهن ٿو وڃان، تون جي اهو ٿي سمجهين تہ مون تو کي ذهني عذاب ڏنو اهي، تہ مان تو کان Sorry ٿو ڪيان." مون آنگريون مهٽيون" مون کي سمجهہ ۾ نہ ٿو اچي ڇا چوان....... بهرحال.... اڄ کان تون آزاد آهين.... مون پنج سال تو کي پنهنجي مرضيءَ تي هلايو هوندو، ايتري حَدَ تائين جو تو ڪپڙا بہ منهنجي مرضيءَ جا پاتا هوندا، ها نہ......"

مان ڪجهہ لمحن لاءِ بيهي رهيس. ڇڻ ڳالهائڻ دؤران وري ڪا شئي نڙيءَ ۾ اٽڪندي هجي. تو هاڪار ۾ ڪنڌ لوڏيو

"بس، اهو سڀ ختم ٿيو، تون جيئن چاهين تيئن ڪجانءِ.... هڪ ڳالهہ ٻڌاءِ؟..... مون کان وڌيڪ دنيا ۾ ڪو ٻيو انسان آ، جيڪو تو سان ايتري محبت ڪري؟"

"نہ" تنهنجي نڙي گهٽيل هئي، اکيون بلڪل پريل هيئي.

"تہ منهنجو انتظار ڪجانءِ، جي وقت اجازت ڏيئي ۽ جي نہ تہ.... مون سان ايترين ئي نفرتون ڪجانءِ جيترين مون تو سان محبتون ڪيون هيون."

"مان، مان.... مان انتظار ڪنديس تنهنجو." تون سڏڪي پئين‌ٿ." تون مونجانءِ ضرور هادي. مان الاءِ ڇا ٿي وئي آن، شايد مينٽل ڪيس آن.... مان بهرحال تنهنجو انتظار ڪنديس."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"تون بہ عجيب آن، ڪجهہ لمحا پهرين الاءِ ڇا هئينءَ، هاڻي الاءِ ڇا آهين."

"ڇيمر نہ، مون کي پاڻ ئي سمجهہ ۾ نہ ٿو اچي."

"مان تو سان گڏ هوندو آن نہ تہ منهنجي حالت هڪ شعر جيان هوندي آ، خبر ٿئي ڪهڙو آ اهو؟"

"ڪهڙو آ؟،" تو اکيون، اکيون چڙيون هيون، ڳلن جا گلاب، ڪجهہ ڪُومائجڻ لڳا هُيئي، الاءِ تو کي ڇا ٿي ويو هو.

"ڇا ٻڌايانءِ شعر، بس ائين ڪٿي سمجهہ تہ ان ۾ ائين چيل آ تہ هن وري مون ڏي مُرڪي ڏٺو آ ۽ مون کي وري هڪ نئين آس تي جيئڻو پيو آ."

تو خفيف مرڪيو، مان تنهنجن هٿن ڏي ڏسندو رهيمر.

"هڪ ڳالهہ چوانءِ."

"چئو"

"مان ڪمري ۾ ٿو هلان، تون اتي مون سان مل، مان تو کي آخري پيرو ويجهو کان ڏسڻ ٿو گهران."

"آخري پيرو ڇو؟"

"منهنجو مقصد آ وڃڻ کان پهرين."

"چڱو."

مان اتان اٿي اندر هليو آيمر، ان مهل اتفاق سان، ماسي سامانُ ميڙي ٻاهراُسَ تي رکڻ وئي هئي، رُبي پريان، هڪ ڪمري ۾ ڪپڙن ويڙهڻ ۾ لڳي پئي هئي. مان دَرَ کي ٻُني ڏئي بيٺمر، پريان سڀ ڇاريءَ وارا دَرَ ڏنل هئا، جنهن جي معنيٰ هئي تہ ماسي اندر ڏسي نہ ٿي سگهي.

تون اندر آئينءَ تہ سڄي ڪمري ۾ مٺڙ خوشبو پکڙجي وئي، مون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مڙي ڏنو، تون دَرَ تي بيٺي رهين، مان ويجهو آيو مانءِ تہ مون کي ڏسي مرکي پاڻهن کان جهليئي. مون تو کي ويجهو کان تکيو، تنهنجي منهن تي چڻ چاندي هاريل هئي.

"چا تو ڏسين؟"

"جيءُ پرڻ تو گهران."

الاءِ ڪيترا لمحا چپ هئي، مون تو کي دَرَ جي اوٽ ۾ بيهاريو، باهران ڪو ٿي نہ ڏسي ها تہ ائين محسوس ٿئي ها تہ مان چڻ اتي اڪيلو بيٺو هئس.

"اتي جو منهنجو آپريشن ٿيو نہ تہ مان تو کي ساڻ ساڻ رکندم، تون موت و حيات ۾ مون ساڻ هونديئن، اتي جي ڪا تڪليف ملي بہ نہ تہ مان ڪنهن سان بہ ڪا بہ شڪايت ڪو نہ ڪندم.... تون جو پڌڻ لاءِ ويٺي آهين. ها نہ."

مون تنهنجي ڳلَ کي ڇهيو، اهو وري پڇڻ لڳو هو.

"روءِ نہ، مون تو کي موٽڻ لاءِ چيو آ نہ، ضرور موٽندم."

"انشالله." تو هڪدم جملو پورو ڪيو.

"ءِ جي مان نہ اچي سگهان نہ تہ تون آزاد هونديئن، پوءِ پلي جيئن چاهين تيئن ڪجانءِ..... شادي پلي ڪجانءِ.... خوب پار چڻجانءِ، هان."

مون تو ڏي نهاري مرڪيو، ڳوڙهن سان پريل مرڪ. شايد مان پاڻ بہ روئڻهارڪو ٿي ويو هئس. تون ڪجهہ لمحن لاءِ شرمائجي وئي هئين.

"تون ڪمينو آهين وڏو."

"اهو تہ مان آهيان."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مون تو کي ٻانهن ۾ پريو، الاءِ ڪيترا لمحا ائين گذري ويا، تو سرگوشيءَ ۾ پڇيو

"آپريشن ڪهڙي جاءِ تي ٿيندو؟"

مون ڪڇيءَ تي هٿ رکيو "هتي."

۽ ان جاءِ تي جتي مون آنگر رکي هئي، تو پنهنجا چَپَ رکي ڇڏيا، هٿ وڌائي منهنجي ڪڇيءَ ۾ هڪ زنجيري وڌي ۽ مون ۾ تڪيندي رهئين. مان ائين ئي ويٺو رهيس. الاءِ ڪيترو وقت بريڪون هڻندو، چيڪاٽ ڪندو گذرندو ويو. اوچتو، ٻاهر ماسيءَ جي خالي بالٽيءَ رکڻ جو آواز آيو، هوءَ هاٿي واندي ٿي هئي. مون تو ڏي نهاريو، تون مون کان هڪدم الڳ ٿي وئينءَ.

"مان هلان؟"

توڏي نهاريم. شايد اڪيون توڏي نه پيون اُٿن.

"موڪلائيندين ڪونه؟"

تنهنجو آواز ڏکي پيو، مان ڪجهه قدم ڪٽي چڪو هئس، مڙي توڏي نهاريم.

"چو نه."

تو هڪ پَلَ مون کي اچي جڪڙيو، منهنجن وارن کي هٿن ۾ پڪوڙي ورتئي. جڻ اهي پٽيندي هجين. تنهنجيون شدتون مون کان برداشت نه پئي ٿيون. مون تنهنجي پيشاني چپن سان ڇهي، ۽ ٻاهر نڪري آيس. ٻاهر نڪرندي مون آواز ٻڌو، اهو شايد تنهنجي سڏڪي جو هو.

مون کي پورا اڍائي مهينا لڳا هٿا نيڪ ٿيڻ ۾. ان وچ ۾ امان وارن ڪيڏا نه سبب پڇيا، مان چو تو ٻاهر وڃان؟ مون ڪنهن سان ڪا

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ڳالهہ نہ ڪئي سواءِ ادا جي. پوءِ هن جي اجازت سان مان ٻاهر ويس. ٻيو ڪنهن ڪي خبر هئي تہ بہ اها تہ مان بزنس جي چڪر ۾ ٻاهر ويل آن.

اهو سڄو عرصو مون ڪيئن گذاريو، مان ڇا چوان؟ هُتي مون سان ڪو هوندو هو تہ صرف ۽ صرف تون هوندي هئينءَ، مون اسپتال جي هر مريض جي ملاقاتيءَ ۾ تنهنجو منهن ڏٺو، ڇاڪ ٿيس تہ هتي گهمڻ جو الاءِ ڪيترين جايون هيون، پر مون تہ هڪ لمحو بہ توکان پري رهڻ نہ ٿي چاهيو، مان جلد کان جلد موٽ جي چڪر ۾ هئس. هتي تہ هوائن ۾ تنهنجي خوشبو بہ ڪانہ هئي.

منهنجو آواز ڪجهہ وڌيڪ ٿُلهو ٿي ويو. هتي آيس تہ گهر وارا حيران هئا، تہ هي تہ ٻن ٽن مهينن ۾ الاءِ ڇا ٿي آيو آ، ڪجهہ سنهو پر آواز ۾ الاهي ٿلهو.

پوءِ مون ڪيڏو نہ واجهايو، تو سان ملڻ لاءِ، توکي هڪ نظر ڏسڻ لاءِ مون ڇا نہ ڪيو. فون ڪري نہ پئي سگهيس، سڄو سڄو ڏينهن وري بہ فون جي پر ۾ ويٺو هوندو هئس تہ متان تون رِنگ ڪرين، پر لمحا ڏينهن ۾ تبديل ٿي ويا، تون نہ آئينءَ نہ رِنگ ڪَيَئي.

هڪ ڏينهن مون امان کان پڇيو،

"ماسيءَ وارا فون نہ ڪندا آهن ڇا امان؟"

هن مون ڏي ڏٺو "تو اجان بہ هن ڇوڪريءَ کي نہ وساريو آ هادي؟"

مون هن کي غور سان ڏٺو، "ڇو وساريانس؟"

امان ڪو بہ جواب ڪونہ ڏنو، مرڪي هلي وئي.

گهر وارن اديءَ جي شاديءَ لاءِ فيصلو ڪيو، هڪ تمام سنو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

رشتو آيو هو، امان وارن ها ڪني تہ مگٿي جو ڏينهن مقرر ٿي ويو. توهان سڀ مگٿي ڪان ہ ڏينهن پهرين آيئو. مان ان مهل ڪمري ۾ بجليءَ جي سامان جي لسٽ ٺاهي رهيو هئس، ٻاهر گوڙ ٿيو ۽ ڪجهہ لمحن ۾ نازي ڪمري اندر گهڙي آئي.

"اسلام عليڪم، ادا!"

"وعليڪم سلام." مون سندس وار چميا.

"اڇي وئيو؟"

هن هاڪار ۾ ڪنڌ لوڏيو.

"ڪير ڪير آيو آ؟"

"سڀئي."

هو شايد ڪنهن ٻار جي ڪُولا ۾ اندر آئي هئي، اڏوڪابرو جواب ڏيندي، ڊوڙندي ٻاهر هلي وئي، منهنجي دل جو ڌڙڪو تيز ٿيندو ويو،

"تون آئي آهين، مون لاءِ ڪيڏي نہ بي چين هونديءَ. گهر ۾ ايتري رَش آ، تون پَڪَ هر ڪڙڪي تي مون لاءِ واجهائيندي هونديءَ. آخر هيترو وقت ٿيو آ هڪبئي کي نہ ڏٺي. مان جو نہ تو سامهون دير سان اچان، پوءِ جيڏي مهل تو سامهون ايندم تہ ڪيڏو نہ اشتياق هوندو، تنهنجين نگاهن ۾ مون لاءِ. ڪيئن نہ وارفتگيءَ سان تون ڏسندينءَ مون ڏي.

مان ڪمري مان ٻاهر نڪتم تہ توهان عورتن واري پاسي هو، مان چپ چپ ڪري گهران نڪري ويم. ٻاهر جو جيڪو ڪم پوءِ ڪرڻ جو هو سو مون هينئر ئي ڪرڻ شروع ڪيو. الاهي دير ٿي وئي، مون تہ اجان ٻہ ڪجهہ وقت چاهيو ٿي، پر اوچتو مان اندر ڪوڪا ڪٿڻ آيم تہ فرج وٽ تون ۽ ماسي بيٺيون هيئو. ماسيءَ چانهينءَ جا ٽُڪَرَ پٿي ڪيا ۽ تو اهي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پليٽ ۾ سينگاري، فرج ۾ تي رکيا. مون وٽ ملڻ ڪانسواءِ ڪو چارو نہ هو

"سلام عليڪم." ماسيءَ جي پيرن تي هٿ رکيم.

"اڙي! هادي ڪٿي گم آهين؟"

هن مون کي ڀاڪر ڪٿي پاتو، مان ششدر ٿي ويم، هيءَ ايترو ٿي پانئي!

"الاهي ڏينهن ٿي ويا تو کي ڏٺي، تون آهين ڪٿي؟"

"ٻاهر ويو هئم، ماسي!"

مون مڙي تو ڏي ڏٺو، "اسلام عليڪم."

مون توکي سلام ڪري تو ڏي هٿ وڌايو، تو ڏٺو اڻ ڏٺو ڪري، مون کي بي توجهيءَ سان هٿ ڏنو ۽ پليٽ ۾ چانهيءَ جي ٽڪرن کي خوامخواهہ هيڏي هوڏي رکڻ لڳينءَ. منهنجو وجود ڀُري پيو، اها هڪ نظر هئي جنهن لاءِ مون ايترا خواب ڏٺا هئا. تو تہ نگاهہ ڪنئي ئي ڪانہ، مون ڪيئن سوچيو هو تہ اِها هيئن هوندي..... هوندي هوندي.

"ٻڌو اٿم بيمار هئين ڪجهہ ڏينهن، هاڻي ڪيئن آهين؟"

"ٺيڪ آهيان بلڪل."

مون توڏي نهاريو هو تون اٿين ئي لا تعلق ٿيو بيٺي هئينءَ، مان چپ ڪري اتان نڪري آيم.

"تون تہ پتِ لاءِ ڪوڪا ڪڻڻ ويو هئين، پاڻ کي هٿي آئين چا؟" دماغ پڇيو.

"نہ تہ" دل ڳالهايو، "هوءَ مجبور هئي، ماسي جو اتي بيٺل هئي، هوءَ ڪيئن ڳالهائي ها؟"

"پر ايترو تہ مجبور نہ هئي جيتري تون ٿو ظاهر ڪرين." دماغ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

دڙيو، "ايتري مجبور تہ ڪونہ هئي جو تو تي هڪ نظر ئي وجهي ها، هن جي هِڪ نظر تي بہ پابندي هئي ڇا؟"

"ها ڇو نہ هئي هوءَ پابند، مان بہ اڄايو ٿو سوچيان، هوءَ جي اڪيلي ۾ ملندي تہ ائين ڪندي ڇا؟" مون پٽڪيو.

ان مڪٽي جي گوڙ ۾ خبر پئي، تہ سان ڳالهہ هڪ ساهيڙي بہ آيل هئي ۽ تہ سچو وقت هن سان ڳالهہ هئي.

ماسيءَ مون کي اتي بہ ورائي ورتو.

"هادي تون اڄان ان ڳالهہ تي قائم آهين."

"ڇو نہ ماسي، ڇو نہ هوندم."

"الاءِ ڇو اٿم ۽ هونئن ڏٺو بہ اٿم تہ ڇوڪرن جو هڪُ دين ايمان نہ هوندو آ، ٿي سگهي ٿو تون بہ بدلجي ويو هجين. "هن مرڪيو معنيٰ خيز مرڪ.

"توهان پنهنجي ڳالهہ ڪيو، توهان تہ ڪونہ بدليا آهيو؟"

"مان ڇو بدلجنديم، جت منهنجي ڌيءَ راضي، اُت مان."

منهنجي وجود جي وڻ تان جيڪي ڇِلرَ لٿا هئا، اُتي جڻ پيا ڏار ڦٽڻ لڳا، مان ان مهل اندر ڪنهن ڪم سان آيو هئس، هتي ماسيءَ الاءِ ڇو پَڪَ ڪرڻ لاءِ جڻ بيهاري ڇڏيو هو، مون کسڪڻ چاهيو.

"مان هلان، ٻاهر ٿورو ڪم آ؟"

"يلي..........." هُوءَ ڪجهہ وکون هلي، "ٻُڌ هادي........"

مان اڄان مُڙيم تہ هن وري سڏيو،

"جِيءُ"

"تون جي بدلجين تہ مون کي پهرين خبر ڪجانءِ."

مون ماسيءَ ڏي غور سان نهاريو، ڇا مقصد آ هن جو؟... ٿورڪ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٿي ڪري. نہ تہ، شايد مذاق ٿي ڪرين.

”چڱو، حاضر.“ مون مرڪيو ۽ اتان نڪري آيس.

ٻئي ڏينهن امان چيو تہ تون ۽ تنهنجي ساهيڙي، ڇوڪرين جي هاسٽل ڏسڻ ٿيون گهرو ۽ مان اوهان کي وٺي وڃان. مون ڊرائيور کان گاڏي ڪڍرائي، ٻاهر الاءِ ڪيترا لمحا بيٺم، پوءِ توهان ٻاهر نڪتو. تنهنجو منهن اهو ئي ڦريَل هو، اسان هاسٽل آياسين، تو ڪو بہ رُخُ نہ ڏنو، مون اوهان کي اندر موڪليو، ان وچ ۾ نہ تو مون سان ڳالهايو ۽ نہ ئي مون تو سان.

توهان اندر ويٺو تہ مون هاسٽل جي ٻاهران، ملڻ واري ڪمري ۾ ڪرسي والاري. اتي ڪجهہ اخبارون پيون هيون، مون هڪ اخبار سامهون ڪئي. منهنجيون اکيون بظاهر پڻ تي هيون، پر اصل ۾ مون ان رستي ٿي نهاريو، جتان توهان ويا هُيئو، توهان ٻئي موٽيوءِ تہ مون اخبار مُنهن جي سامهون ڪري ڇڏي،“ هاڻي تہ تون ڳالهائيندينءَ، پَڪَ چوندينءَ هلو تہ هلون، ڇٻو تہ نيٺ تو کي ڪُڇڻو ئي پوندو.... مون کهڙو تنهنجي ساهيڙيءَ سان ڳالهايو هو جو هوءَ ڳالهائيندي......“

انهن ئي لمحن ۾ مون ٻڌو، تو پنهنجي ساهيڙيءَ کي چيو

”هن کي چئوس تہ هلي.“

مون کي ڪَن تي اعتبار نہ آيو، هي... هوائن ۾ مِٺي ملي وئي هئي الاءِ ڇا.... تڏهن تہ چوطرف واچُوڙو هو.

”ادا اچو هلون.“ هن اجنبي ڇوڪريءَ مون کي پُڪاريو

”ها، بابا هلو.“

مون وراڻيو، منهنجو آواز، مون کي ئي کُوههَ جي تري مان ايندڙ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

لڳو، ته اهو سڀ به وهم ٿي نڪتو نه ته هُوءَ اڪيلي ٿيندي ته ملندي... هن تو تو کي ايترو چوڻ به پسند نه ڪيو هادي، پوءِ تون ڇا ٿي تو ٻاڻ کي پڏائين.

گهر اچي ويو، توهان لهي اندر ويٺو، مون ڊرائيور کي لاٿو ۽ پاڻ گاڏي ڪٽين نڪري پيس. سامهون ڇڻ ڪار ۾ لڳل آئينو پُڇندو هجي

"هي سڀ ڇا هي هادي؟.... هن ٽن مهينن کان اڳ ته اهو سڀ ڪجهه نه هئو. هُو ڪيڏي ٿي ڇا تو سان؟؟؟؟؟.... رانديڪو لڌو ٿئين تو کي... جيئن وٺيس تيئن تو سان هلي...هن کي تنهنجي ڳالهه تي اعتبار ڪونهي ته پوءِ اهو ساٿ ڪهڙي ڪَمَ جو، واهه واهه.... هن جي ماءُ تو سان واعدا ٿي ڪري، پَڪَ ٿي ڏني ۽ هُوءَ پاڻ تو کي ڪُوڙو ٿي ڪري.... ڇا ڏنو آ هن، هي ڪو ڊرامو آ ڇا؟"

"تون به تو ائين ڇئين منهنجا دوست؟"

"ڇو نه چوندومانءِ، تون جنهن کي سيڪنڊن جي هزارن حصن ۾ ياد ڪندو آهين، سا تو کي هڪ ڏينهن به ياد ڪرڻ لاءِ تيار ڪونهي. ڇا هي سڀ؟"

"مان، پڇندمر هن کان هڪ ڀيرو ضرور. آخري ڀيرو.... ضرور ويندو مانس."

مون گاڏي واپس موڙي ڇڏي.

تنهنجي گهر گهڙيمر.

ٻاهر ٺڙڪايو هئمر ته تو اندران جواب ڏنو هو. اندر آيمر ته خبر پئي، ماسي پاڙي ۾ ويل هئي. گهر ۾ صرف نوڪرياڻي ۽ نازي هئي،

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

تون ان مهل دالان ۾ ٿي بيٺي هئينءَ. مون کي ڏٺو ۽ ڏٺو ڪري، تون پنهنجي ساهيڙيءَ ڏانهن متوجهه ٿي وئين. هُوءَ شايد هاڻي واپس پئي وئي. مان الاءِ ڪيترا لمحا اتي ئي بيٺو رهيس.

هُوءَ وئي ته تو مون ڏي نهاريو

”ڪيئن آيئو؟“

”تنهنجي روئيي جو سبب پڇڻ آيو آهيان.“ مون ڪرسي ريڙهي“ آخري پيرو مون سان ڳُلي ڳالهاءِ، پوءِ مان هلي ويندس.“

”تون هميشه ائين چوندو آهين ۽ وري موٽي ايندو آهين.“

اهو جملو نه هو، چڻ اسپرٽ جو ڦڙو هو، جو تو منهنجي ڪنهن زخم تي رکيو هجي.

”وري به....“ مون پاڻ تي ضبط ڪيو. تون لاپرواهيءَ سان ايڏي هوڏي نهاريندي رهينءَ.

منهنجي وات مان نڪري ويو

”هن پيري سڄا سارا چار مهينا ٿي ويا تو کي ڏٺي......“

مون اڳتي چوڻ ٿي چاهيو“ الاهي عرصو ٿي ويو آ، ان ڪري ناراض ٿي وئي آهين ڇا؟“ پر تو جملو ڪٽي ڇڏيو

”ته ڇا ٿيو..... ڪو خاص عرصو ته ناهي ٿيو.“

تو ڳُلها ايا ڪري لاپرواهي ظاهر ڪئي، چڻ تو کي اهو عرصو محسوس ئي نه ٿيو هجي. مون کي ياد آيو، ڪيئن نه ان عرصي جو هِڪُ هِڪُ سيڪنڊ مون تنهنجي نالي سان منسوب ڪيو هو.

هي ڪهڙي تيرن جي بارش هئي جنهن ۾ منهنجو سڄو وجود زخمي ٿي رهيو هو. مان الائي ڪيتري دير تو ڏي ڏسندو رهيس.

”پوءِ؟“

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

”پوءِ ڇا؟“ تو وري لاتعلقي ظاهر ڪئي.

”سبب نه ٻڌائيندينءَ؟“

”منهنجي مرضي.“ تو مرڪيو، تلخ مرڪ.

”تنهنجي مرضي.... ٻئي ڪنهن سان تنهنجي مرضي ڪانهي، باقي مان ئي ان لاءِ رهيو آن ڇا؟“

منهنجو لهجو انتهائي گرم هو، ۽ ان مهل تو ايڏي ئي ٿڌي آواز ۾ چيو

”مون تو سان هلڻ نه چاهيو، تو مون کي مجبورن هلايو. هاڻي مان تو سان گڏ هلڻ نه ٿي چاهيان.“

اهي لفظ هئا يا ڪنڊا. اهي تو ڇيا هئا.... تو، جنهن پاڻ مون سان انهن ڇڪرن جي شروعات ڪئي هئي.

منهنجو منهن تپڻ لڳو، ڪجهه ورهيه پهرين جا اهي ڏينهن وري موٽڻ لڳا، منهنجيون مُٺيون وري ڀڪُوڙجڻ لڳيون،

دماغ چيو ”هادي، هي اهو ماڻهو آ، جنهن جي لاءِ تو پرديس جو سفر اختيار ڪيو، پنهنجي وجود جي هڪ هڪ سينٽي ميٽر کي تو هن لاءِ تبديل ڪيو،اڄ اها ئي اٿين ٿي چوي.... هي محبتون آهن؟.... جي آهن به ته انهن تي لعنت آ...... ڇا ڪبو انهن کي..... تون اٿين ئي ڇگو آهين، وحشي، ستمگر، ضدي.

تنهنجو ڪنڌ جهڪيل هو، مون سَٽَ ڏئي تنهنجي وارن کان جهلي، تنهنجي مٿي کي مَٿي ڪيو، تنهنجو مُنهن سڌو ٿي ويو. مون ڳچيءَ ۾ پيل زنجيري، هِڪَ سَٽَ سان ٽوڙي ۽ گند جي ٽوڪريءَ ۾ اڇلائي ڇڏي.

”تنهنجو منهنجو ناتو به اڄ ان زنجيريءَ جيان ٽُٽي، گند جي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

حوالي ٿي ويو آ، هاڻِ ان کي نہ تون ڪٽنديءَ نہ مان، پلي کو پنڪي اچي ڪٽين."

منهنجو وجود موت کائڻ لڳو، مون ميز کي لَتَ وهائي ڪڍي، ڪرسي پريان ڪري ۽ گلاس کي پاڻ سان گڏ ڪٽندي وئي، مون پنهنجو وجود وري اڳ وانگر رپَ جيان سخت ۽ رَتَ جي دَوري ۾ لُڙهندي محسوس ڪيو، مان تنهنجو درُ هميشہ جي لاءِ ٽپي آيم.

اهو اُنَ خواب جي تعبير هو.

ٻاڃ وري هن ڇوڪريءَ مون کي ڇرڪايو آ.

هٿُ گهريو ٿنين مون کان، ڪيس شايد خبر ناهي، مان پنهي هَٿَ ڪَهاني ڇڪر آن. هن ڇوڪريءَ کان، جنهن جو نالو فوزيہ محمد خان هو، مان الڳ ٿيم تہ اندرَ ۾ جڻ چشما ڦُٽي اُتيا، گرم پاڻيءَ جا. منهنجي وجود جو کير ٿر وري ويران ٿي ويو، منهنجين اکين مان شايد نظارن ڏسڻ جي طاقت ختم ٿي وئي.

پوءِ ڪيڏو نہ سنڀاليو مون پاڻ کي. ڪنهن کي ڪهڙي خبر هئي تہ هي ڪهڙي عذابن جي ٻارنهن دري آ، جنهن مان بيهي مون پريان بيٺل سُکن جي باغ کي ڏٺو هو. هڪ ڏينهن تہ امان ٿي وي ڏسندي هڪ خوبصورت ماڊل ڇوڪريءَ ڏانهن ڏيان ڇڪايو

"اها ماڊل فوزيءَ جهڙي آ نہ هادي."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

منهنجا ڪَنَ جِڻ پَچَندا هجن، مار هن کي ڇا چوان؟ ڪيس ڏيکارڻ لاءِ مون ٽي ويءِ ڏي نهاريو، اتي ٻارن جي ڪنهن ائڊورٽائيز ۾ ڪا ڇوڪري، مرڪي، ٻارن سان کيڏي رهي هئي. سنڌن وچ ۾ ويهي ڪتمنڙا ورهائي رهي هئي.

هيءَ به ته Proffessionally مرڪي ٿي نه، هر ڪا خوبصورت ڇوڪري شايد ائين ئي مرڪندي هجي جڏهن هيءَ ائڊ ختم ٿي هوندي ته هن مڙي به هنن ٻارن ڏانهن نه ڏٺو هوندو. جيئن هُنَ مون سان ڪيو هو.

"آهي نه؟" امان چرڪايو، شايد منهنجي مُنهن مان ڪو تاثر ڏسڻ ٿي گهريائين.

"جي....... هوندي."

"تو کي نه ٿي لڳي؟"

۽ ان مهل الائي ڪيئن مون اهو جملو اُڪلي ڇڏيو

"مون سان هن جي ڳالهه نه ڪجو، آئينده."

"ڇو؟" امان پنهنجي مخصوص کِلَ کلي.

"مان هن کي ڇڏي چُڪو آن."

"پنهنجي عادتن مطابق، تون ته سڄي خاندان ۾ مشهور ٿي ويو هئين هن سان."

"اها غلطي هئي منهنجي."

"پر هاڻي مان ڇا ڪيان؟ مون ماڻس سان ڳالهايو به هئو، تو جي چيو هو."

"مون چيو نه، مان محبتن جي لائق ناهيان، نه تو ڪري سگهان ۽ نه ئي وٺي ٿو سگهان،

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"I simply know, how to hate and to be hated"

ان ڪان اڳ جو امان وڏيڪ چوي ها، مان تلخ ٿي ويم ۽ ان مهل مون ڏٺو، هوءَ مون ڏي پنهنجين هيڏين سارين اکين ۾ حيرانيءَ جا ڍير ڪنيو تڪي رهي هئي. امان جي ڀَرَي جي مائٽياڻي هئي، ڪجهه ڏينهن ڪان هتي آيل هئي، ويچاريءَ جي ٻانهن سڙيل هئي. منهن سانورو، پر نقش الاهي غضب جا هئس. سڄي خاندان ۾ ان معذوريءَ ڪري ڪوجهي ليکي ويندي هئي. هن سڄي خاندان ۾ شايد حُسن ئي حسن پکڙيل هو، سواءِ هن ڇوڪريءَ جي. شايد هن پنهنجو حصو جهلڻ مهل، ڪو وڏن سوراخن وارو ڀَرَڻُ ڪنيو هو. هونهن، ڇا ٻه هوندو يا هجي، پر هيءَ ٻه تو تي ٿي رحم ڪائي، هادي، ڇو نه ڪائي؟ هتي آئي هوندي ته تون ڪان ضرور باخبر ٿي هوندي ۽ لازمن تون هن سڄي آکَهِ ۾ واحد فرد آهين، اهو حصو ٻه هوءَ نه ڪيندي ڇا؟"

الائي ڪيترا ڏينهن مان گم رهيم، پنهنجو پاڻ ڪان ئي شايد غافل ٿي ويو هئم، گهر ايندو هئم لمحن لاءِ ۽ وري ٻاهر جا رستا هوندا هئا ۽ مان هوندو هئم.

گهر آيو هئم ڪنهن ڪَمَ سان، اندر پنهنجي ريڪ مان فائيل ڪيندي، دَرَ تي ڪڙڪو ٿيو، ان مهل دل چيو "ڪاش ماسي رحيمان هجي ته هڪ ڪوپ چانهن جو چوانس."

مون رڙ ڪئي "اچو"

اها زاهده هئي، ڪوجهي، هٿن ۾ چانهن جو ڪوپ هئس. اندر آئي ۽ چانهن مون ڏي وڌايائين ته مون ڏٺو، سندس هَٿَ ڏڪيا پئي. هوءَ اندر آئي هئي ته دل چيو ڪيس دَٻَ پٽيان، ڇو آئي آهين؟، پر هوءَ ڏڪي

www.sindhsalamat.com   books.sindhsalamat.com

پنهنجي، ڇا ڪيانس ها،

"اتي رکوس، سائيڊ ٽيبل تي."

هوءَ چانهن رکي مڙڻ لڳي.

"گهر ۾ نوڪر نه هئا ڇا؟"

"هئا" هن جڇڻ ڳيت ڏني.

"پوءِ آئينديء اوهان زحمت نه ڪندا ڪيو. مان اوهان کي هتي نه ڏسان."

مون جملو چئي هن ڏانهن پُٺي ڪئي، سامهون آئينو هو، مون ڏٺو هن جون اکيون پريون پنهنجي هوءَ مات ڪري ٻاهر هلي وئي.

"چڱو نه ڪيئي، ڪنهنجي دل ٽوڙي." آئيني وري ڳالهايو.

"ته ڇا ڪيانس ها، مٿي تي کٽانس ها ڇا؟"

مون تلخيءَ سان پٽڪيو ۽ چانهن جا ڍُڪَ ڀرڻ لڳس.

پوءِ هڪ ڏينهن، منهجي گاڏيءَ جو ايڪسيڊنٽ ٿي پيو، مهينو کن اسپتال ۾ رهي. گهر آيم ته اتي به بيڊ ريسٽ هئو، ٻه مهينا. ان سڄي عرصي ۾ هن منهنجي خوب پرگهور لڌي. خبر پيم امان هن کي هتي رهايو آ. سندس گهر وارن شايد ڪيس واپس نه پنهنجي گهرائڻ چاهيو.

مون هن کي الاهي جهليو، ڇا نه بُرو سلوڪ ڪيو مانس، پر هن تي جڇڻ ڪو اثر ئي نه هئو. هوءَ ڪنهن روبوٽ جيان پنهنجي ڪَمَ ۾ لڳي پئي هوندي هئي. آهستي آهستي مان هن سان ڪجهه هِرندو ويس، هوءَ منهنجن دوستن وانگر هئي، ان کان وڌيڪ مون وٽ ڪجهه سوچڻ جي گنجائش ڪا نه هئي.

هن منهنجي ڪمري ۾ غاليچي تي برش پئي هنيو، چولي جون

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻانهون مٿي کُنجي ڇڏيون هئا سين. سندس سڙيل ٻانهن بلڪل ڪاري هئي، هَٿُ ڏاڍو خوبصورت هئس. مون کي پنهنجي ٻانهن ڏانهن ڏسندي، ڏسي کلي پئي، شيشي جيان شفاف کِلَ.

”کلين ٿي؟“

”سوچيان ٿي توهان جي نظر ٻانهن تي ٿي وڃي، ان کي سڙيل ڏسي الائي ڇا ٿا محسوس ڪيو، منهن تي عجيب تاثر ٿا اچنو، جيڪڏهن روح سڙيل ڏسو ته الائي ڇا ڪيو؟“

مون ڪجهه نه ڪڇيو، هوءَ به ڪم کي لڳي رهي.

سندس پيشانيءَ تي وڏو گهاءُ هو، هن جي سڄي منهن ۾ جيڪڏهن ڪا شئي هئي ته سندس اکيون هيون. بلاشبہ دنيا جي خوبصورت اکين مان ڪجهه.

”گهر ڪڏهن وينديءَ؟“

مون الائي ڇو جٺي ڏنو.

”توهان ڪَکِ تي ويا ڇا مون مان؟“ هن عجيب سوال ڪيو، مان هڪدم گڙٻڙائجي ويم.

”منهنجو مقصد نه هو، مان ته......“

مان چپ ٿي ويم، اجان ڳالهه، بغير ڪنهن موضوع جي هادي.

”مان هاڻي گهر نه ويندم.“

”ڇو؟“

مون کان وات مان نڪري ويو، دل هڪدم دڙيو، ڇو ٿو پڇان هن جي باري ۾؟... پر نه مان ڪا ڳالهه پاڻ لاءِ ٿورئي ٿو پڇان، مڙئي وقت گذاري.....

”مون هتي جاب لاءِ اپلاءِ ڪيو آ،..... اتي مان هوندي آن نه ته

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

سپ منحوس سڏيندا آهن، الاهي ڏَڪَ لڳل اٿم نه. جڏهن به ڪا سٺي تقريب ٿيندي آ نه هُتي ته الائي ڇو هڪُ به دفعو ائين ٿيو آ ته مون ڪي ڪو نه ڪو وڏو ڏَڪُ لڳي نٿي پيو آ ۽ هَنن جو پروگرام خراب ٿيو آ، ته ان ڪري نه هُو مون کان الڳ هڻڻ ۾ ئي عافيت ٿا پائين."

هُوءَ صفائي ڇڏي. ماٺ ڪري برش جي وارن سان کيڏندي رهي، ته هادي، هتي تون اڪيلو ناهين. الائي ڪيترا آهن ان عذاب ۾ آتش خيز، سڙندڙ.

"۽ تنهنجا ماءُ پيءُ؟"

"اهي ته آهن ئي ڪو نه. ڇَنڊَڪُ آهيان، ڇايم ته سِرُ کنيو مانِ."

"ائين ڇو ٿو چوين؟"

"ائين ته ڇنبو نه، دنيا جو چوي ٿي."

"نه ائين نه ڇنبو." منهنجو آواز بدلجڻ لڳو، هن ڪجهه نه ڏٺيو، ماٺ ڪري ٻاهر هلي وئي.

منهنجي ڄنگهن تي پلاسٽر چڙهيل هئو، مون مٿو، ٻنهي جي سيرانديءَ کان هنيو. هٿ پٺ ته ڪا نه هئي. اذيت ۾ مزو ئي پئي آيو، ۽ الائي ڇو مون هن کي سڏُ ڪيو.

"زاهده."

"جي" هُوءَ پڇندي آئي.

"مون کي پيهروٽ وهائي ڪيو."

"جي"

"رَتُ ڪيو منهنجو، منهنجي دل تي ڇني، منهنجو مغز ڦاڙيو.... جيئن تنهنجي جسم تي الاهي ڏکن جا نشان هئا، جيڪي لڳا هئا نه، ها نه، مان پاڻ کي ڏَڪُ هٿندو آن، هڻ تون."

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

مون کي خبر هئي منهنجو علاج اهو ئي هئو، هي وقت سڄو ان ڏچي ۾ گذريو هو، پنهنجي علاج کان ٻه پاڻ واقف نه ٿيان ها ڇا؟......

مان مٿو وهاڻي تي سٽيندو رهيس، لونڊڙيون وري ٻرڻ پيون، ۽ ان مهل الاهي ڪيئن هن، منهنجو مٿو، پنهنجن هٿن ۾ جڪڙي ورتو، ڪنن ۾ سرگوشي ڪندي چيائين

"هن هڪَ ڇوڪريءَ جي چلڻ سان اهو ڪجهه ٿيو آ ته، پوءِ توهان محبتون ئي ڇو ڪيون هيون؟، ڇا نه ٿا ڄاڻو ته محبتن ڪرڻ لاءِ نفرتن جي سهڻ جو فن سکڻ لازم آ."

هن جي هٿن ۾ ڇڻ ڪو پاڻي هو، هو بلڪل نرم هٿا، مون اکيون کوليون. منهنجي ساڄي اکُ جي پرسان اها سڙيل ٻانهن هئي، ڪاري، لُوٺ، پر ان مان جهڙا شعاع ڦٽي نڪتا. مون ڪجهه نه ڪڇيو، پنهنجو مٿو انهن هٿن جي حوالي ڪري ڇڏيو. هوش آيم ته هوءَ منهنجي مٿان جُهڪيل هئي، سندس ساهه منهنجي وارن کي ڇُهي رهيو هو، هن سمجهيو مان ستل آن، منهنجي وارن کي هن چميو ۽ هلي وئي. سان ڇرڪي پيم.

هن ڇا ڪيو هي هادي؟، ڇا هن کي اها خبر ڪو نه هئي ته هي وار ۽ پيشاني نيلام ٿيل هئا.

مان هن کان ڪنجڻ لڳم، هوءَ ايندي هئي ته مان منهن ڦيري ڇڏيندو هئم، هن سان لاتعلقي ظاهر ڪرڻ شروع ڪيم، الائي ڪيترا ڏينهن ائين گذري ويا.

اڄ، هوءَ هڪدم تيز ترار وجود جيان اندر هلي آئي.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

"اوهان کي لاتعلقيءَ جو زهر، هن پياريو هو نہ. اها جيڪا توهان سان ڪنهن بہ مرحلي تي اوهان لاءِ نہ جهڪي، توهان ڇا اها بخشش مون کي ڏنا عطا ڪرڻ گهرو؟"

مون کي تاڪ لڳي ويا، هوءَ ايڏي تہ گرم هئي، جو سندس ٻاڦ مان محسوس ڪري پئي سگهيس

"سڀ ڄاڻان ٿي مان، توهان جي باري ۾ سڀ خبر اٿم ۽ شايد ان ڪري دل اوهان ڏانهن ڇڪجي آئي هئي هادي، هتي تہ جسم ۽ روح ٻئي زخمي آهن، سوچيم، توهان سان ملي، پنهنجو پاڻ کي وساري اوهان لاءِ وقف ٿيندم، پر شايد اوهان نہ ٿا چاهيو."

"تنهنجي اکين جا ڇپَ، ڳالهائين ٿا پر منهنجين اکين جا ڪَنَ، اها ٻولي نہ ٿا سمجهن."

" ان ڪري جو مان ڪوجهي مشهور آهيان، ها نہ. توهان لائق ناهيان، ڇو تہ توهان ٻي انتها خوبصورت آهيو، ائين......"

"اها ڳالهہ ناهي."

"پوءِ ڇا هي؟، ڇو نہ ٿا مون کي ساڻ هلڻ ڏيو؟ هادي جذبن جو موت، توهان کي خبر آ، ڪيڏو نہ اذيتناڪ هوندو آ، توهان هن کي هميشہ جي لاءِ هٿ ڪرڻ ٿي چاهيو، نہ ڪري سگهيئو تہ تڙپي پيا نہ..... مان تہ ان جي بلڪل اُبتڙ آن، اوهان سان ساٿ ڏيڻ ٿي گهران، اڪيلائين جو. جيستائين اوهان چاهيندا،.... جڏهن چوندا ڇڏي ڏيندم، توهان مون سان گڏ هڪ ٻہ قدم ڪڻو تہ سهي نہ."

هن جو لهجو پريل هو، پنبڻ ۾ ڳوڙها اٽڪي پيا هئس، هوءَ ڏسڪندي هلي وئي

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

هن وري ضد ڪيو هو، الائي ڪجهه ڄاڻندين پڻي الائي نه . "ڇري
آ ڇا ؟.... ٻيرن ڪان ٻير ٿي گهري، پر تون به ته بلڪل بي سهارا آهين
هادي، ڇا ٿيو جي هن کي ساڻ ڪڻين؟.... هوءَ ته بلڪل اڪيلي آ، دنيا
هن سان اهڙا ئي ڪَلور ڪيا آهن، جيڪي تو سان ٿيل آهن..... هوءَ
ڪيڏي نه صاف گو آ. بلڪل کُليل ٿي ڳالهائي ۽ وڏي ڳالهه ته اندرَ جي
عذابن ڪان واقف آ." دماغ صلاح ڏني

"هوءَ خوبصورت نه آ." دل چيو.

"ته ڇاهي؟.... هُوءَ خوبصورت ڇوڪري تو کي ڪيئن نه
اطمينان سان ڇڏي وئي، ڪيس ناز هئو نه سندس حسن جو. هي سچو
هڪڙو ڏيک آ ته عورت هڪ دفعو پيار ڪندي آ، بڪواس آ نه، سڀ
فضول آ... پر هي.... زاهده.... ڇا، هي فضول ناهي؟.... نه، هن تو
کي سهارو ڏنو آ، تنهنجي خدمت ڪئي آ....." دماغ گوڙ ڪيو.

"ته ڇا ٿيو، ڪهڙو تون هن سان بُرو هليو آهين؟، سنو هلي آ ته
ضروري آ ڇا ته تون پنهنجو پاڻ کي ٽپ پر ڏئي ڇڏين." دل دَڙيو.

"ڇا تون بدلو وٺندين، هن کان، فوزيه جو؟، ڪنهن رُوپ ۽ موهه
جو بدلو، اڻ موهه کان وٺبو آ ڇا؟، فوزيه تو کي هزار ڀيرا ڇُهيو، سندس
ٻانهن ۾ ايترو لوچ نه هو جيترو ان سڙيل ٻانهن ۾ تو لاءِ آهي، ڇا هڪ
دفعو وري به تون ظلم ڪندين پنهنجو پاڻ سان؟، جو سچو ساٿي ملئي
ٿو ته ڇڏين ٿو."

مان آئيني ۾ تو نهاريان، هو مرڪي ٿو

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

”خوبصورت آهين پر جسماني طور تي، روحاني خوبصورت محبتون سڀ ڪهائي چڪو آهين. هاڻي ان ڪوٽ کي پوري ڪرڻ لاءِ تنهنجو ونڻ ضروري آ، هوءِ جي ڪوجهي آ تہ ڇا ٿي؟ هن جي منهن جو گهاءُ سندس دل جو ڪڏو آ، جنهن ۾ الائي ڪيترين محبتون تو لاءِ پريون پيون آهن... دير نہ ڪر، هڪ غلطي ڪري بي نہ ڪر........ هي ڪو خواب ٽورڻي آ، هن جي شروعات ئي حقيقت آ، اهو تہ آهي ئي تعبير.“

مان هن کي سڏيان ٿو، هوءِ الائي ڪٿان مون وٽ اچي ٿي. ڪجھ ملول ڪجھ ويراڳي.

”هڪ ڳالھ ڇوانءِ.“ مان هن ڏانهن غور سان ٿو ڏسان.

”ڇئو.“ هوءِ ڪنڌ جهڪائي ٿي ڇڏي. هن جا وار ڪيڏا نہ گهاٽا آهن

”منهنجا هٿَ ريکائن کان بلڪل خالي آهن، سڄو مقدر جيڪو اڳ لکيل هو، ڌهي چڪو آ، ائين سمجھ تہ مان ڪٽي هٿَ ڪهرائي چڪو آن.“

منهنجي تڙي پريل آ، هُوءِ مون ڏي تڪي ٿي.

”مان تو لاءِ لائق ناهيان، محبتون SHARE نہ ڪري سگهندس، منهنجن ڇپن تو کان پهرين بہ هڪ عورت کي ڇهيو آ.“

”تہ ڇا ٿيو؟“

هُوءِ مُرڪي پئي، سندس منهن تي ڄڻ سون بُرڪيل آ، مان ڪنڌ جهڪائي ٿو ڇڏيان. هوءِ مون کي ڳلن کان جهلي ٿي.

”هي هَٿَ جي خالي آهن تہ مان انهن تي ريکائون لکندس ۽ جي نہ لکي سگهيس تہ پنهنجي هَٿَ ڪهرائي، توهان کي هٿائي ڇڏيندس،

www.sindhsalamat.com   books.sindhsalamat.com

منهنجي سڄي وجود ۾ اهي هٿ ئي ته اوهان جي عضون سان ملندڙ جلندڙ آهن خوبصورتيءَ ۾، اهي توهان کٽجو، بس."

"۽ تون؟"

"منهنجو مقدر ته توهان وٽ آ نه"

هوءَ چڻ ڪا شرناءِ هجي.

سندس ڪَنڌُ جهڪي ٿو وڃين، منهنجي نڙي صاف ٿي ٿي وڃين.

مان ڪيس ويجهو ڪان ٿو ڏسان، الاٽي ڪيئن چئي ٿو ڏيان

"هڪ جسماني ڏانگهو روحاني ڏانگهي کي قبول ٿو ڪري."

منهنجو آواز مون لاءِ وري ٿُلهو ۽ چاش سان پرپور ٿي ويو آ.

مان مٿو، هن جي مٿي سان ٽيڪي ٿو ڇڏيان.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ناري پبليڪيشنس جا شايع ٿيل ڪتاب

(١) هيل نہ ڪو سنگ ڪاڻم (پهريون ڪتاب) --٥
(٢) ڪل جا ڪستوري (ختم ٿيل) (ٻيو ڪتاب) --٥
(٣) منهنجيون اکيون آليون (ختم ٿيل) (ٽيون ڪتاب) --٥
(٤) ڏاهيون ڏک ڏسن (ختم ٿيل) (چوٿون ڪتاب) --٥
(٥) مان اک جو ٻن (پنجون ڪتاب) --٦
(٦) اُجايل ناري (ختم ٿيل) (ڇهون ڪتاب) --٥
(٧) هڪ چوڪري هڪ عجيب ملڪ ۾ (ٻارن لاءِ) (ختم ٿيل)
(ستون ڪتاب) --٣
(٨) سوني زنجير-ترجمو حميد سنڌي (ختم ٿيل) (ٻارن لاءِ)
(اٺون ڪتاب) --٣
(٩) راڻا جي رجپوت (ختم ٿيل) (ڪهاڻيون) حميد سنڌي --٣
(١٠) هيلو ڪي وري آ (ختم ٿيل) (ڪهاڻيون) نذير ناز --١٥
(١١) هٿين هٿ ڪڙول (جيل جي ڊائري) طارق اشرف --٤٠
(١٢) تو سنگ تو بن ڏينهڙا (انعام يافتہ ڪهاڻيون) محمود مغل --٢٠
(١٣) جهرڻا (ڪالم) نذير ناز --١٥
(١٤) پياسي ڌرتي پياسي دلڙيون (ناول) ڪرشن چندر --١٢
(١٥) روپ ۽ بهروپ (ناول) خواجہ احمد عباسي --١٠
(١٦) وڇوڙو (ڪهاڻيون) سندري اتم چنداڻي --١٥
(١٧) اڏران ها هن پار (منگزين) نذير ناز --١٥
(١٨) زلزلو (ناول) ترجمو نجم عباسي --٢٠
(١٩) روشن چانورو (ڪهاڻيون) ثميرا زرين --٣٠

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

(٢٠) تنهنجي تند تنوار(مئگزين) نذير ناز	١٠---
(٢١) "هنج" (ٻارن لاءِ)	٣---
(٢٢) ڏيئا ڏيئا لاٽ اسان(مئگزين)	١٠---
(٢٣) پيار جو آئينو(ناول) وشنو ڀاٽيا	٢٠ ---
(٢٤) هي کهڙو ٻنڌڻ (مئگزين)	١٢---

گهرائڻ لاءِ پتو:

پوسٽ بڪس نمبر ١٥ حيدرآباد سنڌ

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

ٻارڙا ڪنهن به معاشري جي ڪرڙهه هوندا آهن. ۽ سندن
تذڪرا جڙ ڪنهن سون جي ذري جو نظرن جي ، ماهون
اٿڻ هوندو آهي.

اهڙو ئي سون رُوپو، رنگ رتو ٻارن لاءِ ديسي پرديسي
ڪهاڻين جو مجموعو

”ڳاڙهي لوئي“

ڇپجي چڪو آهي. اسين تمام جلد اوهان جي خدمت ۾ پيش ڪنداسين.
محمود منل جا ڪيل ترجما،
ٻارڙن لاءِ ناريءَ ٻاران خاص سوکڙي.
تمام جلد اوهان جي هٿن ۾ هوندي.

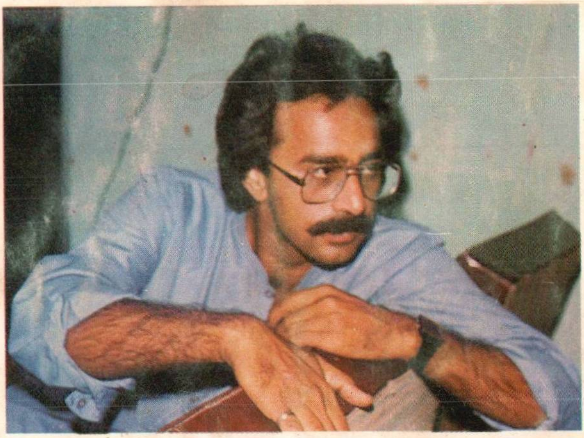

هٽ ريڪائن ڪان خالي

هِڪَ سَروِتن، محشر بدن جو قصو، جنهن جي وجود جي ترڪَشَ ۾ رڳو ڪج آدائن ۽ شِڪوه ترانرِيُن جا تِيرَ پيل هئا.
هڪَ نرم خُو، سيم تن جي ڳالهه، جنهن کي اِها چاڻ هُئي ته محبتن ڪرڻ ڪان پهرين نفرتن سهڻ جو فَنُ سکڻ لازم هوندو آهي.
۽ هڪ عاشقِ ناشاد، دل مُرادَ جو ذِڪرُ، جيڪو بيوقوف نه هوندي به موڳو ٿي ويو هو.

محمود مغلَ جي قلم سان،
اُنهن سيني لاءِ توشهءِ خاص، جن جي سينن ۾ اگرَ پيل هوندا آهن.

www.sindhsalamat.com books.sindhsalamat.com

پڙهندڙ نسُل . پَ نَ

The Reading Generation

1960 جي ڏهاڪي ۾ عبدالله حسين ” اُداس نسلين“ نالي ڪتاب لکيو. 70 واري ڏهاڪي ۾ وري ماڻڪَ ”لُڙهندڙ نسُل“ نالي ڪتاب لکي پنهنجي دورَ جي عڪاسي ڪرڻ جي ڪوشش ڪئي. امداد حُسينيءَ وري 70 واري ڏهاڪي ۾ ئي لکيو:

انڌي ماءُ ڄڻيندي آهي اونڌا سونڌا ٻارَ
ايندڙ نسل سَمورو هوندو گونگا ٻوڙا ٻارَ

هر دور جي نوجوانن کي اُداس، لُڙهندڙ، ڪَڙهندڙ، کُڙهندڙ، ٻَرندڙ، چُرندڙ، ڪِرندڙ، اوسيئڙو ڪندڙُ، ياڙي، ڪاٺُو، ياجوڪَڙُ، ڪاوڙيل ۽ وِڙهندڙ نسلن سان منسوب ڪري سگهجي ٿو، پَر اسان اِنهن سڀني وِچان ”پڙهندڙ“ نسل جا ڳولائو آهيون. ڪتابن کي ڪاڳر تان کڻي ڪمپيوٽر جي دنيا ۾ آڻڻ، ٻين لفظن ۾ برقي ڪتاب يعني e-books ناهي ورهائڻ جي وسيلي پڙهندڙ نسل کي وَڌڻ، ويجهَڻ ۽ هِڪ ٻِئي کي ڳولي سَهڪاري تحريڪ جي رستي تي آڻڻَ جي آسَ رکون ٿا.

پڙهندڙ نَسل (پَـنَ) ڪا بہ تنظيمَ ناهي. اُنَ جو ڪـو بہ صدر، عُهديدار يا پايو وِجهندڙ نہ آهي. جيڪـڏهن ڪو بہ شخص اهـڙي دعوىٰ ڪري ٿـو تہ پَـڪَ ڄاڻو تہ اُهو ڪُوڙو آهي. نہ ئي وري پَـنَ جي نالي ڪي پئسا گڏ ڪيا ويندا. جيڪـڏهن ڪـو اهڙي ڪوشش ڪري ٿو تہ پَڪَ ڄاڻو تہ اُهو بہ ڪُوڙو آهي.

جهڙيءَ طَرَح وڻـن جا پَنَ ساوا، ڳاڙها، نيرا، پيلا يا ناسي هوندا آهن اَهڙيءَ طرح پڙهندڙ نَسُل وارا پَـنَ بہ مختَلِف آهـن ۽ هوندا. اُهي ساڳِئي ئي وقت اُداس ۽ پڙهندڙ، ٻَرندڙ ۽ پڙهندڙ، سُست ۽ پڙهندڙ يا وِڙهندڙ ۽ پڙهندڙ بہ ٿي سگهن ٿا. بيـن لفظن ۾پَنَ ڪا خُصوصيِ ۽ ٽالي لڳل ڪِلَب Exclusive Club نہ آهي.

ڪوشش اها هوندي تہ پَـنَ جا سڀ ڪَم ڪار سَهڪاري ۽ رَضاڪار بنيادن تي ٿين، پر ممڪن آهي تہ ڪي ڪم اُجرتي بنيـادن تـي بہ ٿِيـن. اهـڙي حالت ۾ پَـنَ پاڻ هِڪَٻِئي جي مدد ڪَـرڻ جـي اُصـولَ هيـٺ ڏي وَٺُ ڪنـدا ۽ غيرتجـارتي non-commercial رهنـدا. پَـنَ پـاران ڪتـابن کـي ڊِجيِٽـائِيز digitize ڪرڻ جي عَملَ مان ڪـو بہ مالي فائدو يا نفعو حاصل ڪرڻ جي ڪوشش نہ ڪئي ويندي.

ڪتابن کي ڊِجيِٽائِيز ڪرڻ کان پو ٻيو اهم مرحلو وِرهائڻ distribution جو ٿيندو. اِهو ڪم ڪرڻ وارن مان جيڪـڏهن ڪـو پيسا ڪمائي سگهي ٿو تہ ڀلي ڪمائي، رُڳو پَـنَ سان اُن جو ڪو بہ لاڳاپو نہ هوندو.

پَنَن کي کُليل اکرن ۾ صلاح ڏجي ٿي تہ هو وَسَ پٽاندڙ وڏِ کان وَڏِ ڪتاب خريد ڪَري ڪتابن جي ليکڪَن، ڇپائيندڙن ۽ ڇاپيندڙن کي هِمٿائِن. پر ساڳِئي وقت عِلم حاصل ڪرڻ ۽ ڄاڻ کي ڦهلائڻ جي ڪوشش دوران ڪنهن بہ رُڪاوٽَ کي نہ مڃن.

شيخ اَيازَ علمَ، ڄاڻَ، سمجهہَ ۽ ڏاهپَ کي گيتَ، بيتَ، سِٽَ، پُڪارَ سان تَشبيههہ ڏيندي انهن سڀني کي بَمن، گولين ۽ بارودَ جي مدِ مقابل بيهاريو آهي. اياز چوي ٿو تہ:

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن، جي ويريءَ تي وار ڪَرن ٿا.

... ...

جئن جئن جاڙ وڌي ٿي جَڳَ ۾، هو ٻوليءَ جي آڙ ڇُپن ٿا؛

ريتيءَ تي راتاها ڪن ٿا، موتي مَنجهہِ پهاڙ ڇُپن ٿا؛

... ...

ڪالههَ هُيا جي سُرخ گُلن جيئن، اڄڪلهہ نيلا پيلا آهن؛

گيتَ بہِ جڻ گوريلا آهن........

... ...

هي بيتُ اَٿي، هي بَم- گولو،

جيڪي بہ ڪٽين، جيڪي بہ ڪٽين!

مون لاءِ ٻنهي ۾ فَرَقُ نہ آ، هي بيتُ بہ بَمَ جو ساٿي آ،

جنهن رِڻَ ۾ رات ڪَيا راڙا، تنهن هَڏَ ۽ چَمَ جو ساٿي آ ـ

اِن حسابَ سان اڄاڻائي کي پاڻَ تي اِهو سوچي مَڙهڻ تہ ”هاڻي ويڙهہ ۽ عمل جو دور آهي، اُن ڪري پڙهڻ تي وقت نہ وڃايو“ ناداني‌ءَ جي نشاني آهي.

پَنَن جو پڙهڻ عام ڪِتابي ڪيڙن وانگر رُڳو نِصابي ڪتابن تائين محدود نہ هوندو. رڳو نصابي ڪتابن ۾ پاڻ کي قيد ڪري ڇڏڻ سان سماج ۽ سماجي حالتن تان نظر ڪچي ويندي ۽ نتيجي طور سماجي ۽ حڪومتي پاليسيون policies اڻجاڻن ۽ نادانن جي هٿن ۾ رهنديون. پَنَ نِصابي ڪتابن سان گڏوگڏ ادبي، تاريخي، سياسي، سماجي، اقتصادي، سائنسي ۽ ٻين ڪتابن کي پڙهي سماجي حالتن کي بهتر بنائڻ جي ڪوشش ڪندا.

پڙهندڙ نَسُل جا پَنَ سيني کي **چو، ڇالاءِ ۽ ڪيئن** جهڙن سوالن کي هر بَيانَ تي لاڳو ڪرڻ جي ڪوشش ڏين ٿا ۽ انهن تي ويچار ڪرڻ سان گڏ جوابَ ڳولڻ کي نہ رڳو پنهنجو حق، پر فرض ۽ اٽل گهرج unavoidable necessity سمجهندي ڪتابن کي پاڻ پڙهڻ ۽ وڌ کان وڌ ماڻهن تائين پهچائڻ جي ڪوشش جديد ترين طريقن وسيلي ڪرڻ جو ويچار رکن ٿا.

توهان بہ پڙهڻ، پڙهائڻ ۽ ڦهلائڻ جي اِن سهڪاري تحريڪ ۾ شامل ٿي سگهو ٿا. بَس پنهنجي اوسي پاسي ۾ ڏِسو، هر قسم جا ڳاڙها توڙي نيرا، ساوا توڙي پيلا پن ضرور نظر اچي ويندا.

وڻ وڻ کي مون ڀاڪي پائي چيو تہ ”منهنجا ياءُ
پهتو منهنجي من ۾ تنهنجي پَنَ پَنَ جو پڙلاءُ“.
- اياز (ڪلهي پاتم ڪينرو)

سنڌ سلامت

www.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت جو مشن ۽ مقصد سنڌي ٻوليءَ جي ڊجيٽلائيزيشن ۽ پکيڙ کي وسيع ڪرڻ آهي ۽ پڻ دنيا سان گڏ سنڌس رفتار سان هلڻ جو سانباهو آهي، ڇو ته تاريخ هميشہ انهن قومن جو احترام ڪيو آهي جن پنهنجي علمي سرمائي جي حفاظت ڪئي آهي. سنڌ سلامت پڻ پنهنجي ٻوليءَ جي بقاء خاطر سنڌي ٻوليءَ ۾ لکيل قيمتي ۽ ناياب ورثي کي ضايع ٿيڻ کان بچائڻ ۽ ان کي نہ رڳو محفوظ رکڻ پر پنهنجي اديبن، ليکڪن، محققن ۽ شاعرن جي علم، هنر ۽ تخليقن کي ڊيجيٽلائيز ڪندي دنيا جي ڪنڊ ڪڙڇ ۾ موجود سنڌين تائين مفت ۾ آسانيءَ سان پهچائڻ جو عزم ڪيو آهي.

اسان جي خواهش هئي تہ سنڌي مواد تي مشتمل هڪ اهڙو ڪتاب گهر قائم ڪجي جتي هر موضوع تي مشتمل ڪتاب موجود ملن. ڪتابن کي ڳولڻ ۽ ڊائونلوڊ ڪرڻ آسان هجي ۽ اينڊرائيڊ سميت آئي فون يا ونڊوز آپريٽنگ سسٽم سميت هر قسم جي ڊوائيس تي آساني سان آن لائين پڻ پڙهي سگهجي.

۽ اهو سڀ ”سنڌ سلامت ڪتاب گهر“ ذريعي ئي ممڪن ٿي سگهيو. اميد تہ سنڌ سلامت ڪتاب گهر ذريعي سموري دنيا ۾ موجود سنڌي نہ صرف ڀرپور لاڀ حاصل ڪندا پر سنڌ سلامت ڪتاب گهر کي وڌيڪ فائديمند بنائڻ لاءِ پنهنجو ڀورو ساٿ نڀائيندا.

books.sindhsalamat.com

سنڌ سلامت ڪتاب گهر جي اينڊرائيڊ اپليڪيشن پلي اسٽور جي هن لنڪ تان ڊائونلوڊ ڪريو:

https://play.google.com/store/apps/details?id=com.sindhsalamat.book